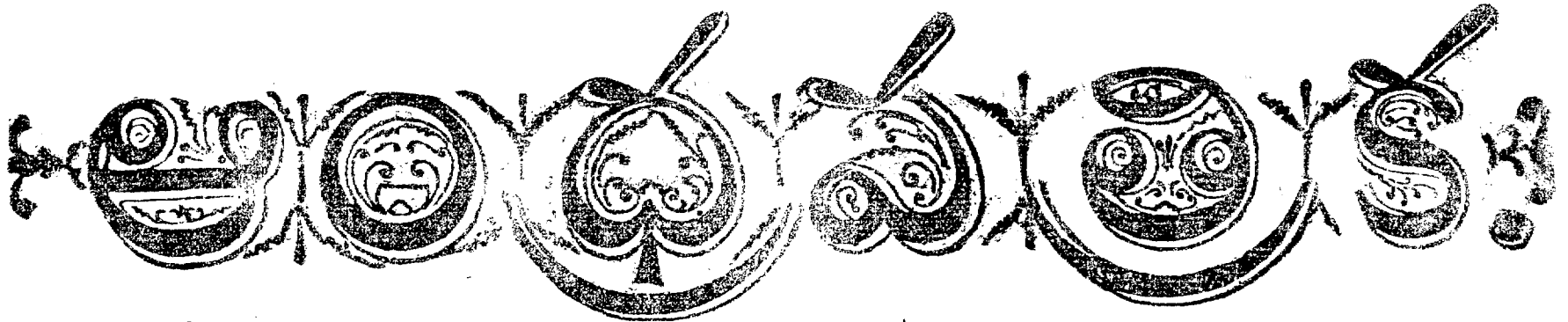

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-8 0-1-8
Telephone No. 544.

310999 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 18-వ తేది మంగళవారము } No. 193
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస బహుళ సప్తమి 2. } సంచిక ౧౯౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో జేరిన నేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి మాచి కొనిక బాసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, పాయపుబొట్ల కాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, బొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును కాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

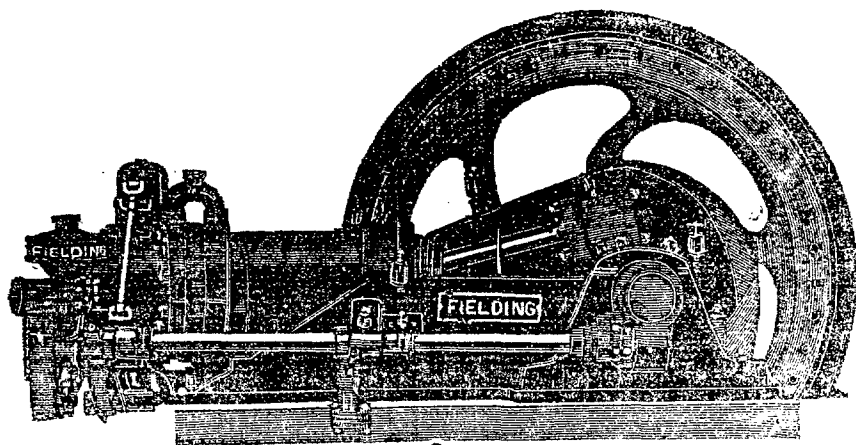
నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట కట్టుటవలన కఠిన
మందలి మచ్చబాళ్లనులను తొలగించి చూపును
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విజేశములలో కూడి వాడుచున్నారు.

వక-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటుంటు శమిడిశత్
క్యీక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను
STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యా యింజను సుమారు రెండే నిముషములలో వేవరై జరు చ్చుని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతినంతపుక్కికగముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ మేజంట్స్...
టెలెఫోన్ నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., పోస్టు బాక్సు నెం 203 రు.
12, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

కవహారి శిరోవేదన మాత్రలు
సీసా 1-కి యా. 1-0-0 వి. పి. ఫహా యా 1-6-0
దగ్గు క్యాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును.
ఇది అనేకవిధములు తైత్త్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున
ప్రబలింప దగ్గు. క్యాసకోశముల నూత్ని శాశములందు
ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బుగనూ, తుయదగ్గు దగ్గుట నేనిచలవహి
మందు దగ్గు విధమున బట్టి యుండును.
20 మాత్రల డబ్బి 1-కి 0-12-0
ఈ మాత్రల సుపయోగించుటవలన తైత్త్యపు తలవోపు.
ఒంటితల నొప్పి తొలునే బోవును.
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

వెల్లింగుటన్ సినిమా,

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
15.11.24 శనివారమునుండి 21.11.24 తేది శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ జ్యూయల్ డ్రాప్స్ 6 వ సీక్వెన్.
ది లెడర్ ఫ్లషర్స్ రెండవవారము 2 భాగములు
ఆరోసు గొప్పసీరియల్ 49 దినముల కథ
నేపా గర్బర్ కృత్తిములు చూడదగినవి. 2 వ వారము.

శ్రీ శీతారామాంజనేయనాటక సమాజము-ఏలూరు
తెనాలిలో శ్రీ కృష్ణవిలాససభ
బుధవారం నాటకాలలో 19.11.24 న
మృచ్ఛకటికము
The Earthencast
అను నాటకమును ప్రదర్శింతురు.
M. N. Rao Zamindar,
Proprietor.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మద్రాసు
టెలిఫోను నెంబరు 148
ఇన్స్ట్రు మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు నుండిని
నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, ముగిలనవి శిక్ష్యులగును.
మరియు మోటారునుండు సురముతులు, రంగులు వేయుట
వగైరా అన్ని పనులను చేయుదును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
ర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్ని నిగ్గుములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర
ములు తెలియగోరువా రీకిందలివాసమునకు వ్రాసాలమును.
మేనేజరు,
సిటీ ట్రాక్టికంపెనీ, 1736
2/3 అంబర్నావీధి, జి.టి. మద్రాసు.
(బాడ్వేరు పడమటివీధి)

టోపుచును, నవంబరు 15: బ్రహ్మగవర్షరుగారగు సత్
హెన్రీ విలరుగారుజేరి యాజలయంత్రములను నేడు చెరచి
రి. ఈయంత్రములకు నుమారు దెబ్బకి లక్షల రూప్యములు చె
చ్చించబడెననియు దినమునకు రికొట్టగలనుని నీరు 1 లక్షయే
బడివేల జనులను సరఫరాచేయుననియు గవర్షరుగారు చెల్వరి.
రాష్ట్రీయజేప్సమునం దిట్టిముఖ్యమగు కార్యమెన్నడును పూర్తి
గావింపబడలేదని గవర్షరుగారు నుడివరి. మదింపుకంటె వ్యయ
మెక్కువ ఖర్చుగుటయు పనిముగియునని దెబ్బబడిన నాటికి బ
నిష్పూర్తి కాకబోవుటయు ప్రభుత్వమువారి చరిత్రలో క్రొత్తవి
షయములుగావనియు, రెండును తొందరయునునిరుత్సాహమును
గలుగజేసెననిరి. కష్టములన్నియు దీరెననియు వేలకొలది జనుల
ఆరోగ్యప్రవర్ధనమున కీయంత్రములు తోడ్పడుననియు చెల్వరి.
మదింపుచేసఁబడిన సొమ్ముకంటె అధికవ్యయముగుటచే నెక్కు
వపన్ను వసూలుచేయవలయునని కాసనము సవరణము చేయవ
డును ఈసమస్యపౌరుల దెరుక్కొననున్న ముఖ్య అంశము
స్వల్పలోట్లు గలవు. అవి పరిపూర్తి చేయబడును బిల్లుయేమార్గ
ములమీద తయారుకాబడవలయునో అలోచించుకున్నారు.
వ్యతిరేకాభిప్రాయ లిదివరకే దెబ్బబడినను సమాధానము కుదుర
వచ్చుననియు సీతాకాలమునాటికి బిల్లుసిద్ధమగుననియు గవర్షరు
గారు చెల్వరి. (అ. పై)

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 18-వ తేదీ మంగళవారము

1) ఖాన్దములు

దనియలు బా 1.5 రు 80.0.0 మొదలు 42.0.0 వరకు		
నియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
మనుమ తెనాలి ,, ప 48 గలది	రు 14.0.0	14.8.0
నెలూరివి ,, డిటా	,, 15.8.0	16.0.0
డిల్లీవి ,, డిటా	,, 16.8.0	17.0.0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1.5	,, 8.12.0	9.0.0
నవ్వులు ,,	,, 20.0.0	24.0.0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1.5 రు 205 రు	11.0.0	రు 12.0.0
సెనగలు ,, డిటా	,, 11.8.0	12.4.0
పెసలు ,, డిటా	,, 11.8.0	12.4.0
బిసములు ,, డిటా	,, 18.0.0	16.0.0
తెలుగులు రు 164 ,,	,, 9.4.0	11.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1.5	రు 170.0.0	175.0.0
నెయ్యము 1.5	,, 14.0.0	26.0.0
కొండాపురం నెయ్యము 1.5	,, 60.0.0	65.0.0
ఇతర ప్రదేశము ,,	,, 55.0.0	58.0.0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1.5 రు 150 మి.కె. ను 1245		
అముగము బా 1.5	రు 175.0.0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1.5	రు 190.0.0	195.0.0
మారపసుపు ,,	రు 125.0.0	180.0.0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1.5 రు	120.0.0	188.0.0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1.5 రు	50,55	
కాళహ సిపాయకట్టు ,,	రు 70, 75	
చెల్లము బా 1.5	రు 85.0.0	60.0.0
చింతపండు బా 1.5	రు 80.0.0	49.0.0

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1.5	రు 81.0.0	82.0.0
చదరం ,,	,, 81.0.0	82.0.0
రవుండు ,,	,, 81.0.0	84.0.0

(6) లోహములు

వెండి 100 కులలికు	రు 76.0.0	79.0.0
బంగారము, కులము 1.5	రు 22.8.0	28.0.0
సవరము 1.5		15.0.0
ఇత్తడి బా 1.5	రు 249.0.0	255.0.0
రాగి డిటా	రు 280.0.0	285.0.0
అస్కాచక్కెర బా 1.5	రు 86.12.0	87.0.0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు రు	74.0.0	
గొట్టికప్పుడు డిటా	,,	
మొల డిటా	,,	
గురం డిటా	,,	

(8) దూది

బొండా వెట్టబాదవ 1.5	రు 320.0.0	
---------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1.5	రు 9.0.0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	రు 8.6.0	
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1.5	రు 8.12.0	
అమామదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.0.0	
నూళయేనుగ నెం 20	రు 11.4.0	
జూన్ నెం 20	రు 11.12.0	
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను	రు 14.4.0	
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9.8.0	
వద్యాక నెం 24 1/2	రు 11.14.0	
14 1/2 క్విలక పక్షి	రు 9.8.0	

డబ్బీ 1-కి కుప్పకు తెలము రు. 0.8-0

ఈ తెలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు కుప్పకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

నెల సీసా 1.5కి వేలకు మందు రు. 0 4-0

ఈ నూనెను తలకు రాచిన పేలు ఈ పి నంతును. వర్ష ముకు వెండ్రుకలకు పని యందుక వెండ్రుకలు పెరుగును. అధ్యుతాంజనం డిటా, మదరాసు - బొంబాయి.

12 వ ఆర్య వై శ్య మ హా న భ

గుంటూరులో డిశంబరు 6, 7, 8 తేదీలను జరుగును

ఈ సమయమున హిందూదేశములో చేతితో చేయబడిన వస్తు, వస్తు (ఖద్దరు) ప్రదర్శనము జరుగును. స్థలము ఉచితముగా నియ్యబడును. హైదరాబాద్, మైసూరు, నాగపూర్ముల నుండియు చెన్నరాజధాని పట్టణ గ్రామముల నుండియు షుమారు 5, 6 వేల ఆర్యవైశ్యశ్రేణులు సమావేశమయ్యెదరు.

వస్తు, వస్తువులను ప్రదర్శనమునకు పంపుడు

గౌతమీ గ్రంథాలయము

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

రాజమండ్రి, నవంబరు 14:— గౌతమీ గ్రంథాలయము యొక్క 1924-1925 సంవత్సరము కార్యనిర్వాహక సభ యొక్క రెండవసభ కనివారము 1.11.24 తేదీ సాయంత్రం 5.30 గంటలకు జరిగినది. శ్రీ కంచుమర్తి సీతారామచంద్రరావు గారి ప్రధానత్వమున జరిగినది. ప్రధానమున గరిమెళ్లవారి భవనము మీద నింకను తీర్చవలసిన రు. 750 ఋణము తీర్చుటను గురించి చర్చింపబడినది. గరిమెళ్లవారి భవనము మీద సీతారామచంద్రరావు గారిచే ఆరు వేల కాక డివైడ్ ప్రభుత్వవారిచే మూడువేలను గోదావరి డివిజన్ అమ్మగా వచ్చిన రెండువేల యేడువందలను కో.ఆపరేటివు బాంకిలో నిలువయున్న వెయ్యి రూపాయలను ఒసంగబడినవి. గరిమెళ్లవారి భవనమునకు మార్చి నతరువాత పునరుద్ధారక విరాళ మైనను వసూలు కాక పోవుటచే రు. 750 లఋణమును తీర్చుటకు సాధ్యముకావెను. సీతారామచంద్రరావుగారి వక్రతలపత్రకారము 1923 డిశంబరు 31 తేదీలోగా గ్రంథాలయమువారు గరిమెళ్లవారి భవనము మీద తీర్చవలసిన అప్పు తీర్చివెయ్యవలసి అయితే వారు తీసికొని మిగతా భవనముమీద పెట్టబడిన సామ్య గ్రంథాలయమువారి కిచ్చిన భవనము స్వాధీనముచేసికొనుటకు వారికి హక్కున్నది. అందుచే గ్రంథాలయమువారి కిభవనముమీద సంపూర్ణముగా స్వాధీనత్వములు చేతు. ఇట్లు స్వాధీనత్వములను గ్రంథాలయము వారు పోగొట్టుకొని రు. 750 స్వల్పముమింకను తీర్చలేకుండుట కారకరము. కొంతవచ్చు జరిగినమీదట రు. 750 ను గరిమెళ్లవారికి వెంటనే యిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేయుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఇకనాటి కార్యనిర్వాహకసభమువారు నిర్ణయింపవలసిన రెండవవిషయము వక్రతలపత్రకారము ముక్కుటనుగురించి యేయున్నది. దీనివిషయమై సీతారామచంద్రరావు గారు ప్రసంగించుచు వక్రతలపత్రకారముమీద 15 ఆగష్టు 1923 సం॥ తేదీనండి వక్రతలపత్రకారము రూపరేఖ యేడువేలరూపాయలమీద నూటికి రు. 1.4.0 చొప్పున తగులబాటు యగునన్న విషయమును, 3 ఆక్టోబరు 1923 సం॥ తేదీనండి శ్రీ సుబ్బారావుపంతులు గారి విరాళము వరకులకు బట్టి నెలకు నూటికి ఆరువేలరూపాయలమీద రు. 0.12.0 చొప్పున తగులబాటు యగునన్న విషయమును మరియు యితరవస్తువు మొత్తము మూడువేల రూపాయల వస్తువుతో నమ్మకలసి వచ్చుచున్నదనియు అందుచే సుబ్బారావుపంతులుగారి నొప్పించి వారి ఆరువేలరూపాయల విరాళము వరకులను నెరవేర్చివెయ్యవలసి మిగతా పోను చేయవలసినది యేని విషయమునందు, అందుచే మూడువేల వస్తువు ప్రాసక్తిని యిచ్చుటకును మరియు మూడువేల వస్తువులను రెండువేల మూల గ్రంథాలయమున కుండుననియు, కాబట్టి అట్లుచేయుట మంచిదనియు, ఈ యుద్దేశ్యముతోనే తాము రెండువేలలను కొంటి వనియు నూచించిరి. దీనిమీద అదేవి కంకరరావు గారు తేదీ 1923 సంవత్సరము 3 ఆక్టోబరు తేదీ స్థలనిర్ధారణ చేయుటకు జరుపబడిన సాధారణసంఘసభలో శ్రీ సీతారామచంద్రరావుగారు ప్రసంగించుచు గరిమెళ్లవారిస్థలము కొన్న తరువాత వక్రతలపత్రకారము కొనుటలో కార్యనిర్వాహక సభమువారు చాల స్వల్పమునందీ వ్యవహరించినది మామీచిరినియు, వారే యీసభలో తాము రెండువేలలను నిలువబెట్టు కొనుటకే కొనియున్నామని చెప్పట చాల ఆశ్చర్యకరముగ నున్నదనియు చెప్పిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు శ్రీ సీతారామచంద్రరావుగారు దా మట్లు ఎన్నడు మామించియుండలేదని చెప్పిరి.

కొంతవచ్చుసాగినమీదట, వక్రతలపత్రకారమును గరిమెళ్లవారి స్థలమునకూడ నిలువబెట్టుకొనుట వట్టిప్రయోనియు, ఈ క్రమముననే రెండువేలలను కొనుటలను అప్పుడే యిచ్చు

టికి మూడువేల వస్తువు వచ్చినదనియు ఈవస్తు మింక నెంత వరకు పెరుగునో తెలియుటలేదనియు, ఇప్పుడు వక్రతలపత్రకారమునకై యెండు కది వినియోగించబోవునన్నామో నిర్ధారణ చేసికొనకయే చందాల నడిగిన గ్రామములో ఒకవిరాళ మైనను రాదనియు, కాబట్టి రెండువేలలను నిలువబెట్టుకొను ప్రయత్నము మానివేయుట గ్రంథాలయము మనియు శంకరరావుగారు చెప్పిరి. అప్పున సుబ్బారావుగారు మాడ ఈ అభిప్రాయమునే వెల్లిబుచ్చి, వక్రతలపత్రకారము నిలువబెట్టుకొనినయెడల ఇప్పుడు రాజమండ్రి ప్రదర్శనమునకు వచ్చుచున్న ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు వందులో నెలకొని వచ్చుననియు, తేదియెడల నందులో గ్రంథాలయమున కొకకాగితము నెలకొల్పవచ్చుననియు, దీనికి సుబ్బారావు పంతులుగారు నొప్పించినచో గ్రంథాలయము నంతయు వక్రతలపత్రకారముననే నెలకొల్పవచ్చుననియు రెండువేలలను నిలువబెట్టుకొన వీలు లేనిచో గరిమెళ్లవారి భవనమునే అమ్మివేయవచ్చుననియు, కాని సుబ్బారావు పంతులుగారిచే ఈ విషయమై ప్రసంగించి నిర్ణయించుకొనుట కొక నెలనెలల వరకు వక్రతలపత్రకారము నమ్మట ఆపుట మంచిదనియు సీతారామచంద్రరావుగారు నెలవిచ్చిరి. వాళ్లము కృష్ణారావుగారు వక్రతలపత్రకారములో గ్రంథాలయమునంతయు నెలకొల్పట విషయము నమ్మతలేయనియు కాని అందులో భవనము కట్టుటకు ధన ముండవనియు అభిప్రాయపడిరి. దీనిమీద కొంతవచ్చు జరిగినమీదట వక్రతలపత్రకారము ముక్కుటకు సాగించుటకే నిర్ణయింపబడినది. ఈస్థల ముక్కుటకు సీతారామచంద్రరావుగారి, అదేవి కంకరరావుగారి, వాళ్లము కృష్ణారావుగారి, దంకేటి నారాయణస్వామిగారిని సర్వార్థికారములతో నొక యువ సంఘముగా నేర్పరుపవలసినని బోధపాటి సభ్యవారందరూ గారుపాపాడించిరి. దీనికి నారాయణస్వామిగారు నొప్పించిన తాము ఉపసంఘములో నందరయే చేయవలసిన లో డాటును చేసెద మనియు, తమపేరు వానిలోనండి తీసివేయవలయుననియు కోరిరి. అదేవి కంకరరావుగారు మాడ తా మియువ సంఘములో యుండుట కిష్టములేదని చెప్పుచు వక్రతలపత్రకారము విషయమునకు మునుపు గరిమెళ్లవారిభవనముమీద దాతలను సీతారామచంద్రరావుగారి కున్నవని బయలుదేరుచున్న హక్కులను గురించి స్పష్టముగ గ్రంథాలయమువారు నిర్ణయించుకొనుట మంచిదని చెప్పి, సభ్యుల కోరికమీద సీతారామచంద్రరావుగారికి గ్రంథాలయ కార్యదర్శి ప్రవాసియిచ్చిన ఆగ్రెమెంటును చదివి వానికి చెప్పబడుచున్న రెండవవేలలను వివరించి యిది సాధారణ సంఘసభ్యులకు తెలియకయే ఆమోదించబడినదనియు, అనాటి కార్యనిర్వాహకసభలోనే వాతలు సీతారామచంద్రరావుగారుకూడ నున్నందున కార్యనిర్వాహకసభ్యులు వారితో ముఖముఖిని అడిగి స్పష్టపరుచు కొనవచ్చుననియు చెప్పిరి. శ్రీదామెర్ల వెంకట్రావుగారుకూడ యీ హక్కుల విషయమై అంతయు అస్పష్టముగ నున్నదని చెప్పిరి. దీనిమీద సీతారామచంద్రరావుగారు తా మాకార్యనిర్వాహకసభలో దాతలుగా నుండుటకు రావలెదనియు, తాముకూడ నొక కార్యనిర్వాహక సభ్యులగుమాత్రమేయుంటిమనియు చెప్పిరి. చివరకియువసంఘ తీర్మానము మానివేసి కార్యదర్శియే వక్రతలపత్రకారము ముక్కుట విషయమై ప్రయత్నింపవలసినదని నిర్ణయింపబడినది. దీనితో నాటికార్యనిర్వాహకసభ ముగిసెను.

రాష్ట్రీయ ఆరికసభ్యుల సమావేశము

శ్రీ, నవంబరు 17:— నల్ తేనెల్ బాకెట్టాగారి ఆధ్వర్యమున భారతసామ్రాజ్య కాసభ సెక్రటరీయేటులో నానారాష్ట్రీయ ఆరికసభ్యుల సమావేశము నేడు జరిగినది. కార్యక్రమము చాల బేరపరచుచేతను చర్చించవలసిన విషయములు చాల ముఖ్యమైన నగుటవలన సమావేశము ఈ నారామరతయు జరుగునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఇరిగేషను బిల్లు - దాని ఫలితములు

జమీందారులకు గల గులాభ నష్టములు

(ఆంధ్ర పత్రిక కు ప్రత్యేకము)

ప్రస్తుతము శాసనసభయందు చర్చింపబడుచున్న ఇరిగేషను బిల్లుయొక్క ఫలితములగురించియు ఇంతవరకే సభవారిచే నామోదించబడిన సవరణల ఫలితములగురించియు ఈ క్రింది వ్యాసములయందు చర్చింపబడెను. అనేక తర్కములుగా శాసనసభయందు ప్రాముఖ్యముగ సానమును వహించుచున్నట్టియు, ఇరిగేషను వ్యవహారములందెక్కువ అనుభవముగలిగినట్టియు సుప్రసిద్ధ అనుభవజ్ఞునిచే నీ వ్యాసములు వ్రాయబడెనని చెలువుటకు చాల సంతసించుచున్నాము.

శ్రీనివాసయ్యంగారి బిల్లు - ప్రస్తుత బిల్లు

ఇరిగేషను బిల్లు ప్యాసగుటకు సిద్ధముగ నున్నది. ఈసరికి ప్యాసకావడిన సెక్షనులలో జమీందారులలో సంబంధించిన భాగము పూర్తియైనది చెప్పవచ్చును. కనక శ్రీయ్యత సర్కార్, శ్రీనివాస అయ్యంగారి బిల్లుతో ఇప్పుడు ప్యాసజేయబడిన సెక్షనుల పోల్చిచూచినయెడల ఎంతవరకు జమీందారులు లాభమునకు వుండినది, నష్టమునకు చెందినది విమర్శనజేయుటకు సావకాశముగలదని భావించుచున్నాము. అట్టి ప్రయత్నమును జేయుటకు ఈ బిల్లులో, ముఖ్యమైన సెక్షనులు, నాల్గవ సెక్షను, అయిన భాగమున్నూ 18 సెక్షనున్నూ 20 సెక్షనున్నూ 45 సెక్షనున్నూ ఆయియున్నవి.

నాల్గవ సెక్షనులో 5వ సబ్ సెక్షను ఇరిగేషనుచున్నయొక్క నిర్వహణమును గురించి యొప్పును ఈ నిర్వహణములో ప్రభుత్వమువారిచేతను, పూర్తిగా నిర్విరుద్ధపడినట్టియు, పూర్తిగా అధికారము చెలాయించునట్టియు లేదా పూర్తిగా నిర్వహణకు జేయవచ్చుట్టియు కాలువలు, చెరువులు, జలాశయములు చేయునట్టి శ్రీయ్యత శ్రీనివాస అయ్యంగారి బిల్లును బట్టి జూడగా, కొంత భాగమైనను ప్రభుత్వమువారిచే నిర్విరుద్ధపడిన గాని కొంత భాగమైనను అధికారము చెలాయించునట్టిగాని, కొంత భాగమైనను మరమ్మత్తుజేయబడుచున్నట్టిగాని కాలువలు వగైరా ఈ ఇరిగేషనుచున్నయొక్క నిర్వహణములో చేరియుండెను. కాగా, ఇట్టి ఇరిగేషనుచున్న జమీందారులపక్షము ప్రభుత్వమువారు వదులకొనినట్లు స్పష్టపడుచున్నది.

స్వభావ సిద్ధమైన నది ప్రవాహములు, స్వభావ సిద్ధమైన జలాశయములు, ఇవి ఇప్పుడు ప్యాసైన నిర్వహణమును బట్టి జూడగా వాని తాలుకు విభాగములు జమీందారి ప్రదేశములో చేరియున్నవో అవి జమీందారిలోని భాగములని ప్రభుత్వము వారంగీకరించినట్లును, తాము ఏదయినను ఇరిగేషను స్క్రీమునకు జరుగుచున్నయెడల ప్రకటన గావించి, అధికారము నలాయించుటకు సావకాశము, ఈ బిల్లులన గలగజేసికొనియున్నార. సుప్రసిద్ధమైన ఫిషరులెనలో, ప్రభుత్వమువారికి జమీందారి భాగములలో ప్రసహించుచున్న నదీ ప్రవాహముల యందు అధికారము చెలాయించుటకు, ప్రభుత్వధర్మమును బట్టి అధికారము కలదని, వక్కాణించియున్న మూత్రములో కొంత భాగమును దొరతనము వారు, కొలుపొయి నట్లు గన్పించుచున్నది. దొరతనము వారు, ఇట్టి సమయములో ప్రకటనజేయుటకు, ఎనిమిదవ సెక్షను ప్రకారము ఎట్లు సావకాశముగలగజేసికొనియున్నారో స్పష్టపడ గలదు. శ్రీయ్యత శ్రీనివాస అయ్యంగారి బిల్లును బట్టి, ఈ బిల్లుని ర్యాజుభాగో ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లును బట్టి స్పష్టముగా జూడగా, ఏదైనను ఇరిగేషను స్క్రీము నిమిత్తముగాని, నీటిపారుదల నభివృద్ధి జేయుటకుగాని, లేదా, అదివరకున్న నీటిపారుదల నిమిత్తముగాని, ప్రకటనజేయుటకు అధికారమున పొందియుండుటకు ఎదురుగా, ఇదివరకున్నట్టి పాదుల నిమిత్తము ప్రకటనజేయు అధికారమును వదులకొని: ట్లు ప్యాసజేయబడిన క్లాజులను బట్టి కన్నడుచున్నది.

శ్రీనివాసయ్యంగారి బిల్లులో ఈ చట్టము ఆమోదించబడిన తరువాతను, ప్రకటనజేయబడిన జలాధారములయందు ఎట్టి ప్రాతిపదికలను జేయుటకును జమీందారులకు అధికారము

లేదు. జలాధారములయందు ఇదివరకు యున్నకట్ట షములు మరమ్మత్తుజేయుటకు కల్పయ్యెక్క సెలవులేనిది సావకాశము నిచ్చియుండలేదు. ప్యాసైన బిల్లులో, ఇందును కరించి జమీందారులకు జేయమైన మార్పులు కొన్ని గావించబడెను. కల్పయ్యెక్క సెలవుపొందకనే, నీటితో సంబంధించిన కట్టడుములువగైరా లక, మరమ్మత్తులు సావకాశమున్న, ప్రభుత్వమువారిచేతగాని సివిలు కోర్టుద్వారాగాని మంజూరు చేయబడిన ఆనకట్టలువగైరాలు పూర్తిగా ప్రవాహములన సరింపు అయిపోయినను కల్పయ్యెక్క ఆమోదమును పొందగలగజేసి తిరిగి నిర్మాణము జేయుటకు అధికారము జమీందారుల కనుకూలముగ నొసగబడియున్నది.

శ్రీయ్యత శ్రీనివాసయ్యంగారి బిల్లులో దొరతనము వారిచే ప్రకటనజేయబడిన జమీందారుల జలాధారములనుండి ప్రకటనసమయమునాటికి జమీందారులు సంక్రమించుచున్న జలమును తీసికొనుటకు జమీందారులకు అధికారము కలదని భావించబడినదిగా నేర్పరుపబడెనుగాని తీసికొనుట కధికారము గలదని ఒప్పుకొనక, సస్పెన్షయ అధికారమును ప్రభుత్వమువారిలోనే యంచుకొన్నారు. వారిబిల్లునుబట్టి జూడగా దొరతనవారికి చెందియున్న జలాధారములనుండి మాకింత జలము తీసికొనుటకు అధికారముగలదని జమీందారులు చెప్పి దొరతనమువారి జలాధారములనుండి నీరు గ్రహించుటకు అధికారము నిచ్చియుండలేదు. దొరతనమువారి జలాధారముల నుండి జలమును దొరతనమువారు ఇవ్వజలసినదేగాని తీసికొనుటకు మా కధికారముగలదని జమీందారులకు స్వతంత్రము ఇచ్చుట చింతనీయును. ఈ రెండు అంశములకును గల భేదమును వక్కాణింపజలసిన ఆగత్యముగలదు. దొరతనమువారి నిర్విరుద్ధముగా, గోదావరి కట్ట ఆనకట్టలనుండి జమీందారులకు నీటిసస్పెన్షయ ఉద్వోగములు జేయుటయేగాని నీరును తీసికొనుటకు మా కధికారము కలదనిగాని స్వాతంత్ర్యము కలదనిగాని జమీందారులు చెప్పుటకు ఇదివరలో సావకాశములేదు. క్రొత్త బిల్లునుబట్టి జూడగా నట్టి సస్పెన్షయజేయు అధికారమును జమీందారులు స్వతంత్రముగ దీసికొను అధికారముక్రిందను బుద్ధిపూర్వకముగ మార్చిట్లు గన్నడుచున్నది. దీనిఫలితము ఏమియగునో భావికాలమునందు చెలిసికొనవలసియున్నది.

ప్యాసజేయబడిన 20 వ సెక్షనును బట్టి జూడగా, జమీందారులు చాల హాంశములలో తమతమ, కాలువలు చెరువులు వగైరాల పరిమితులనుబట్టి నీటిని గ్రహించుటకును అట్టి నీటిని ఏవిధమైన నీటి తీరు వాయి చెల్లించకనే ఉపయోగపరచుకొనుటకును అధికారమును పూర్తిగా ఇచ్చియున్నారు. శ్రీయ్యత శ్రీనివాసయ్యంగారి బిల్లును బట్టి జూడగా బిల్లు సమయమునాటికి జమీందారులు సంక్రమించుచున్న జలమును ఆ టు తరువాత ఆపరిమితిగల నీటిని సరఫరాచేయుటకుగూడ సావకాశమిచ్చియున్నను, అట్టి జలమును, ఉపయోగపరచుటలో, భూపరిమితిని, నిర్ధారణజేయుటకు దొరతనమువారికి సావకాశమును, ఇచ్చుటకు ప్రయత్నముచేయుచుండెను. ప్రకటనజేయబడిన జలాధారములలో ఆభూపరిమితి, ప్రకటననాటికి సదరు జలాధారముక్రింద పల్లపుసాగుకాబడిన భూమియున్న తక్కిన అన్ని హాంశములలోను బిల్లు ప్యాసకాబడు లేదీనాటికి అయిన పల్లపుసాగుభూమిన్నీ అయియున్నది. ప్యాసకాబడిన బిల్లునుబట్టి జూడగా, జమీందారులపక్షము చాల భాగము ఆనకూలముగ నున్నది. పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటు యంత్రాంగము తమతమ జమీందారిలోని నదీ ప్రవాహమునుండి, క్రొత్తగా త్రవ్వబడిన కాలువలువెంబడి దీసికొన్న నీరున్నూ, పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటుకు పూర్వమేయున్నట్టి కాలువలు ప్రభుత్వమువారి ఆనకట్టతో సంబంధము గలిగియున్నప్పుడును లేదా, గవర్నమెంటు గ్రామములద్వారా సదరు కాలువలు ప్రసహించినప్పుడున్నూ, ఈ రెండు హాంశములలోను జమీందారులు బిల్లుప్యాసైన లేదీనాటికి పల్లపుసాగుకాబడిన భూమియే నీటితీరువాయి చెల్లించకుండ పల్లపు సాగుచేసికొనుట కధికారమును, పొంది యున్నారు. ఈ రెండు హాంశములు, శ్రీనివాసయ్యంగారి బిల్లులో సరిపోల్చి చూచియెడల కొంత భేదము కన్నడుచున్నది. శ్రీనివాసయ్యంగారి

బిల్లుజేయబడిన ఉద్దాము తీర్పునుబట్టి జూడగా దొరతనము వారిచే నిర్విరుద్ధపడిన అనకట్టనుండిగాని లేక దొరతనము వారిగ్రామముల ద్వారా ప్రసహించుకాలువలనుండిగాని జమీందారి కాలువలపట్ల వాటి పరిమితియే, ఆనకట్టము గాని ఆకాలువ రీపర్మిసెంటు సెటిల్మెంటు నాటికి యున్న పల్లపుసాగుభూమియే నీటితీరువాయిలేకుండ సాగునకరమునని జేప్పుటకు నీలులేదని తీర్మానింపబడెను. కాగా జమీందారులు కాలువపరిమితి పూర్వమునాటి యే భూపరిమితి సాజులొక ఈ విషయములో వచ్చియుండిరి. ఈ ఫలితమునకు కారణము దొరతనమువారి ప్రయత్నముగారు. ఇది 20 వ క్లాజు, (సి) సబ్ క్లాజునకు జమీందారులకు లాభకరమునొని (బి) మును స్వామినాయుడుగారు చెచ్చిన సవరణయొక్క ఫలితమై యున్నది. సెట్టకమిటీవారుజేసిన మార్పునుబట్టి పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటునాటికియున్న కాలువలయొక్క పరిమితులనుబట్టి నీటిని తీసికొనుటకు జమీందారులకు సావకాశముగలగజేయబడెను. సెట్టకమిటీజేసిన యేర్పాటులనుబట్టి ఈ క్లాజు, పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటునకు పూర్వమునుండియుండి, అన్నిరకముల జలాధారములలోను సంబంధించియున్న కాలువలకు వర్తించుచుండెను శ్రీయ్యత బి. మునిస్వామినాయుడుగారు సదరు కాలువలయొక్క పరిమితి, పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటు సెటిల్మెంటు నాటికియున్న పరిమితితోగాక ప్రకటననాటికియున్న పరిమితిలని మార్పుచేసే, ప్రకటనతో అనవరములేని పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటునకు పూర్వపు కాలువలు ఈ క్లాజునుండి తీసివేయబడి, రిసిడ్యుయ రీక్లాజ్ "ఎఫ్" క్లాజులో జేరి పల్లపు సాగు భూపరిమితి ఆనకట్ట, జేందలసినచేసిన పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటు దమిలూన చెచ్చిన కాలువలవలన తడుపబడుచున్న జమీందారి భూములు ఈ బిల్లు ప్యాసగు గరికెంత వాకు తిడుపబడుచున్నవో అంతయే తడుపబడవలసినదని నిర్ధారణజేయబడెను. శ్రీయ్యత శ్రీనివాసయ్యంగారి బిల్లునుబట్టి జూడగా ప్రకటన జేదీవరకు సదరు కాలువలవలను పల్లపుసాగున భూములు నీటి తీరువాయి చెల్లించవలసిన అనవరములేదు. కాగా, ఈ హాంశములో జమీందారులకు కొంతనష్టముగన్నడుచున్నది. పర్యవేక్షకు సెటిల్మెంటు దమిలూ కాలువలు వలన ఈ శాసన ముచులలోనికి వచ్చిన లేదీకిన్నీ మధ్యకాలముందు పల్లపుసాగులోనికి వచ్చిన ఆయా ప్రకటనజేయబడు, జమీందారి పోస్తు సెటిల్మెంటు కాలువలక్రింది భూములు, నీటితీరువాయి ఇచ్చుకొనవలసివచ్చును. కాని ఇంగ్లీషు విషయమై మునుస్వామినాయుడుగారు తెచ్చిన సవరణపై ప్రతికూల అనుకూలపక్షములకు వోట్లు సమముగా రాగా తిరిగి ఈసంగతి చర్చించుటకు అధికారమిచ్చుచు అభ్యక్షుడు రెండవ రీడింగులో జమీందారులకు ప్రతికూలముగ నొసర్చెను. మూడవ రీడింగులో సవరణజేయబడనో లేదో మనకు చెలియదు. కాని సవరణ యామోదించబడినయెడల మరియొక విషయము గన్నడుచున్నది. అది యేమనగా వైన వక్కాణింపబడినట్టియు, ఇదివరకున్న గవర్నమెంటు ఇరిగేషను వర్కుతో సంబంధించినట్టియు ప్రకటన అనవరము లేనట్టియు ప్రిజెంటిల్మెంటు కాలువలు, "ఎఫ్" క్లాజునుండి తీసివేయబడును. కాబట్టి అందుకు అనుకూలమైన సవరణనుగూడ జేయునగత్యము గాన్పించుచున్నది. అయినను 20 వ సెక్షను "ఎఫ్" క్లాజుకు, 45 సెక్షను "డి" క్లాజునుబట్టి జూడగా, జమీందారులకు కొంత తేమకరముగ గన్పించుచున్నది. అది యేమనగా "ఎఫ్" క్లాజునుబట్టి జమీందారులు నిర్ధారణకాబడిన విస్తీర్ణము పల్లపుసాగునకు ఆగత్యమైన నీటిని తీసికొనుటకు, అధికారము ఇవ్వబడియున్నార పల్లపుసాగునకు అనవరమైన నీటిపరిమితిని నిర్ధారణ జేయవలసియున్నది. ఈ నీటిపరిమితి నెవరు నిర్ధారణ చేయవలసియున్నది? అట్టి నిర్ధారణ జేయుటకు గవర్నమెంటు వారి కధికారము నీ బిల్లులో నెక్కుడుగ నొసగబడియుండలేదు. కాగా జమీందారులకును ప్రభుత్వమువారికిని అనవరమైన నీటి పరిమితినిగురించి అభిప్రాయభేదము గలిగినప్పటిలో సివిలుకోర్టువారు నిర్ధారణ చేయవలసియున్నదిగా మాకు దొరుకుచున్నది. ఒక తూమునండివచ్చు నీరు 90 ఎకరములకు జాలునని ప్రభుత్వమువారనవచ్చును. 60 ఎకరములేగాని అంతకంటె ఎక్కువ భూమి తూముక్రింద సాగుకాదని జమీందారు అనవచ్చును. అట్టి భేదములో జమీందారు నీటిపరిమితిని నిర్ధారణ జేయవలసినదని సివిలుకోర్టులో వ్యాజ్యముజేయవచ్చును. అందువైని జమీందారుల తరపున ప్రభుత్వమువారి తరపున డి. పి. డబ్ల్యు. ఎక్కువద్రువు వ్యవసాయకాళి ఎక్కువద్రువు సాక్షులుగ విచారణ చేయబడుదురు. సివిలుకోర్టువారు అందువైని ఆ తూముక్రిందను 60 ఎకరము

అనిగాని, 90 ఏకరములనిగాని లేదా రెంటికి మధ్యమైన మరె యొక భూభాగమునిగాని నిర్ధారణ చేయవచ్చును. కాగా దీనిపరి తము జలాధారములన్నియు ప్రభుత్వమువారి సొత్తు అను సిద్ధాంత మును నడలుకొని వ్యాయస్థానములు వ్యాయాధికారుల సంఖ్య హెచ్చు చేయుటగా పరిణమించ వచ్చును. అట్లు నిర్ధారణ చేయబడిన నీటిపరిమితిని, జమిందారులు, ఏభూమి నిమిత్త మానీటిపరిమితి ఏర్పాటు గాబడెనో ఆగూమియేగాక సదరునీటిని క్లుప్తముగా వాడుకజేసి, జమిందారి ఇతరభూమికిగూడ, వాడుకజేసికొని నీటి రుచాయి ఇచ్చుటకు తీరస్కరింప వచ్చునని కోరుతున్నది. 40 వ సెక్షను (డి) క్లాజును బట్టిబాడగా ఇట్టిభారము గవ్వ ట్టుచున్నది. ఈక్లాజునుబట్టి జమిందారు జేయవలసిన పనియే మనగా ఎప్పుడైనను, ఏ భూమియైనను నీటితీరువాయి చెల్లించుటకు బాధ్యతగలదా అను ప్రశ్నవచ్చినపుడు, (డి) క్లాజునుబట్టి జమిందారు, ప్రశ్నలోయొన్న భూమి జమిందారి భూమియని యున్నా సదరు భూమి పల్లపుసాగుజేయుటకు ఉపయోగించి ననీరు 20 వ సెక్షను (ఎఫ్) క్లాజుకిందను, తీసికొనబడిన నీటి పరిమితిలోకేరననీరు అనిన్నీ రుజువు చేసికొన వలయున్నది. ఈరెండు పాఠశాములు, రుజువుఅయినయెడల నీటి తీరువాయి, వసూలుజేయుటకు తీరతనమువారి కధికార ముండదని నిరా ఘాటముగా జెప్పవచ్చును.

కాని టిల్లులోని 60 వ సెక్షను ప్రకారము నిర్ధారణ జేయ వచ్చునని వాదించవచ్చును. 60 వ సెక్షనున్నా సంకల్పికర ముగా లేదని చెప్పవచ్చును. అందునుండి తగిన సవరణలు జేయుటకు తీరతనమువారి తగవున ఏసవరణయున్నా జోటిసు లేనందున, ఆ సెక్షను తీరతనమువారి కావిధముగానే యుండుట ఆమోదమున మనమూహింపవచ్చును. కాగా మేము, అందును గురించి చర్చించుటకు ప్రయత్నించెదము. ఈసెక్షనునుబట్టి నీటిపన్ను చెల్లింప సక్రారలేని పల్లపుభూములయొక్క విస్తీర్ణము, నిర్ధారణ జేయుటకు కల్పెరున కధికార మేసగబడెను. కల్పెరుజేయు నిర్ధారణ జమిందారునకు ఇప్పుడు లేనియెడల కల్పెరు వివాదాశయము, సివిలకోర్టువారికి పంపవలసియు న్నది. అందుపైని సివిలకోర్టువారు నీటితీరువాయి, చెల్లింప సక్రారలేకుండా పల్లపు సాగుజేయగల జమిందారి భూమిని, నిర్ధారణ జేయవలసి యున్నది. ఇట్టి నిర్ధారణలో గూడ పైన మేము పక్కాచేసియున్న ప్రకారమే, క్లుప్తముగా నీటిని యుపయోగించుట, ఎట్టిపరిమితిగల నీటిని ఎంతపరిమితిగల భూమికి పుపయోగించవలసియున్నది. సివిలకోర్టువారు తీర్మానింపవలసి యుండును.

పైనివాసిన అన్ని పాఠశాలనుబట్టి బాడగా, జలాధారముల నన్నిటిని ప్రభుత్వసొత్తుగ పరిగణించు నూత్రము పద లుకొనబడినట్లున్నా, జమిందారులకు ఇప్పుడున్న అధికారము లకుంటే ఎక్కువ యొసగబడినట్లున్నా, పూర్వముకంటే క్రొత్త క్రొత్త పక్షాలు, సివిలకోర్టులలో జమిందారులకును తీరతన మువారికిని మధ్యను వాదప్రతివాదములకు మూలకారణమైనట్లు ను గన్పట్టుచున్నది. టిల్లుపైన కొద్దికాలములోనే క్రియత లామెంబరుగారు మాకు, ఇద్దరు మోక్షోర్తుజడ్డలు గావలెను, కొంతమంది సబుజడ్డల ముసలలు గావలెనని క్రొత్తడిమాండు ను కాపనసభలో ప్రవేశ పెట్టినయెడల ఆశ్చర్యము గాబాలదు.

కృష్ణా సంవాసబ్బు

దీనినివాడుటచే రోలాటివాధ మంటలేకనే దేహమునం దేభాగమునం దైన యుండువెట్టుకలను తక్షణమేతీసివేయును.
3 బిళ్లలుగల సెట్టు 1 కి ధర రూ 1-4-0.
3 పెట్టెలను ఒకేదఫా కొనువారికి ఒక పాంపెన్ పేనా యినానుగా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.,

5 భద్రప్రకాశ్ నగర్, పార్కు రోడ్, మద్రాసు.

కర్తవ్యాలహరి

వెల నీ! 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-11-0
ఈ వ్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము, కాయలు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5 రోజులు చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.
అమృతాంజనము దీపో,
మద్రాసు బొంబాయి

ప్రస్తుత పరిస్థితి

సర్ లేజనూదూరు సమ్రాగాడు, చెంగల్ పత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ప్రస్తుత పరిస్థితులగుర్ని నాయభిప్రాయముల బెంపు మని దివనచంద్రపాలు గారు గోరనపుడు ఇంకా సంకోచింప వలసినచెప్పక. ఏమన ప్రస్తుతపరిస్థితులు అధికార పూర్వక ముగ నిదమితమని తెలుప చేరినీ పిలుగానంత విషయ స్థితికి వచ్చిననని నాకలంఘ.

అర్జి నన్ను విధానము వంగరాష్ట్రమునకు యొక్కవ గుం బంధించియున్నది. అర్జినన్నుగుర్ని సంయుక్త రాష్ట్రముల విలీనాదనంపు కార్యనిర్వాహక వర్గమునందలి తీర్మానము నాయభిప్రాయమును చెలిబుచ్చుచున్నది. ఈవిధానము గుర్నియు, అర్జినన్నుల వలన ఏ విషయముగుర్నియు ప్రత్యేకముగా నేను నాయభిప్రాయము నొసంగబాలను. వాటిగుర్ని పూర్తిగా నాకు తెలియకుండుటే ఇందులకు కారణము. ప్రస్తుతపరిస్థితులందలి ఫలితములగుర్ని నే నాతీర్మానముతో నేర్పించెదను. అర్జినన్నుల ఫలితముగు యీ పరిస్థితులు కేవలము తాత్కాలికములని నేను దలంచెదను. రాజకీయ నిర్వాహవిధానమేదయు లేనిది యెట్టి యభ్యుద్ధిని ఆశింప బాలము. వివిధపక్షములవారు చేర్చేరు అభిప్రాయముల నిచ్చిరి. రాజకీయభివృద్ధి కనుకూలమయ మానన్నను లేదనియు 1929 సంకీర్తన ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణాభివృద్ధిప్రయ త్నములే జేయవలసినయెడల భావించువారు గలరు. మరి కొందరు ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును పాటింపక మొరడుగానుండుటయే ఇండియాబాధ్యతాయత ప్రభుత్వమును బొందుట కడ్డువచ్చుచున్నదని దలంచెదరు. సర్ భామను కేటో గారు ఇంగ్లాండు నూతనప్రభుత్వమునం దధికారము నకు రాగా నే, ఇండియా రాజ్యాంగవిధానమును 1929 సంకీర్తన పూర్వమే మార్పుచేయవలసియుండుననిపత్రికలయందు నూచించెను. నేను సంస్కరణల విచారణ సంఘసభ్యునిగా నున్నాను. ఈసెలాఖరు లోపున మేము ఢిల్లీలో మానిచేడికను విచారించెదము. అనిచేడిక యందేముండునో నేను ముందుగా చెలుపబాలను. కాని వారి కిఫార్తిలగుర్ని తలచెట్టకపోయినను, ఈజేకమునకురాజ్యాంగ విధానసమస్యలు చాల విషమస్థితియందు అన్నప్రముగ నున్నవి. కావున ప్రస్తుత అసందిగ్ధతపోయి విశ్వాసయోగ్యముగను ఆ కాళూరితముగనుండు ఫలితములు చేకూర్చుట నూతనవిధానము నేర్పాటు జేయ తీగదని తలంచెదను.

ఇట్టి సమయమున ఆంతయాశ యుండుకొనుట సాహస మనవచ్చును. కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వమునందు, ప్రధానామాత్యుడు, సర్ విలియము జాన్సను మున్నగు నాయకులు ప్రకటనల ను వినుచుగూడ త్వరలో మనకు అభివృద్ధి నూనక మగు మార్పు చేకూరునని తలంపుట అసంభవమని కొందరు సంకీర్తనాత్మకల వారు భావించురు. జేకొక విషయము గలదు. క్రిందటి కొలది మానములలో మనజేకమునందు బయలుపడినన్ని అంతకలపా ములు ఇదివర కెన్నడును బయలుపడలేక. కడచిన వంద్రెండు మాసములలో వచ్చిన హిందూమహమ్మదీయ కలహములు మన జేకవర్తక కళంకము దెచ్చినది. అధిక సంస్కరణల గోరుటకు ప్రతికూలవాదము ఇందుచే లంపత్తమైనది. మనము నిమ్మ జాతుల సన్సర్గు పరిష్కరింపలేదట. ఇదిగాక బ్రిటీషువారి స్వార్థవిషయములు గలవు. అన్నిటికన్న నెక్కువగా మనప్రతి కూలవాదులు చెలుపన దేమన, సంస్కరణలను యథాగతిగా కొనసాగింపబాలగవారు నూతనసంస్కరణలవలన యొక్కవ అధికారము నొసగిన నెట్లు నిర్వర్తింపగలరు? ఈ వాదములన్ని టికి ప్రత్యుత్తరమొసగుట నాయుద్దేశము గాదు. విటన్నిటికి గమధానము చెలుపవలసియున్నదని పేర్కొనుచున్నాను. అంతకేలపాముల దొలగింపుకొను విషయమున మనము మన బాధ్యతను తప్పించుకొనబాలము. మన వాంఛిత మేదియో తెలిసికొన నది, పట్టుదలతో పూనుకొని పనిజేయనిది యీ వివాద లంతరింపవు.

జాత్యైక్యసూత్రము

జాత్యైక్యత సూత్రము మన భావికర్త వ్యయమై నాధారపడవలెనుగాని వివిధపత్రికేక విషయముల ననుసరించి యుండదు. నేను ఒక రాజకీయ పక్షాభిమానిగా మాత్రమే నుడువుటలేదు. పత్రికపక్షమువారును తమ యభిప్రాయములు మారుటకు పిలులేదనియు, వానికి పత్రికపక్షముగా అనుసరింప దగు నభిప్రాయములే లేదనియు దలచినవో నిజమగు ఐకమ త్వము కుదురనేరదు. పత్రికపక్షమువారును స్వరాజ్యమునే యపేక్షించుచుండుటచే నిజమగు విభేదమేమియు లేదని సంత సింపబాలము. ఈ పదముయొక్క యధార్థముగుర్ని మన యభిప్రాయము లేవో విపులముగా వ్యక్తీకరించుకొన కుండుటచే గొప్పవిమర్శలు గలవు. "రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము" అను పదముగూడ నిట్టిదే. ఇకముందు కేంద్రీ పత్రిక పత్రిక ము ఏరూపము దాల్చును? కేంద్రీపత్రికపక్షమునకు భావి స్వతంత్ర

త్రరాష్ట్రముల కెట్టిసంబంధముండును? అల్పసంఖ్యాకుల కెట్టి సంక్షేమ యుండవలెను? మన ఆశ్చర్యకరము కెట్టియోగ్యములు జేసికొనవలసియున్నవి? స్వరాజ్యమునందు జోక్యముగలవారంద రును నీప్రశ్నలగుర్ని శ్రద్ధగ నాలూచింపవలసియుండును.

రాజ్యాంగవిధాన మేర్పరుచుట సుదుర్మగానే యగవడు ను. కాని ఆలోచనలను విడి కార్యరంగమునరి నిజపరిస్థితులందు సంపర్కము కలుగజేసికొని తీరాభివృద్ధియేర్పాటులు చేయ నమకట్టినపుడు అందరికీవ్యములు బయలుపడును. నేను పైన చెలిపినప్రశ్నలు అతిసుదుర్మగా నగవడును. కాని వాటినిగుర్ని ఏకాభిప్రాయము కుదురుటదుర్లభము. మామూలుగా నొకసారి నాయకు లందరు ఎంతమంచి యుద్దేశములతో ఒక్కవో గూడినను సంతృప్తికరముగు ఫలితము గుడువనని నేదలం పను. అట్టి సమయముల భించు ఐకమత్య ము స్థిరముగా ననుసరింపబడును. ఇట్టిప్రశ్నలన్నియు చాల దీర్ఘముగా చర్చింపబడవలసి యున్నవి. సభలలో నుండునాతా వారణము పనికిరాదు

ఐకమత్యసూచనలు

అన్ని పక్షములప్రతినిధులు గల చిన్నచిన్న ఉపసంఘ ముల నేర్పరచి కిఫార్తుల జేయుమని కోరవో మనముదలపో యుచున్న ఐకమత్యము కుదురగలదని నూచించెదను. అట్టి ఉపసంఘములందు మనయాశయములకు ప్రతికూలురగా భావించ బడు విరోధియను ఉద్యోగేతర ప్రతినిధులుగూడ నుండువలె ను. ఈప్రశ్నల బాగుగ పరిక్షించినవో నొకసమాధానము ము ఖ్యవిషయములగుర్ని కుదురవచ్చును. దానిబట్టి మన మెల్లకము వాంచియు పునఃలై క్యము కుదుర్చు కొన వచ్చు ను. ఏక పక్షము వారు రెండవ పక్షము వారినిస్వార్థములకు, మనఃపూర్వకముగ సహాయముజేయు నుద్దేశ ములేక, లొంగిపోవునంతమాత్రమున ఐకమత్యము కుదురదు.

విఫలమగుటకు కారణములు

ఇది జరిగినవో ప్రభుత్వమువారితో మనము దీసికొనవలసిన చర్య అతిసుదుర్మము. అప్పుడు మనముందము కలిసియుట్టి ప్రభుత్వముగూడ ఆణివిపేయబాలనంతటి ఆందోళన జరుపవచ్చును. మనలోని విభేదములనల్లను, వన అన్నప్రపు అభిప్రాయములనల్లను, మనలో నల్పసంఖ్యాకుల కుండుసంఖ్యాచములనల్లను, ఆచరింపబాలని దెదరింపుల మూలమునను, యిన్నిచిక్కులూ వాటిల్లుచున్నవి. నేన్ని అభిప్రాయములు తెలిపినపుడు మనము కోరినదానిని ఒసంగుటకు ప్రభుత్వమువారికిష్టము లేకున్నను ఇచ్చునట్లు నిర్బంధించుకొనేలేదని ఆక్షేపింపవచ్చును. కాని ప్రజలు ఐకమత్యముతో నుండినపు డుండు భక్తిబుటే మన చేతులలో నున్న గొప్పసాధనము. మన కందులకు గావలసిన భర్తబలము లేక పోవుటచేతనే అపజయముగాంచితిమి. ఇతరలము లెన్నియో నూచింపజడి ప్రయత్నించబడెను గారి దురభిమానము ప్రతిష్ఠ యనవది మనకు లేకపోయెను. మన కిట్టిలపే మియు లేదని అంగీకరించి ఆమార్గము లన్నిటిని సంస్కరింపు నుద్దేశముతో నుండినయెడల మనస్థితి బలహీన మగుటకు మారు బలపడునని చెప్పవచ్చును.

బరెన్ నుమోడు ప్రభువు భారతదేశమునకు వచ్చు నో రాదో తెలియదు. ఒకవేళ వచ్చుటయే తలపించునెడిట మన మిట్లు విభేదములతో నుండుటను ఆయన మూనినెడల దురదృష్ట మేయగును. నేను జెప్పదానికి అపార్థములు కల్పించుచుండు గాక. బాయింటు కాన్ఫరెన్సులు నాకిష్టము లేకపోలేదు. కాని నేను సొక్రీవక్యాజింప దలచినది, యాబాయింటు కాన్ఫరెన్సులమాత్రమున నెక్కువ లాభము చేకూరదని నూత్రమే చాలవరకు ప్రథమప్రయత్నములు చేయవలసియున్నది. అది యిట్టి వానివలన నెరనేరదు.

ఆరోగ్యోపన్యాసములు

విషయము	తేది	సమయము	స్థలము
మహూచి	28	6-30	కార్యోక్తపక్షా నూలు సంజీవ రాయన్ శేఖ
చలిజ్వరం	18	6-0	వనవమోడు
కలరా మహూచి	21	5-30	ఎగ్మూరు
చలిజ్వరం పైభాయిడ			
యిక్ష్మామూచి	28	డిబ్బో	బిల్లయ పావయం
ఈగలు	10	డిబ్బో	చింతాడ్రాపేట
మహూచి	27	డిబ్బో	డిబ్బో
చలిజ్వరం ఈగలు	24	6-0	సుంగంబూకం
మహూచి	25	డిబ్బో	పునుస్సాకం

కార్యోక్తపక్షా ఉద్యోగులు బంపకొనింతురు.

మదరాసు కాసనన

ప్రతికారము

పాలకూట కలహములచర్చ

ప్రశ్న: తరములు ముగియగ నే, ఆర్. వీరయ్యగారు. లేచి, అత్యవసరమును, ప్రజలకు ముఖ్యమగునదియు నగునంతలు నొకదానిని చర్చించుటకుగాను కాసననభాగ్యకార్యక్రమము నాపవలె నని ప్రతిపాదించిరి. పాలకూటనందు ఇటీవల 18 వ తేదీన, ఆదిద్రావిడులకును శివశైవాలకులకును తీవ్రమగు కొట్లాటలు గలిగెను. అవిషయమును చర్చించుటకుగాను కార్యక్రమము నాపవలెను. అని వీరయ్యగారు పాపపాదించిరి.

లామెంబరు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చును నిట్లునడిచిరి. ఈకొట్లాటలను గురించి ప్రభుత్వమువారి కెట్టివివరములును జేరలేదు. ఇట్టి కలహముల జరిగెనని వాదాప్రతికలబట్టియే దెలియవచ్చెను. శివశైవాలకులకును ఆదిద్రావిడులకు ఇతర వర్ణములవారి తో బాటు, రక్షణ తాడు లాగుటకు ప్రయత్నించుచున్నందున వారు కొట్టుకొనిరనియు కొందరు తీవ్రమగు గాయములు తగిలెననియు అంతట బి. పి. సి. 144 సెక్షను 2 వ సబ్ సెక్షను క్రింద మాజిస్ట్రేటు నిషేధపుత్రులతో నొకదానిని పోలీసుజే సెననియు దెలియవచ్చుచున్నది. జిల్లామేజిస్ట్రేటు చర్యదీసికొనుచు, విచారణయందును విషయము గాన దీనినిస్పృశ్యు చర్చింపరాదనియు అట్లు చర్చించుట ఆశాస్త్రియమనియు సూచించుచున్నాను. ఈవిషయమును న్యాయాధికారి పరిష్కరించి తుదియు తీరువు నొనర్చియున్న యెడల నీవిషయమును చర్చించుట కా తే ప గ లేదు. ఈవిషయమును గౌరవనీయసభ్యుడు ముందుగా ప్రభుత్వమువారికి దెలిపియుండలేదు.

సభ్యురాలు:—నేనిదివర కొకమాట, ఇట్టిప్రతిపాదనను గురించి ముందుగా దెలుపుటచే, అయవకాశమును ప్రభుత్వ సభ్యుడు పొందుకొని ఆప్రతిపాదనను గవర్నరు నిషేధించుటచేసెననియు.

లామెంబరు:—నాకామయ మేమాత్రము ముందు దెలుపలేదు. అంతియగాక అవిషయమునాకధ్యక్షుడు దెలిపెను.

సభ్యురాలు:—144 సెక్షను క్రింద మాజిస్ట్రేటు చేయును తీరువుచే, అట్టివిషయము కొద్దివారియందును నున్నట్లు పరిగణింపబడరాదని కాసననభాగ్యక్షుడు దోషతూరియు, ప్రస్తుతాధ్యక్షులొకమారును నిర్ణయించుచున్నారు. ఇదివరకు 144 సెక్షను క్రింద కలెక్టరు ఒకసారి యు తీరువునల యాడుబు పొన్నుగాను మలబారును ప్రవేశింపబడజేయుచున్నది. అప్పుడావిషయమును జర్చించుచు సభాకార్యక్రమము నాపవలె నని యొక ప్రతిపాదనరాగా ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతపుత్రులతోపాడెచ్చిరి. కానిఅట్టియు తీరువు కొద్దివారియు తీరువు పరిగణింపబడరాదని తేలిక అయితేపాదన వెనుకటి అధ్యక్షుడు త్రోసివేసెను. తంజావూరు మిరాసీదాలయద్వయము సందర్భమున కలెక్టరు 144 సెక్షను క్రింద కొందరుకాసనసభ్యులపై నిషేధపుత్రులు తీరువున జారీచేసెను. అవిషయమును చర్చించుటకు కార్యక్రమము నాపవలెనని ఈ సభ యందు మ రి యొక ప్రతిపాదనదేబడెను. అప్పుడు గూడ ప్రభుత్వమువారి దేతలే పాదన దెచ్చిరిగాని ప్రస్తుత అధ్యక్షులే ఆయాతేపాదన వెనుకటికార్యముచేతనే త్రోసిరి.

ఈకలహములు 14 తేదీన జరిగెను. ఈకలహములు జరిగి 5 దినము లయినను ప్రభుత్వము వారికి విషయమును కెట్టివివరములును దెలియవని నడుపుట విశ్వాసార్హముగాదు. ప్రభుత్వమువారు దలచుచు ఇప్పుడు 4 లెనక్లియరు తంజావూరునవి మధ్యాహ్నమునకు విరమింపబడినవి దెలిసికొనవచ్చును.

అధ్యక్షుడు:—12.5 కాసనసభా నిబంధన ప్రకారము ఇట్టి ప్రతిపాదనలు ఒక తీర్మానము నుపపాదింప వీలైనవనిగ నుండులెను. ప్రస్తుత ప్రతిపాదనమా నిబంధన నెట్లు సంతృప్తి పడుచున్నదో దెలుపవలెను.

సభ్యురాలు:—చర్చజరిగిన తరువాత స్పష్టమగు సూచనలు నొనర్చుటకు గాను తీర్మానము నుపపాదించవలసినది యుండ నని మాత్రమే మైనిబంధనయందు దుద్దేశింపబడెను. విషయము చర్చకు వచ్చినతరువాత అప్పుడు తీసుకొనిన తీర్మానమును రచింపవలసినదేములేను.

అధ్యక్షుడు:—వీరయ్యగారి ప్రతిపాద 12.5 వ కాసనసభా కార్యక్రమనిబంధనకు అనుకూలముగ లేదను కారణ చేత ననుమతిని నిరాకరించెను.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు

సానుగలరాజాగారు:—కొద్దివరకుకొరకుగాను వేర్వేరు స్థానిక సంఘములకు ఋణముసరుకుగాను రు 50 వేలు సప్లి మెంటరీగ్రాంటును గోరి. ఎట్టి చర్చయు లేకయే గ్రాంటు ఆమోదంపబడెను.

ఇరిగేషనుబిల్లు

అంతట ఇరిగేషను బిల్లు పై చర్చ తిరిగి సాగింపబడెను. కొద్దివేలు తేనెదలు 78 వక్రాజునందును 80 వక్రాజునందును పదములను మార్చుచు రెండుసవరణల నుపపాదింపగా సభవారామోదించిరి. 78, వక్రాజు ముందు 82 వక్రాజు వరకు చర్చ లేకయే సభవాంశే సంగీకరింపబడెను.

హాజరుకుదులు వస్తు విధించుట

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు:—80 వక్రాజు నందులు రెండవ సబ్ క్లాజునకు బదులు క్రొత్త సబ్ క్లాజు నేర్పరచలేనని యుపపాదించెను. ఈ సెక్షనునందు, ఆధిక సంఖ్యాకులొక ప్రదేశమున కుడిమామ్యుకు సద్దాతికి బదులు పన్నువిధింపవలెనని గోరెనయెడల ఎట్లు పన్నువిధింపవచ్చుననిగలదు. ఇందు రెండవ సబ్ క్లాజునందిట్లుగలదు.

లోకం గవర్న మెంటువారు ఎప్పుడైనను పన్ను విధింపును కొట్టివేయవచ్చును; అట్లు కొట్టివేయబడినవిదలు రివాజుగా చేయబడు పరిశ్రమను నిచ్చు బాధ్యత తిరిగి అములలోనికి రావలెను.

ప్రభుత్వసభ్యుడు సవరణయందుకొన్ని పదములలో మార్పులొనర్చి తామొక సవరణనుపపాదించెదమని చెప్పటచే శ్రీనివాస అయ్యంగారు తమ సవరణనుపసంహరించుకొనిరి. అంటుపైసలి గార్ కిందివాక్యముల 2 వ సబ్ క్లాజు గా జేర్చవలసినదని యుపపాదించిరి. (2) స్థానిక ప్రభుత్వమువారు అట్టి పన్నును తొలగింపవచ్చును. అట్టివర్గులక్రింద సరఫరాపొందుభూమియంద శిశు ప్రదేశములవారు గోరునో ఎట్లుపన్ను తొలగించి తీరవలెను. అట్లు తొలగింపబడినతరువాత రివాజు ప్రకారము కుడిమరమ్మతు పద్ధతి తిరిగి అములలోనికివచ్చును.

సవరణ యంగీకరింపబడెను.

సివిలుకోర్టుల అధికారమును తొలగించుట

సభ్యురాలు:—84 వక్రాజును తొలగింపవలెననిప్రతిపాదించిరి. ఈక్లాజునందు ఇట్లుగలదు. 77 సెక్షనుచేనిబంధింపబడిట్లు తప్పక ఆధ్యాయములో వివరింపబడిన యే విషయమునకుగాని సంబంధించి దాఖలుచేయబడిన వ్యాజ్యమును దేనినైననుపిసివిలు కొల్లను విచారించరాదు. సభ్యురాలు గారి సవరణ నుపపాదించుచు 79-80 వరకునుగల సెక్షనులందు వివాదాశేషములగు విషయములు చాలగలవనియు వానిసందర్భమున న్యాయముకొరకు ప్రజలు న్యాయాధికారమునకు జనుట కధికార యుండవలెననియు నుడిచిరి.

పి. ఆంజనేయులు గారు సవరణను బలపరుచుచు ఈ సెక్షను చాల అపాయకకరమైనదని నుడిచిరి. ప్రభుత్వమువారు సవరణ నెదిర్చిరికాని సభవారే సవరణ ఆమోదంపదడెను.

ఆదాయమునకు జమాఖర్చులెక్క

శ్రీగారు:—85 వక్రాజును తొలగింపవలసినదని శ్రీగారు సవరణను దెచ్చిరి. ఈక్లాజునందిట్లు గలదు “85 ఈయధ్యాయముయొక్క కార్యము నిమిత్తము నియమింపబడిన గ్రామనాయకుడు లేదా ఇతరమనిషి తనచే వసూలుచేయబడినట్టియు, ఖర్చుజేయబడినట్టియు పైకములకు ఒక్కరెక్కనను, ఉంచవలెను. మరియు ఖర్చుజేయబడి వానిచేతులలో నిలువయున్న మొత్తములు అప్పుడప్పుడు కుడిమరమ్మతు కార్యలనిమిత్తము మాత్రమే వినియోగింపబడవలెను.”

చాలమంది సభ్యులీక్లాజు వుండి తీరవలెనను నుద్దేశమును గవర్నరులచే శ్రీగారు సవరణను నుపసంహరించుకొనిరి.

అంతట పభవారు ఫలాహారములకులేచిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

నిన్నటిదినము మదరాసు కాసనసభ ప్రారంభ సమయమున యాదినన ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

వరదలపల్లములందు పల్లపుభూముల మరమ్మతు రా. బి. సి. వి. ఎన్. సరసింహారాజు గారు.

ప్రశ్న:—వరదలచే నష్టపోయిన పల్లపుభూములలో మేటవేసిన విస్తీర్ణమెంత? ఆచ్చటి రయితులు భూములమృత్తు జేసి కొనుచున్నారా? ఉ:—సుమారు 14,000 ఎకరములు రయితులు మగమ్మతు జే కొనుచున్నారు.

ప్రశ్న:—రయితులకు ఋణములు త్వరగ నివ్వనట్లు ప్రభుత్వమువారి తోటలు జేయుచున్నారా? ఇప్పటివరకెంత ఋణమిచ్చిరి? ఉ:—రయితులకు పంచయిచ్చుటకుగాను రు 8 లక్షలు రిమెంజు బోర్డువారి యాధీనమైనవర్తనడెను. ఆఋణములొంట్లకై కట్టరులవద్ద ఎక్కువగుమనలను నియమించుకొన అధికార మొసంగబడెను. ఇప్పటి వరకెచ్చిన ఋణము తమ తేలియవచ్చుటలేదు.

కడపజిల్లా నిమ్మజాతులకు భూవసతి

రా. బి. టి. ఎం. సరసింహారాజు గారు
ప్రశ్న:—కడపజిల్లాలో క్రిందటి ఫస్టియందు నిమ్మజాతులవారికై ప్రభుత్వస్థల మెంతకుట్టుకు ప్రత్యేకించిరి. ఉ:—9,454 ఎకరములు.

ప్రశ్న:—ఈగ్రాంటును కేమయిన ప్రజలకరపున ఆతేపాదయించెనా? ఉ:—ఉంచెను.

ప్రశ్న:—ఎట్లు ఆతేపాదలను తొలగించిరి. ఉ:—భూము లివ్వముందే ఆతేపాదల విచారించి అతపరమనో సవరణల జేసియే పని ప్రారంభించబడెను.

ప్రశ్న:—ఈ ఫస్టి ప్రారంభమునుండి ఏమైనభూము లొసంగిరా? ఉ:—679 ఎకరములు 1 వ కాలయనుండి అక్టోబరు 18 వ తేదీలోపున ఒసంగబడెను.

ప్రశ్న:—భూములు కైకొనినవారిలో క్రైస్తవులెంత మంది, కాని వారెంతమంది. ఉ:—మొత్తము 1,250 లో 618 క్రైస్తవులు, 595 గురు క్రైస్తవేతరులు.
తెయిల్లలో పత్రి:లువ్రాత
సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు:—

ప్రశ్న:—తెయిల్లలో వైదీలు వ్యయముగా నేమియు గ్రంథములు వ్రాయగూడదనియు అవసరమగునో తర్జుమాలు జేయవచ్చుననియు నిబంధనగలదా? ఈ నిబంధన యెప్పుడు యెందునిమిత్తము గావించబడినది? ఉ:—తెయిలు మాన్యులు నందు కైదీలను వ్యయముగా గ్రంథములు వ్రాయవచ్చుననిగాని తర్జుమాలు జేయవచ్చుననిగాని అజ్ఞానిచ్చు నిబంధన యేడియు లేదు. అవసరమగునని తోచినచో కొందరివిషయమున నూపర్నెంటు గారు అనుజ్ఞనీయవచ్చును.

ప్రశ్న:—కైదీలు పత్రికలను యేదిగముగా లభించినను, జయిలు ఉద్యోగులు పారకై చినవైనను చదువరాదని నిషేధించు నిబంధనగలదా? ఇది యెప్పుడు ఎందునిమిత్తము జేయబడినది. దీనిప్రకారము కైదీలు తెయిల్లలో ఇండియాపత్రికలంటి వార పత్రికనుగూడ చూడరాదా? ఉ:—తెయిలు మాన్యులు లోని నిబంధనలు కైదీలను పత్రికల ననుపయోగింప నీయవు.

కళావంతులసంఘము బాలికల పెంపకము

పి. పెద్దిరాజుగారు:—

ప్రశ్న:—గుంటూరులో గత ఏప్రిలు మాసమున కళావంతుల సంఘసంస్కరణ సభయందలి తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు గమనించిరా? ఏమి చర్యదీసికొనిరి. ఉ:—గమనించిరి. చర్యదీసికొనవలసిన యవసర ముపడలేదు.

ప్రశ్న:—ఆ సంఘమువారు యుక్తవయస్కురాలి బాలికల పెంపకములయందు సంఘములోని వారును బడుటనుండు ప్రజలగుడ అయివుత ప్రబంధుండుటచే అట్టి పెంపకముల నిషేధించుకాసన మొందు గావించరా? ఉ:—లేదు.

హైకోర్టు అప్లికేషన్లు

రామ్మూరురాజాగారు.

ప్రశ్న:—లామెంబరుగారు అధికారమునకు వచ్చినప్పటినుండి అక్టోబరు 1 వ తేదీవరకు (1) విడుదలకాబడిన కేసులపై జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు అపీలుజేయమని శిఫార్సుజేసిన కేసు లెన్ని? (2) అందు హైకోర్టు కెక్సినవెన్ని? వాని ఫలితమేమి లేవనడి. (3) హైకోర్టులో డిస్మిసుకాబడిన కేసులకుగాను ప్రభుత్వమువారి కంతవ్యయమైనది?

ఉ:—(1) 11. (2) 47. 1923 ఫిబ్రవరి 12 తేదీనుండి 24 అక్టోబరు 1 తేదీవరకు అప్లికేషన్లు ఫలితములు. 18 అప్లికేషన్లు నెగ్గెను. 22 కొట్టివేయబడెను. 7 ఇంకను మగియలేదు.

22 కొట్టివేయబడిన కేసులలో ఒకదానియందు దిగువ కొద్దితీర్పులోని తీర్పు కాసనసభ్యులకుని అంగీకరించబడెను. కాని తిరిగి విచారణజరుగలేదు. వేరొకకేసు రాజీపడెను. (3) ప్రభుత్వమువారికి మొత్తము ఖర్చురూ 1,410.

గంజాంజిల్లాలో సాగు లేనిభూములు

శ్రీ శిశుభూషణ రథోగారు

ప్రశ్న:—గంజాంజిల్లాలో బరంపురం తాలూకాయందు గంజాతంపరభూములలో చాలభాగము ప్రతియేడు సాగు లేక యున్నవి. అందు ఎక్కువభాగము నీరునిలుచుటచే సాగు పీలు జేసెన్నడి గాని, రయితుల అక్రదలోపముగాదు. తంపరభూములలో నిలిచియుండునీరు తొలగించుట కేమయిన సూచనలు గలవా? సాగులేనిభూముల రైతులకు ప్రతీహార మొసగుచున్నారా?

ఉ:—ప్రభుత్వమువారి కాఫోగట్టా తెలియదు. నీరుతీయించు ఏర్పాటులగూర్చి ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులగూర్చి మార్గము గారి నిశ్చయించు గలదు. ద్రెయినేజి కెనాలు త్రవ్వటకు రూ 7.02 లక్షలు అగునని ప్లానులతో గూ నూపరింపెండింగు ఇంజనీరుగారు అంచనా నందిరి. ఆ విషయమై ఫీల్డు ఇంజనీరు గారు విచారించుచున్నారు. ఈ అంచనాలన్నియు తంపర భూముల సరితేయుటకేగాని వాటికి నీటి సాఫరా జేయుటకు గావు.

ప్రశ్న:—అచ్చటి రయితులు ప్రభుత్వమువారి కేమయిన విన్నవించుకొనిరా? ఉ:—లేదు.

ప్రశ్న:—తంపరభూముల బురద తీయించి బాగుచేసినచో వచ్చురాబడి యెంత? అది ప్రాజెక్టు ఖర్చులలో నెంతభాగము?

ఉ:—నికరపు ఆదాయము రూ. 80,000 అనగా మాటికి 4 రూపాయలు వచ్చును. నీటి సరఫరా యేర్పాటులు చేసినచో నిదిగూడ తగ్గును.

ప్ర:—బురద తీయించినపిదప: తంపర వాగుచేయించి కొంతభూమి విక్రయించి చాలసమయం చేయవచ్చునా? అట్లయిన ప్రాజెక్టు నీల నిలుపుకోరి?

ఉ:—ఈ యేర్పాటు ప్రకారము బంజరుభూమి విక్రయించినచో రూ. 4.44 లక్షలు వచ్చును. ఋషికుల్యా రిజర్వేషన్ల నీటిపై ఆధికములేయు యత్నము పరిష్కరింపబడెనచో నిది నిలుపుచేయబడెను.

రిజిస్ట్రేషన్లు శాఖలో నిక్షేపము

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్య

ప్ర:—ప్రభుత్వము రిజిస్ట్రేషన్లు శాఖ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు రిజిస్ట్రేషన్లు సబ్ రిజిస్ట్రేషన్లు బాధ్యత వారిగా నేర్పించి నిక్షేపించెను. ఉ:—రిజిస్ట్రేషన్లు లక్షించుటకు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికి అధికారము లేదు. ఇతర విషయములగూర్చి ప్రభుత్వములవారి దెలియదు.

ప్ర:—నిర్బంధముల నెంతమందిని సెలవు తీసికొనవని పింఛన్ పుచ్చుకొనవని కోరిరి.

ఉ:—ఎక్కువని నిర్బంధించెదను. 9 గురు సబ్ రిజిస్ట్రేషన్లు ఉద్దేశమునకు పంపింపబడినైతే దోషములు తీసికొనవచ్చును. అందుచే చాచు రి. ఏండ్లవయస్సు రాకముననే పింఛన్ పుచ్చుకొనవలసి వచ్చెను.

గోదావరిజిల్లాలోని అధ్యక్షుని ఎన్నిక

సి. రామలింగారెడ్డిగారు ప్ర:—గోదావరిజిల్లాలోని అధ్యక్షుని ఎన్నిక, అధికారముగోరుచు తీర్మానము ఏ నాడుగావించిరి?

ఉ:—1921 మార్చిలోను, 1922 మార్చిలోను రెండు సార్లు తీర్మానించిరి.

ప్ర:—ప్రభుత్వమువారివిషయమున జిల్లాకలెక్టరును సంప్రదించిరి. వారేమి యభిప్రాయము దెలిపిరి.

ఉ:—కలెక్టరుగారినివేదిక రహస్యముగ నుంచబడును. కావున ప్రభుత్వమువారిచేయు యేర్పాటు.

విద్యుత్ బిల్డింగ్ వెంటకట్టంగారు యాతీర్మానములు అధి:సంఖ్యకులచే నామోదించబడెనా లేదాయని తెలుగున ప్రశ్నించిరి.

మంత్రి:—నాకువివరము తెలియదు.

వాట్రాపు యూనియనునందు ఆద్రావిడసభ్యుడు

పి. కె. ఎస్. ఎ. యగ్గయ్యగారు ప్రశ్న:—వాట్రాపు యూనియనులో (రామనాథుల, నంజు అద్రావిడసభ్యుని తోడివారితో కుప్పిపైకూర్చుండనీయక నేలపైకూర్చుండలేట్టున్నారా? యూనియనులోవారి అగ్రహారము గుండా ఆద్రావిడులకు నడువనియలేదా? ఈ యిబ్బందులను తొలగించెదరా?

ఉ:—వాట్రాపు యూనియనులో అధ్యక్షుడు యీ విషయమున వ్రాసిన లేఖజూడవచ్చును.

సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు:—ప్రభుత్వము వారు తమవిధానము మార్చుకొని పౌరులపాకులను సంగ్రహించుచో తేలికగోడలో తెలిసికొనగోరెదను.

స్థా. స్వ. మంత్రిగారు:—ప్రభుత్వము వారుట్లు చేయ ప్రయత్నించెదరు.

రెడ్డి నాయుడుగారు:—కాసనపల్లిలో నీరవిషయము యిన్ని తీర్మానములు గావించబడినను యీపని నె: చేయ కింక నెంతకాలము పట్టును.

మంత్రిగారు:—నేనా విషయము సరిగ చెప్పజాలను. సాధ్యమైనంతవఱకు నెరవేర్చెదను.

నిమ్మజాతులను వీధులలోనికి రానీకుండుట

ఆర్. శ్రీనివాసగారు:—చిదంబరం తాలూకాలో వీధుల గ్రామమునందు ఉన్న తోసీందూజాతివారు తామున్న వీధులలో నిమ్మ జాతులవారిని రానిమ్మటలేదా? అవీధులందా బోవు నిమ్మ జాతుల బండ్లన్నిటివద్ద రు. 4 అణాలు చొప్పున వసూలు చేయుచున్నారా?

ఉ:—లేదు బ్రాహ్మణులుందు వీధుల ద్వారా ఆ ద్రావిడ శవములను పోనిమ్మటలేదు. ఈవిషయము యిరువుర కనుకూలముగ పరిష్కరించు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి ప్రై గ్రామములనుండి యీ గ్రామమునకు గడ్డివైరు కొనవచ్చు ప్రతి బండివద్ద 8 అణాలు వసూలుచేయుచున్నది.

ఈ 4 అణాలుచేయుట శేషి అధికారముగలదని రంగ నాథంమొదల్యగుగారు ప్రశ్నింప హామీ మెంబరు తనకు తెలియదనిరి.

సర్వమూర్తిగారు:—బండ్లనునిషేధించు విధి ప్రైవేటు విధియ, లేక పబ్లిక్ జాబుగా? లోకలు బోర్డుక్రింద నున్నదా? లేక యూనియను క్రింద నున్నది.

ఉ:—ప్రభుత్వమువారిగా విషయము తెలియదు.

సర్వమూర్తిగారు:—నిమ్మల ప్రైవేటు వసూలేక పబ్లిక్ జాబుగా నున్నచో తెలియగోరెదను.

ఉ:—ఫలానావిధి యూనియనుక్రింద నున్నచో స్థానిక సంఘముల క్రిందనున్నచో సర్వరముగ యెల్లప్పుడు.

సర్వమూర్తిగారు:—ఆవసూలుచేసిన ధనమేరికి చెందును.

ఉ:—ప్రభుత్వమువారికి దెలియదు.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:—అన్నోట నేనాడు శవములు తీసుకపోవడినవని ప్రశ్నించిరి. ప్రభుత్వమువారికి దెలియదు.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:—ఆద్రావిడులు నూతనమార్పును గోలించుడలేదా? ప్రభుత్వము రాతేదు.

శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రభుత్వము కావలెనని పట్టు బట్టుచేయగోరు మెంబరుగారు తనకానిషయము తెలియదనెను.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు:—కావున ఊరేగింపులు నిషేధించుటకు ఉన్నతజాతివారికి కొన్ని నిబంధనలుగలవని ప్రభుత్వమువారికి దెలియవచ్చే. అవునని ప్రభుత్వము వివర దెను.

పెడరము తీయుట

ఈ 4 అణాల వసూలు అక్రమ మని తెలిసియుండియు యింక పెక్కుసమయము వేల తెలిసికొనగోరెద రని సర్వమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఈ ప్రశ్న జగ్గనంధులను సంబంధించినచే యిరువురే పెక్కుసమయము తెలిసికొనవలసివచ్చును. ఆవసూలు విషయమున అన్ని సంఘముల వారివద్ద పుచ్చుకొను మందుటను గూర్చి విచారించినచో ఈ ప్రశ్న సమంజసముగా నుండును. ప్రభుత్వముపట్టుకు నున్నను గాని సభ్యుడు ఉద్దేశపూర్వకముగ నేలపెడరకు తీయుచున్నాడో నాకు తెలియకున్నదని హామీ మెంబరు గారడిగిరి.

సర్వమూర్తిగారు:—నేను పెడరకు తీయుచున్నానని హామీ మెంబరుగారు నుడువుచున్నార. జగ్గనంధులకు సహజస్వభావము నీరీతిగా మరొకసభ్యుడు నిరూపించుటపూర్వమునా? అధ్యక్షు డీవిషయమున నిబంధన యేర్పరచవలెను.

అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమిమ్మును ఈ నిరూపణము అయ్యెనుగా ఉండినను అక్రమము కానీరదనియు, ఇవరకొక సారి సర్వమూర్తిగారి అభిప్రాయముచే ఆక్షేపణకు అనయిరనియు, కావున సర్వమూర్తిగారు పట్టుదల బూకరాదనియు మడి విరి.

సర్వమూర్తిగారు నిబంధన యేర్పడకతప్ప దనటచే ఆ ధ్యక్షు డందల కంగీకరించెను.

నేలంజిల్లా కమలాపురం అగ్రహారమునందు గ్రామాధికారి నిమ్మజాతుల నాగ్రామములోనికి రానీయకుండు ఆటంక పెట్టెడిచర్యను నిరసించుచు ఏదేధలయలనుండి నిమ్మజాతిసంఘములవారు అభిప్రాయముల చెడిపిరి? గ్రామాధికారి ప్రతివాది ని సభ్యులముగ ఆటంకపరచినట్లు కలెక్టరుగారికి నిమ్మజాతిసంఘముల విన్నవించలేదా యు అర్. వీరయ్యగారు ప్రశ్నింప, మల భారు ఆద్రావిడ సంఘము, గోదావరి ఆద్రావిడమహాజన సభ, దక్షిణాంధ్రా నిమ్మజాతులసంఘము, నూరమంగలకు ఆ. గ్రా. మహాజనసభవారు తీర్మానముల నంపినీయు, కలెక్టరుగారి యెదుట నేనును అట్లు యె:పలేదనియు, యింతకు మించి యెట్టి సమాచారమును ప్రభుత్వమువారికి జాలనియు ప్రభుత్వము వచ్చెను.

విశాఖపట్నంజిల్లాలోని విమామర్దియ

విశాఖపట్నంజిల్లా విమామర్దియసంఘమువారు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షునిగా తమ ప్రతినిధులలో నొకని నియమింప గోరుచు మహాజనసంఘి? జిల్లాకలెక్టరుని సంప్రదించి ఒక మహామర్దియని కేర్కొనుచునీ గోరియుండిరా యని మాన్వి అట్లుల నాచూలు సాహెబుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—మహాజన అంగీకరి. అధ్యక్షునిగా మహామర్ది డి. వి. లేక ప్రైవేటులేక నిమ్మజాతివారిని నూచించెదరా యని కలెక్టరుగారిని ప్రశ్నించుట జరగెను

బొంబాయిగవర్నరుగారు

అర్యోగము నెందుచున్నారు

బొంబాయి, నవంబరు 17:—యన్ ఫ్రెండులజానే బాధితులైయున్న బొంబాయి గవర్నరుగారు వారిస్థలముగారి సలహామీద ఫ్రె:హాబోయి నచ్చలకుండి మహాబలైగోరెదనునకు శెడలెదరు. 23 వ తేదీ ఆదివారమునాటికి గవర్నరుగారు బొంబాయికి తిరిగి వచ్చెదరు.

(అ. ప్రె.)

క్రిక్కిములగు మాంటేగుగారు

పత్రికల వ్యాఖ్యలు

కలకత్తా, నవంబరు 17:—మాంటేగుగారి అకాలమరణమునకు వంగరాష్ట్ర పత్రికలన్నియును విచారమును జూపుచున్నవి. హైందవ దేశబాంధవుడగు నీయహనీయుని శ్లాఘించని వార్తాపత్రిక లేదు.

స్టేట్సుమెన్ పత్రిక

స్టేట్సుమెన్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—స్వార్థరహితమైన ఆవేశముతో నీయన యిండియా అభ్యుదయ బని పట్టెను.

ఇంగ్లీషుమెన్ పత్రిక

భారతదేశ మంచితగాని చెడ్డకుగాని చరిత్రపుటములందీ పురుషునిరించి కాశ్యతముగ నిల్చునట్లు వ్రాయబడును.

పార్లమెంటు పత్రిక

మాంటేగుగారి జీవితమును, కీలమును బొగడి, ఫార్వర్డ్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—మహాత్మ్యమైన భావములతో బ్రేరేపింపబడిన యీ మహానుభావిని ప్రైవేటునకు ఆనా మాలనుకు పరిశీలన తీయబడినచో భారతదేశ విముక్తి నొందిన మట కంతయేని తోన్నడి యుండెడివాడు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, నవంబరు 17:—హిందూదేశ బాంధవుడగు క్రిక్కిములగు మాంటేగుగారి గౌరవాధ్యము బొంబాయి కార్పొరేషను సహజేశము నేడు నిర్బివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

బాన్సువా, నవంబరు 17:—పంజాబు శాసనసభ యందు మాంటేగుగారి అకాలమరణము విషయమై నేడు ప్రసంగించెను. ఈ వాటికి చాలింపబడిన భావాలేర్పడ నాధీగాని సాధనవలెర్పావమును ప్రతిపాదించిరి:—ప్రభుత్వములలో నున్న కాబ్యాంగసంస్కరణ విధాన స్థాపకుడు నొకప్పుడు భారతదేశ కార్యదర్శియనగు మాంటేగుగారి అకాల మరణమునకు ఈ సభవారు మిక్కిలి విచారింపచున్నారు. ఈ మహానుభావిని అకాల మరణమునకు ఆసేరుహిమాలయ పర్యంతము గల భారతా వని యందు ఆ భా అ గోపాలమును వ గ వ ని వా రు లేరు. ఈసభవారి సాహభూతిని మాంటేగుగారి సతికి పంపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని ఈ తీర్మానము గోరుచున్నది.

ప్రభుత్వమువారి తరపున సర్ జాన్ మెనార్డుగారు సమాధానమిచ్చిరి.

మాంటేగుగారి గౌరవాధ్యము నేడు సభ చాలింపబడెను. (అ. ప్రె.)

సింహ ప్రభువు

మాంటేగుగారి మరణమునకు జాల విచారించి సింహ ప్రభువు ఇట్లు దెల్పెను:—మాంటేగుగారిని నేను యిండియా మంత్రిగానున్న కాలమునకు బూర్వముండే ఎరుగుదును. మాంటేగుగారు భారత భూమిని ప్రేమించిన పట్టు భారతీయుడైనను ప్రేమించలేదని నాభిప్రాయము. సంస్కరణముల విధానమువిషయమై యెట్టి భేదాభిప్రాయము లున్నకు స్వపరిపాలనమును భాంతిభూమి కనతికాలములో నీయ బూట టయే మాంటేగుగారి అభిప్రాయము. (అ. ప్రె.)

డచ్చిమోనము

మోత్యేమనిదుగా బోయెను

రంగూన, నవంబరు 17:—నేడు ఉదయము 9 గంటలకు ధూమికి సమీపముగా డచ్చిమోనము మోత్యేమనిదుగా బోయెను.

డచ్చివై మాంతులు బాంకాకుచేరి

రంగూన, నవంబరు 18:—డచ్చివైమాంతులు బాంకాకు చేరిన నేడుఉదయమున డచ్చి కాంసక వాటికి తంతి వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

విమాదకరముగు మరణము

నధుర్, నవంబరు 17:—రైలుబండిలో విమాదకరముగు మరణ మొకటి నిన్న సంభవించెను. చనిపోయిన యువకుని పేరు యన్. మార్కనారాయణ అయ్యర్ ఈత డొకవర్తకుడు. డొక్కనొప్పిచే నీరడు బాధపడుచు తిరు నల్వేలి నుండి యీ పురము నందుకి స్వగృహమున కి: యన ప్రయాణము చేయుచుండెను. ప్రయాణమునకు తయరైనచో చెప్పినను విశయమున రైలులోనే గోలయ్యెడెను. మధ్యదారిలో మృత్యువు నోబుటచే మధుర్ ప్రేవము వద్ద శవమునెవరును బోల్కలేక పోవుటచే ఆశుపత్రికడి బంపబడెను. గుండిజిల్లాచే నామోయనని హామీ మెంబరు పక్షమున తెలిసెను. శివుడును గుర్తించిన స్నేహితులు మధుర్ రైల్వే వారు శవమునుదీసికొని పోయి ఉత్తరప్రదేశులను బదిరి.

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమాల బెజవాడ

- 31 వ కుసుమము:— లక్ష్మణరాయవ్యాసావళి
- 32 వ కుసుమము:— ధైర్యసాతంత్ర్య విజయము
ఇ వ్య దు నె డ లు ను న్న ది.
- 33 వ కుసుమము:— అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు

(United States of America)

గ్రంథకర్త, అయ్యచేవర కాశ్యపరావు గారు

ప్రస్తుత ప్రపంచమునందు విశ్వరమణమును ప్రకృతి కాస్త్రములను, పరిశ్రమలను, నవనాగరీకతను, రాజకీయ సాంఘిక స్వతంత్రమునను, ప్రసిద్ధిచెంది ప్రభుత్వములలో కల్లమిగుల పలుకుబడి కలిగియున్న అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల చరిత్రమిందు కడునునోహమును కైలిన వానియబడినది. అమెరికాకు యూరపుజాతులు వచ్చుట వివిధ దేశముల నాక్రమించుట; కనడాదేశము; పనమాడవ అంగవలసరాష్ట్రముల స్థాపనము; పూర్వకాపురములగు ఎర్ర ఇండియనుల నాశనము; పడమూడవ ఎలసరాష్ట్రములకు అంగ్లేయప్రభుత్వముతో పోరాటముకలుగుట; అమెరికా దేశీయమహాజనసభ అమెరికాస్వతంత్ర యుద్ధము; ఎలసరాష్ట్రములు స్వతంత్రమును పొందుట; అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల రాజ్యాంగవిధానము; జార్జివాషింగ్టన్ అధ్యక్షత; అమెరికాలోని పౌరులకుగల స్వతంత్రములు; వలసరాష్ట్రములు అభివృద్ధిచెందుట; విశ్వర్యాభివృద్ధి; విద్యావిషయములు; నీగ్రో బానిసలు; బానిసలస్వేచ్ఛకై ఉత్తరదక్షిణ పార్లమెంటుల వారిమధ్యయుద్ధము; నీగ్రోల ప్రభుత్వస్థితి; అమెరికాలోని ఆర్థికాభివృద్ధి వాసులు; ఫీల్డేక్ ద్వీపములు; అమెరికావారి విదేశవ్యవహారములు; అమెరికాలో కార్మికోద్యమము; సాంఘిక విషయములు మొదలగు విషయములుగల గ్రంథము.

అంశమును క్యాటెలోరైండు: ఐదు చిత్రపటములుగలవు. (నవంబరు ఆఖరులోపున వెలువడును.)
వెల రూ 1-8-0 మా చందాదారులకు 1-4-0.

త్వరపడి మామండలికి చందాదారులుగ చేరుడు:—

మేనేజరు - విజ్ఞానచంద్రికామండలి బెజవాడ.

గడియారము గొలుసులు ప్రయానలేదు!!
నిర్భయము! గడియారము గొలుసులు ప్రయానలేదు!!
92 పట్టుములు, 172 ప్రక్కలు గలిగిన మాచిత్రవిత్రితపు క్యాటెలోరైండు 1.
6 సవరములు మొ॥ 80 సవరములవరకు గడియారము గొలుసులు ధర రూ 1.
ధరములకు గడియారములకు తగిలించుటకు మున్నగువాటిని పలు రకములలో తయారుచేసి సిద్ధముగా నుంచుచున్నాము.
ఈ రకమునకు పిడి 1-కి 1-8-0 చ్చా యగును.
సవరము బంగారుకు పూనీ నిచ్చెదము.

లక్ష్మీ ఇన్ను రెన్ను కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1683

10, నిస్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 సం॥రం మార్చి 28 వ తేదీన 1918 సం॥రం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1-11-1924 తేదీన వసూలుకావలసిన అలాటుమెంటుపై కము రూ 11,745

మూలధనమునకుపై గానే చందాలు వేయబడినది. వాటాలకు యికముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ బిదభగత్ రామ్ గారు,
4. రాయబహదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు. (మేనేజరు డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అపూర్వవిజయము గలిగినది. మొదటి రక్త మాసములలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రవాసజనవచ్చి నవి, అందరికిని అనుకూలమైన పాలసీలు, పాలిసిహోల్డులకు లొండరకలుగజేయునట్టి నియమములు లేవు.

మిక్కిలి నిపుణతగాను, మితవ్యయముతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాసెస్ క్ల నుకు, ఫారములకు, ఇతరసంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజరు డైరెక్టరు)

మంచి పలుకుబడి, పూచిగలవారుమాత్రము దరఖాస్తులు ఈ దిగువలిఖనమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరుకార్యాలయము, 16 నుంకురామశెట్టిపేధి, మద్రాసు.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-3 రు 0-6-0 వి. పి నహా 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన

దెబ్బ తగలదు హనిగలుగక చక్కగఁ జెడఁగగలదు.

కలరామాత్రలు

డబ్బి 1-3 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0.

కలరా వ్యాధివలననే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము.

కలరా రోగిన వెంటనే మందును తినుట అత్యవసరము.

అమృతాంజనం దివో, ముతరాను బొంబాయి.

సెప్టెంబరు వాయిదానూలు

మరికొన్ని వివరములు

ఆ. భా. ఖ. సంఘము టెక్నికలు శాఖవారు సెప్టెంబరు వాయిదానూలు టెక్నలగూర్చి ంజంకను కొన్నివివరము లీక్రిందివిధముగ ప్రచురించిరి:—

ఆంధ్ర:—నూలుకట్టలను పంపుటలో ఏలోకోగాని ఆ లభ్యమగుచున్నది. కావున ఆరాష్ట్రము టెక్నలు ఇంకను పూ ర్తిగా లేలేదు.

ఇప్పుడున్నంతవరకు 1589 మందిపంపిరి.అందు 620 మం ది పంపవలసినమొత్తముగజములకు తక్కువపంపిరి.

శ్రీమతి కమలామణిగారు పంపిననూలును మరల పరీక్షిం పగా తక్కువనెంబరుదిగను తక్కువపొడవు నున్నటుల లేలేదు. ఆమెపంపినది.180 గజములును 285 నెంబరునైయున్నది.క్రిందటి సారి నివేదికములో తప్పురదుటకు కారణము రాష్ట్రీయప్రధా నస్థానమున పరీక్షింపగా పనిముట్లు సరియైనవి లేకపోయెను.

ఆసాము:— అసలు మొత్తము యిదివఱకు చెల్లిన 87 నుండి 288కి పెరిగెను.

బెంగాలు:— అన్నికట్టలను సకాలమునకు చేరినవి.

ఈరాష్ట్రము నూలునాణెమునందును, సరియైనవివరముల బంపు టలోను ఇతరరాష్ట్రములకు మిన్నగునన్నది.

ధిల్లీ:— ఆదేమి చిత్రమోగాని రాష్ట్రీయప్రధాన స్థా నమునకు చేరిననూలు'చాల ఆలస్యముగ మాకుపంపబడెను. ఇందు వల్లనే క్రిందటి నివేదికయందు ధిల్లీ క న్యాయము జరిగెను. ఇం దులకు విచారింపబడియున్నది. మొత్తము 19మంది నూలుపంపి రి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శియగు ఆనవు ఆలీ గారి వాయాదునిద్దరు అందరికన్న నెక్కువగ పంపిరి.

నీలీకన్యకు సతాక 25 వేలగజములు 81 నెంబరుపంపె ను. (ఒకేసెలలో వడికెను.)

నీలీ వెయిజరుసతార్ 72450 గజములు 15 నెంబరు పంపెను. (నాలుగుసెలలలో వడికెను) గుజరాతు— ఇక్కడి కి సరాసరి పంపబడిన మరియొక నూలుకట్టతో మొత్తము 17 వందలయ్యెను.

సం॥ రాష్ట్రములు:—వివరము లేమియును వెలుపలే దు. అభివృద్ధి యేమియు లేదు.

సెప్టెంబరునెలకు వచ్చినసెప్టెంబర్మొత్తము 7741. మొదటి నెల జాలెకి 2780 యున్ను రెండవనెల 6801 యున్ను వచ్చెను.

నూలుకట్టలకు చీటీలకట్టునపుడు వడికినవారు ఆపంపు నది యేనెలలో గంట కేమాత్రము వడికిరోగూడ ఈవిషయము ను రెంటినిగూడ వెలుపవలయును. గంట కెంత వడికినోలో తెలుపునెడల దేశములో నూలు విడుతుట యెట్లభివృద్ధియగును న్నదియు నిశ్చయించుటకు సహాయకరముగనుండును. ఇటువం టి విషయములన్నిటిలోను నితరరాష్ట్రములవారు గుజరాతు ఖద్దరుభాండా రాదర్శమును జూచి నేర్చుకొనవచ్చును. నూలు అందగానే అందినటుల ఒక అచ్చుకార్డును నూలువడికినవానికి పంపుట ఆచారముగనున్నది. ఆకార్డులో ఆనూలుపంపినవాని నెంబరు జ్ఞాపకముచేయుచు ఒక్కవాక్యములో ఆనూలుపై చ క్కని అభిప్రాయమునుగూడ వెలుపవలయును. ఆకార్డులో న గము మాపనవలె నుండును. మరమాసము నూలుపంపునపుడు ఈసగముమీదను కావలసినవివరముల వ్రాసిపంపవచ్చును. ఆ కార్డువెనుకను నూలువడుతువారల నుపయోగకరముగ నుండున టుల కొన్నివిషయములు ప్రచురింపబడియుండును. ఈప్రాస్తు కార్డులు ప్రైవేటు ఏజెన్సీద్వారా దొరకును. గుజరాతులో నూలు అందినటుల ప్రతివాసికిని చెలియజేయుటకు మూడురూ పాయలకన్న నెక్కువఖర్చు గాదు. (ఎంసుయిండియా)

శిరోమణి గురుద్వారా సంఘము

గురుద్వారముల చట్టము

ఈచట్టమును పూర్తిచేయుటకు పండిత మనమోహన మాలవ్యాగారు మరల లాహోరు వచ్చిరి. వారు ముసాయిదాను కొంతకాలమునుండి వ్రాయుచున్నారు. ఆదేశాలయముల పరి పాలనతో సంబంధముగల మతములవారితో యింకను ఆలోచ నలు జరుగుచునే యున్నవి.

అకాలీదళకార్యదర్శి అరెస్టు

శిరోమణి అకాలీదళము కార్యదర్శి సర్దారు లక్ష్మణ సింగుగారిని అరెస్టుచేసి షేకుపూరాకు తీసికొనిపోయిరి. అచట విచారణ జరుగును.

అం

ఫలహారాన తర ప్రసంగములు

రాజప్రతినిధి క్యాంపు, నవంబరు 15—నవంబరు 14 వ తేదీన సర్ మహమ్మదు షాఫీగారికి పీడ్మోలువువిధించి అనంతరము రాజప్రతినిధి యిట్లు ఉపన్యసించెను:—

నా ఆతిథ్యము సహోద్యోగియగు సర్ మహమ్మదు షాఫీగారిని గౌరవించుటకు మనమెల్ల నిచ్చు సమాజేశమైతి మని ఎల్లరంగిన విషయమే. ఇట్లు చెప్పటకు నాకు సంతోషమును విచారమునుగూడ కలుగుచున్నది. రాజప్రతినిధియమునకు విచారమును యింకను మనతోనుండురని సంతోషమును గలుగుచున్నది. విచారమెంతయున్నను నది డెల్పుటకంటె షాఫీగారి సేవయు, శ్రద్ధయు, సామర్థ్యమునుగురించి డెల్పుటకు నేను ప్రయత్నించెదను.

సాదృశ్యము

సర్ మహమ్మదు షాఫీగారు రక్తి సంవత్సరములు రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వహణసంఘసభ్యులుగ నున్నారు. సుమారు రక్తి సంవత్సరములనుండి శాసనోద్యోగము నున్నారు. ఈ కృత్యకాలమందు వారు నాశించిన సలహాతన సాహజ్యమునకును నేను వంతునకు లభించుచున్నాను. ఈయన 1919 సం॥ లో కార్యనిర్వహణసంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఆకాలము మిక్కిలి కష్టకాలమనియు నామందుండిన రాజప్రతినిధికి చాల మనోహృదయమును బుట్టినసమయమనియు మీ రెరిగిన విషయమే. షాఫీగారు బాబులో నప్పటికే పేరుప్రతిష్ఠలు సంపాదించెను. మహమ్మదీయుల గౌరవమును సంపాదించెను. వీరు చాల ప్రసిద్ధిపడసిన కుటుంబమువారి తోనీవారు. స్థితిగతులను కాలమును గుర్తించి వీరు మంచిదగ్గును సంపాదించిరి. విశాల స్పృహగలవారు గాన వీరిబుద్ధియు, శక్తియు, సామర్థ్యమును ప్రదర్శించుటకు లెక్కంగములో ప్రవేశించుటకు న్యాయవాది వృత్తి నెవలంబించుటకు తీర్మానించిరి. షాఫీగారికి నాకును సామాన్య అంశములే గలదు. మేమిరువురము మిడిలు టెంపిలు (Middle Temple)యొక్క సభ్యులు. షాఫీగారికి దీని కొనిన ఈమిడిలు టెంపిలు నన్ను అంతకుపూర్వమే నాకు ప్రవేశమిచ్చి సభ్యునిగ చేర్చిరి. జీవితసంఘర్షణమండియు నకు జయము లొగడని యాయనను జూచినవారెప్పుడును తలంప జాలరు. హోద్యోగియైనవాడవృత్తి నవలంబించి సదభిప్రాయమును సంపాదించి తుదికి బాగుండుముయొక మొదటి హెంప అద్యక్షుడయ్యెను. పిమ్మట ఈయన రాజప్రతినిధి కాలిసెట్టులో సభ్యులుగ నుండి నియమింపబడిరి. మనల విడిచి విరచ్యుటకు బోయెనునాకు తెలియదు. నాయంతరాత్మ ప్రబోధించునది నిజమునో నీయన లికిని వెనుకటివృత్తి ననుష్ఠించెదరని నాకు దోచుచున్నది.

చక్కని సహోద్యోగి.

నాతో ఈయన సహోద్యోగిగా నున్నంతకాలమును రాజభక్తియు అన్యసామాన్యనిశ్చయము నే వ యు నీయన జూపెను. అనేకపర్యాయము లీయనను బరీక్ష చేసితిని. అని అన్నియు నే నిచ్చట డెలున నవసరములేదు. కాబినెట్టులో జరిగినచర్యలు తెలుప వీలులేదుగాని లేనియెడ నీయన ఎట్టి సలహానిచ్చెడివాడో అందరికిని తెలిసియుండెడిది. అమూల్యమైన యాయనసలహాలను నాభారము క్రొంత తగ్గెను. దూర దృష్టి, రాజభక్తి, కార్యదీక్ష, ఉన్నతభావములు యాయన ప్రేమ విషయమునందును. జూపుచుండెడివాడు ఈయనములే నాకాంసిలులో మంత్రానాండుల నర్హతనిచ్చెను. భారతదేశ భాగ్యదేవతను దీక్షనకుగల విశ్వాసము, సామ్రాజ్యమునం దాయనకుగల పేరు క్లాసుపాత్రములు. అవిభక్తుల కిష్టమువారికి చ్చినను వివరి చేయుటకై నవారు ఎల్లప్పుడు సంసిద్ధులుగ నుండెడి వారు. అందుచేతనే వీరు సభ్యులందుటకు కాలము హెచ్చింపబడెను. వీరికి సామర్థ్యములు యాయొక్క అంశమే చాటుచున్నది. వీరిని పొగడుటయందు వీరితో కలసి కార్యనిర్వహణ సర్వీస్ యెల్లరుననే జెప్పిన అన్ని సంగతులను అంగీకరించెదను. (హృద్దయము)

మహమ్మదీయ అభిప్రాయమునిచ్చు ప్రతినిధి

సుగుణపుంజనునకునైనై దెచ్చునొక ప్రశస్తి స్థానమునీ యనకు మాసభలో గలదు. మహమ్మదీయ అభిప్రాయమును వ్యక్తముచేయుటకు షాఫీగారు ఒక్కరే మాసభలో గలరు కాన నన్ను ఈయన విడనాడుటచే నాకు సంతోషము విచారము గలుగుచున్నది. మహమ్మదీయుల కలవరములకు అసంతృప్తికినిగల కారణములను తెలిసికొనుటకు నేను షాఫీగారివీధి నాధార పడెడివాడను నెవరుసంధియొక్కయు టర్కీదేశ విషయమైన ములనుగురించి మీజిజ్హా ప క ము తే యు చు న్నా ను. ఈమహావ్యక్తకాలమందు షాఫీగారి చ్చిన ఆమిత సాహాయ్యమును అమూల్యసలహాయును నేను మునుజాలను. షాఫీగారుచేసిన కృత్యము లింతటితో ముగియలేదు. సరిగి ఈయన సంఘములోనికి దీనికొనివచ్చి యామెను మనకుపరిచి తురాలను చేసెను. ఆమెయు కూతురుకు మనతో మెలిగి అమితానందము కలుగజేసిరి. కీర్తిరానీ రాకపోనీ, ధనమార్గి పని అర్జింపకపోనీ, ఉన్నదవదవులు లభించని లభించకపోనీ షాఫీగారిపై భార్యకుగల విశ్వాసమెక్కడను నేను జూడలేదు. ఇట్టిగుణియుని మనము నిడువలసి వచ్చుచున్నందులకు నేను జింతించుచున్నాను. (అ. (సె.))

సర్ యమ్. షాఫీగారి సమాధానము

తన్ను గౌరవించుటకు నీయబడిన పీడ్మోలువువిధించునందు రాజప్రతినిధిగారి ప్రోత్సాహమునకు సర్ మహమ్మదు షాఫీగారిటు సమాధాన మిడిరి:—

మామూలుగా కార్యనిర్వహణసంఘసభ్యుల నిర్ణీతకాలమునకంటె అధికముగా నేను రాజప్రతినిధిగారి కోరికప్రకారముగా సభ్యుడనుగా నున్నందులకు త్యాగమును జూపితి నని గవర్నరుజనరలుగారు డెల్చిరి. ఈత్యాగమును జూపుటకు నేను అర్హుడ నని తెల్పజాలను. వారి ఆశయములను నెరవేర్చుకొనుట కట్టిత్యాగమునైన తేయ వెరవనివారికి పంజాబుదేశము పుట్టిల్లు. కార్యనిర్వహణసంఘసభ్యుడనుగ నేనుండి బనర్చినపనులకు దయా పూర్వులగు రాజప్రతినిధిగారు అధికముగా క్షామించిరి. చేసిన దానిని నేను కారకుడను గానని డెల్చుచున్నాను. అంతరాత్మ ప్రబోధము ప్రకారముగా నామెండిన బాధ్యతలను నేను నెరవేర్చితిని. ఎల్లప్పుడును కృషిచేయుచుండుటయే నామఖ్యోద్దేశము. కాన భగవంతు డిచ్చిన శక్తికొలదిని నేను పనుల తగు రీతిని చేయుటకు ప్రయత్నించితిని. నా అవృష్టముచే సర్దుకొనిన రాజప్రతినిధి నే నొనర్చినకార్యములను గుర్తించి నాకల్పప్రభుడు కడుప్రాత్యహము నిచ్చుచుండెను. అనధికార సభ్యులు పెద్దలసభ్యులందును సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులందును నే నొనర్చినకార్యములకు ఆమోదమును డెలియబర్చియెడ నా కంతియే చాలును.

రీడింగుప్రభువును స్తుతియిండుట

నేను హైందవకార్యనిర్వహణసంఘములో సభ్యుడనుగ నుండి జయప్రదముగా జేయగలనపుడు లేవేని గలచో మూడు పేరువు లందులకు కారణము. ఒకప్పుడు నా న్యాయవాది వర్తిలో నాయకుడను, రాజభ్యుద్ధరణకుడు యింగ్లాండు యొక్క అతిపెద్దమైన రాయబారియై ప్రస్తుతము రాజప్రతినిధియై నాకు నాయకుడుగ నుండుట మొదటికారణము. భేద అభిప్రాయము లప్పుడప్పుడు చూసినను కాబినెట్టుసభ్యుల పరస్పరసహకారమును సదభిప్రాయమును రెండవకారణము. రాజప్రతినిధిగారు అప్పుడప్పుడు శాఖపరిపాలనను మాన్చినను నా కల్పశాఖలోని హైందవ విరోధా ఉద్యోగియులు తోడ్పడి నా కవిరమకు సహాయమును చేసిరి. వీరి సహాయము నే నాభ్యంతరము నెరవేర్చుటకు తోడ్పడినది. ఇది మూడవకారణము. ఈమూడు కారణములకలయికయే నే నొనర్చిన స్వల్పకార్యములకు ఉత్తర వాదులు.

భారతదేశము విషయస్థితియందున్నప్పుడు నేను సభ్యుడనుగ నియమింపబడితినిని రాజప్రతినిధి డెల్చెను 1919 సం॥ నుండి మనల నెదుర్కొనుచున్న విషయస్థితి లిదివర కన్నదును భారతదేశ రాజకీయచారిత్రమున కానరావు. కడవిన 5 సం॥ లోని రాజ్యవిధానమును సంభవించిన విషయములను కేర్పొనుటకు నేను తలపెట్ట నవసరములేదు. ఫలహారానంతమునందు గాక మరియొకప్పు డావిషయములను గురించి ప్రసంగించెదను. విషయస్థితియు కష్టములును నన్నెదుర్కొనినప్పటికిని రాజప్రతినిధియు లెక్కిన సభ్యులయు ఆదరణమును, ప్రేమయు, సదభిప్రాయమును, పరస్పరసహకారమును నాభాధ్యతల బరువును దగ్గించెను.

ఆదర్శములు

నా అంతరాత్మ ప్రబోధించిన రీతినినేను నా ఆధీనముం దున్నయెల్లకార్యములను చేసితినిని తెల్పితిని. నా విద్యుక్తములను నెరవేర్చుటకు నాకుగల ఆదర్శములను గురించి నేటిరాత్రి కొంత డెల్చెదను. మూడు భానములు నన్ను ఎల్లప్పుడును నా విద్యుక్తకార్యములను నెరవేర్చుటకు తోడుచుండెను. హైందవచారిత్ర పతనముయొక్కయు అంతర్జాతీయ రాజ్యాంగ పరిస్థితులయు పతనముచేత భారతదేశ మభ్యుదయము నొందుటకు సామ్రాజ్యభ్రమగ నుండవలయునని నాకుతోచెను. ఈ నిశ్చితాభిప్రాయము నానాటికి తీవ్ర మైనది. 1907 సం॥ ఫిబ్రవరి 4 వ తారీఖున అలహాబాదులో మల్లాదుమ గోపాల కృష్ణగోష్ఠిగా జేయుడివిరి. “ఇతరదేశీయులు వారివారిదేశములంజేల్లు ఉన్నారో నా దేశములు నా దేశమునందల్లు ఉండవలయునని నా అభిప్రాయము. అస్సభావమైన పరిస్థితులను కృత్రిమకారణములు క్రొంగజేయకుండ నా దేశీయులవారి శక్తి సామర్థ్యములను మెడిచేయుటపూర్వరీయగు అవకాశముల బొందవలయును. భారతదేశము బ్రిటిగు సామ్రాజ్యభ్రమై యున్నచో నివియన్నియు భారతీయులకు కరతలామకముగనుండును.” ఈ అభిప్రాయముతో నేను హాజరైతిని. భారత దేశము బ్రిటిగు సామ్రాజ్యభ్రమై యున్నచో భావిపరిణామము నిర్విఘ్న మైనదై గర్వించుటకు కారణమైనదియగును. హిందూ దేశము బ్రిటిగుసామ్రాజ్యమునుండి వెడలిపోయినచో నేను కటివర విదేశీయులచే పీడింపబడి కొల్లగొట్టబడును.

నేను హైందవుడను కృతనిశ్చయముతో భారతదేశము సామ్రాజ్యభ్రమైన స్వపరిపాలనకొందుటకు శక్తివంతులకే నేను బనిచేసితిని. ఈ ఆదర్శము ఫలహారమునకు వచ్చుటకు నాకే న కారణము లగు శక్తులను త్యజించి నిత్యాభివృద్ధిములను జేపట్టవలయునని నా దృఢాభిప్రాయము సంస్కరణము లిట్టి సద్భావముతో ఉపయోగించుకొనినయెడ భారతదేశము భావిపరిణామమునకు నియత్యాహము జూపవలసిన కారణము లేదు.

నేను ముసలమానుడను. కాన సాసంఘమువారియెడ నేను జూపవలసినకార్యములు గలవు. బ్రిటిగువారును హైందవులను దేశమునందలి బాధ్యతగలవారు. ఉభయయులు గొలుసులాని లింకులు. గొలుసుయొక్క బలిమిని పరీక్ష చేయుటకు గొలుసుతోని నలిగిపోయిన స్థలమందు బరీక్ష చేయబడును. మహమ్మదీయులు గొలుసులో నొకభాగము. వీరు నీరసస్థితియందున్నారు. కాన నేనేగాక భారతీయులును ప్రభుత్వమువారు నుగూడ నీ నీరసభావవారిని బలిష్ఠముగచేసి హైందవసంఘమును సామనముగ చేయవలయును. పరస్పరసహకారముచే నిది జరగవలయును. పరస్పరసహకారమే రాజ్యాంగ అధినివేశములను వేర్చుటకుదారిజూపును.

నేను అనధికారిగా నున్న దినములలో భారతదేశము సామ్రాజ్య సమావేశములందు సమానిగౌరవముతో పాల్గొనవలయునని చెప్పచుండెడివాడను. అట్లు పాల్గొనుటచే సామ్రాజ్యమును భారతభూమియను బంధింపబడిన గొలుసులు దేశకాశ్వేతముగ నుండునని నాఅభిప్రాయము. యుద్ధానంతరము సవర్యసంధివిషయములు మారవలయునని రాజప్రతినిధిని బ్రిటిగు ప్రభుత్వమునకు డెల్చెవలయునని నేను గోరుటకు కారణము ఏమన సాసంధి ఉభయదేశములను బంధించుత్రాటిని త్రెంపి వేయుటకు తోడ్పడు నని నాకుతోచెను. అనధికారిగానుండి మాంట్రె-చలమ్మఫోర్డు సంస్కరణములను కొని యాడితిని. ఆసంస్కరణములను ఫలహారమునకు డెమ్మటకు ప్రభుత్వమునకు దోడ్పడితిని. ఇండియా ప్రభుత్వశాసనము డెహ్లాతమును పార్లమెంటు ప్రకటనయు నన్నియులకు బుర్రొల్పెను. ఈరెండును ఉభయదేశములమధ్యను నేనామను వృద్ధిచుటకును, భారతదేశ జన్యసామ్యులను రక్షించుటకును తోడ్పడుననియు, అనతికాలములో భారతదేశము లోకకల్యాణమునకును మానవజాతిసామ్యమునకును కృషిసల్పు దినము లాసన్న మగుచున్నవనియు నాదృఢనిశ్చయాసము.

నే నికనొక్క విషయము డెల్చెవలసియున్నది. నేనును నాభార్యయు రాజప్రతినిధిగారికి నెంతయో కృతజ్ఞులము. వారు జూపిన ప్రేమయు మమ్యుత్తును గురించి ఆడినమాటలును మేమెన్నటికిని మరచజాలము. మే ముభయములను మాపృథయ పూర్వకములగు వందనముల నర్పించుచున్నాము. (అ. (సె.))

అతిసరముల బలహీనతచే గలిగిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు అత్యద్భుత నివారణి

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలిగిన అతిసరముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్ర సంబంధమైనవ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు, బార్జి, బాసు, అర్మీనియన్ వీధిలో, నెం 72 గృహము నందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాసాచార్యుంగారు అతి స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్స పొందినతరువాత నాకు క్రొత్తపుష్టి, పటుత్వము గలిగినది. పండితులవారికి అనేక వందనములు. వారు మిక్కిలి చతురతతోను, జయముతోను అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేదవైద్యమునకు గొప్ప కీర్తి, ప్రతిష్ఠలు గలిగినది.

ఇతర వైద్యులచే కుదరదని వదలివేయబడిన అతిమూత్రవ్యాధిచే కలిగిన కఠినమైన రాచగురువును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా చూచితిని. వ్యాధులచే పీడించబడుచున్న ప్రజలకు సహాయము చేయుటకై పండితులవారికి దీరాయువు నొసంగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. పి. ప్రకాశం,

డి. సి. ఎమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి.

ఇన్ కమ్మట్యు ఆఫీసు, మద్రాసు, 17-11-24.

వారి సలహాకట్టు ము ర్పు 15-0-0

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ నవంబరు నెల 18-వ తేది

మంగళవారము

బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువు:

హిందూ దేశము

హైందవ సమస్యగూర్చి బాల్కన్ సెనాటో కెట్టి యభిప్రాయములు గలవో ఇంతకుముందు వెల్లడియయ్యెను. లా ఆర్డరు రక్షణమును నర్విసు ఉద్యోగుల వేతనాభివృద్ధియు వారికి ముఖ్యములు. ప్రజాశయ సాఫల్యము వారికి యవసరముగదోచదు. ప్రధానమంత్రి తన సంకుచితాభిప్రాయములను ముందుగానే తెలిపి ఇండియామంత్రికి ముందరికాళ్లకు బంధము వైచెను. ఇక ఇండియా సహాయ మంత్రియగు ఆర్లర్ విక్టరుటనుగారి యభిప్రాయము తెలివో డలుప నక్కరలేదు. నూతన ఇండియామంత్రి యగు బర్క్లెన్ హెడ్డుప్రభువుగారియను దేశాధిపతులను బాగుగ గుర్తించినప్పటికీ తమయభిప్రాయము నునగదరసి తలచియుంటిమి. 1920 సంవత్సరమునందు ఉయరుసేనాని చర్యలను నిరసించుచు బర్క్లెన్ హెడ్డుప్రభువుగారిచ్చిన యవన్యాసముబట్టి వారికి విశాలభావములు గలవని కొంద రూహించుకొచ్చిరి. బాల్కన్ సెనాటో రొకవిధమున మిచ్చటించిన పిమ్మట బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు వేరొకవిధమున ప్రవర్తించెదరని పలువురు యూహించలేదు. ఎల్లర సంశయములును త్వరలో దీరుటకోయన బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ప్రతికూటనిధిక తమ యభిప్రాయములను వివరించిరి. బాల్కన్ సెనాటోని ఏకిన తార మ్యము గనుపించును. ఉభయయు ఒక్క ధోరణిలోనే మాటలాడిరి. ఎందుచే భారతీయు లికిమీద సంశయ నివర్తులై యుండవచ్చును. తమ ధర్మమును తాము సర్వహింపవచ్చును.

సంస్కరణము లభివృద్ధిచెందుట, ప్రజలొసగెడి సహకారము పై నాధారపడియుండునని, బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు మామూలు పాట బాడిరి. సహకారమునకు ప్రతిబంధకము గలిగించినది ప్రజలు గాక పాలకులే. ఈ సంగతిని మితవాద ప్రముఖులగు సర్ పి. సి. షెత్తరుగారే తేటపరచి యుండెరి. శాలెటుచట్టము, శంభాబు నిర్బంధములు మున్నగునవి, సహకారమునకు వేరు పురుగయ్యెను. దేశ మవమానింపబడుచు, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యము లడుగంటుచున్నపుడు, సహకార మెట్లు గుదురును? ప్రజలు స్వదేశపాలనము గోరుచుండ బెంగాలులో మరల తీవ్రనిర్బంధములను కొనసాగించుట, ఏటి న్యాయమో యూహించవచ్చును. సహాయ నిరాకరణమును పాలకులు చిర కాలముండియు కొనసాగించుచున్నారు. నిర్బంధములను తొలగించి ప్రజల కోర్కెలను పాలకులు నెఱవేర్చుటచేతనే, హృదయపూర్వకముగ సహకారము సుసాధ్యమగును. ఈ సంగతిని మరచి, సహకారము జూపినగాని, సంస్కరణాభివృద్ధి జరుగదనుట, అర్థవిరహి

తము. అనేక సంకటములమధ్య సహకారము జూపిన మితవాదులును, దీనివలన ప్రయోజనము లేదని యంగీకరించిరి. బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి నడుపులు ప్రజలలో నెట్టి యాశను పురికొల్ప జాలవు.

సత్వర స్వరాజ్యమును గాంచిందెడి వారిలో రెండుతరగతులవారు గలరట. ఒకరు దూరమాలోచింపలేక ఇట్టి గొంతెమ్మకోర్కెను గోరుచున్నారు. ఇక రెండవవారెన్నో చార్జన్య దండనార్థములగు పద్ధతుల నవలంబించెదరట. మొదటి వారు మితవాదులును, రెండవవారు జాతీయవాదులును అగునెడల, బర్క్లెన్ హెడ్డుప్రభువుగారి కథ నము నిరాధారమని జెప్పనక్కరలేదు. జాతీయవాదులనుండి మితవాదుల సీతీరున విడిదీయనెంచుచో, అట్టిప్రయత్నము వెనుకటివలె సీమారును విఫలముగాక మానదు. సక్రమాశయములను సక్రమపద్ధతుల నునరించి సంపాదించ ప్రయత్నించుచో, ప్రభుత్వమువారెన్నడును నిర్బంధించరని బర్క్లెన్ హెడ్డుప్రభువుగారు చెలిపిరి. రీడింగుప్రభువుగారును ఇట్టిమాటలనే యవయోగించిరి. సక్రమాశయము లనినను సక్రమపద్ధతు లనినను, అధికారులుమిగులసంకుచితార్థమునందు ప్రయోగించెదరు. శాసనసభలో జేరి, సంస్కరణశాసనపు సరిహద్దుల నతిక్రమింపకుండ, స్వరాజ్య పక్షమువారు పాటబడుచుండ, వారి నేల నిర్బంధించవలెను? చార్జన్యరాహిత్యము సక్రమమార్గములకు ప్రధాన లక్షణముగచో అందుల కంగీకరింపవచ్చును. అధికారుల నిరంకుశేచ్ఛకు యిబ్బందికలిగించెడి పద్ధతుల నన్నిటిని అక్రమపద్ధతులని తెల్పినచో, స్వరాజ్యం దొళిన మనంధవమగును.

ఆర్డరును రక్షించుట యవసరమని, ఇండియామంత్రిగారు వెల్లడిజేసిరి. ఏపక్షమువారును శాంతిభంగము కలిగింప బూనుకొనుటలేదు. శాంతిరక్షణ యను పేరుతో, ప్రజల స్వేచ్ఛను నిరోధించుట వలన, దేశమునందొకకొననుండి వేరొకకొనవరకు తీవ్రమగు నశాంతి వ్యాపించినది. బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు సత్యమును గ్రహింపదలచుచో, కనుగొన వీలుగలదు. కాని మామూలు అధికారవర్గ సిద్ధాంతములతో తృప్తిజెందనెంచుచో, భావిసితి అంధకారంధరముగ నుండికమానదు. బాల్కన్ సెనాటో బర్క్లెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారును, నర్విసు ఉద్యోగుల సౌకర్యములగూర్చి ఆతురము నధికముగ గినుబబడిరి. ప్రజాశయములు మూలకు ద్రోయబడినను, నర్విసు సభ్యుల సౌఖ్యము పెంపొందిన చాలును. తీక్ష్ణమీషను సూచనలను త్వరలో నాచరణలోనికి తెచ్చుటకు, ఇండియామంత్రి తన శక్తినంతను ధారజోయననుటకు సందియములేదు. బర్క్లెన్ హెడ్డుప్రభువు హిందూ దేశమునకు రాజోడు. వచ్చినను రాకున్నను ఫలిత మొక్కటియే. అధికారవర్గముపై ననే వీరాధారపడి యుండుటచే, ప్రజల కేమాత్రము లాభము గలుగజోదు. కన్న ర్వేటివు మంత్రులసహాయమున సత్వరాభివృద్ధి గలుగునను నాశ ఇదివరకేమయిన మిగిలియున్నయెడల నేటితో యది యంతరించును. భారతీయుల మోక్షము వారి హస్తములందే గలదని గ్రహించుచో నిరాశకుగాని భీతికిగాని తావుండజాలదు.

శాసనసభలు: దేశభాషలు

ఆంగ్ల భాషను గ్రహించి, దానిలో ముచ్చటింపగలిగినను, బిక్కని వేంకటరత్నంగారు తమ ప్రథమవాగ్దానము ననుసరించి మదరాసు శాసనసభలో తెలుగుభాషతోనే ముచ్చటించుచున్నందులకు, ఆంధ్రులపక్షమున వారి నభినందించెదము. ఇతర ఆంధ్రసభ్యులుకూడ వారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడియుండవలసినది. తెలుగునందే ముచ్చటించి యుండవలసినది. కాని వారికి ప్రోద్బల మితవరకు కలుగకజోయెను. ఎవరి మాతృభాషను వారు ప్రజా ప్రతినిధిసభలలో స్వేచ్ఛగ నుపయోగింపలెకుండుట అవమానముగాదా? సెలెక్టు కమిటీ రిపోర్టును, సవరణ జేయబడిన ఇన్ఫ్రెగేషనుచట్టమును దేశభాషలలో ప్రచురింపకముందే, శాసనసభలలో చర్చ జరుపుట యనుచితమని తీర్మానించుటకు నయితము, సభ్యులందరును కూడి రారయిరి. ప్రజాప్రతినిధులకు తగిన పటుదలయున్నచో, దేశభాషలలో కార్యక్రమమును జరిపించుటకు వీలగును. లేనిచో ఇష్టమన్న యవకాశములను సయితము, తీసివేయవచ్చును. ఆంధ్రసభ్యు లీవిషయమై శ్రద్ధపహించుట ముఖ్యము. ప్రస్తుతపు యిబ్బందులను తీర్చుటకు ఇన్ఫ్రెగేషనువర్క్కును మరల నిర్మించినగాని, అభివృద్ధిజేసిన గాని ఎక్కుడు సెన్సును విధింప నక్కరలేదను సవరణను, వెంకటరత్నముగారు నిన్నటి దినము ప్రతిపాదించుచు ఆంధ్రభాషలో నుపన్యసింపిరి. ది॥ బి॥ కృష్ణనాయుగారు అధిక్షేపించుచు, దేశభాషాపాఠ్యసములను తీర్చుమా చేయువా రుండవలయునని కోరిరి. నాయరుగారి కోర్కె యుక్తమయినదే. కాని ఆంగ్ల భాష రాని శాసనసభ్యుల లాభముకొరకు ఆంగ్లోపన్యాసములను తర్జుమా చేయుచున్నారా? నూటికొక యుపన్యాసము తెలుగులో నియబడుచున్నపుడు నాయరుగారామాత్రము సహనము జూపజాలరా? తెలుగుతెలిసినవారి యొద్దనుండి సభ్యుని యుద్దేశ్యములను వీరు గ్రహింపజాలరా? ఈ మాత్రము యిబ్బందికి ఓర్పుకొన లేనియెడల ప్రజలకును వారి ప్రతినిధులకును సంబంధ మేమిగలదు? తమ ప్రతినిధు లేమిజేయుచున్నారో ప్రజలెట్లు గ్రహింపగలుగుదురు? తెలుగు తెలియని స్వల్పసంఖ్యాకులున్నచో వారికొరకు అనువాదకులను నియమించుట యవసరమే. ఇందుకగు వ్యయము సవ్యమేయగును. యూరిపియు ఉద్యోగుల లాభముకొరకు న్యాయస్థానములలో భాషానువాదకులను నియమించుటలేదా? నల్లరు అనువాదకులను శాసనసభలో నియమించుట దుర్బలము గానేరదు. ఏకారణముచే నెయినను ఇట్టి ఏర్పాటులు అనుకూలము గావని ప్రభుత్వమువారు రెంచునెడల ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రత్యేకముగ నిర్మింపవలసిన యవసరము గలుగును. ఆంధ్ర సభ్యులు పటుదల జూపుచో సత్వర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు తప్పక తోడ్పడగల్గుదురు. అట్టితరీ, ప్రజాపరిపాలనాది, వ్యవహారములు దేశభాషలలో జరుగుచుండును. ప్రజాభిప్రాయములకు వన్నె హెచ్చును. దేశభాషాప్రతికల పలుకుబడి అతిశయించును. ప్రజల కవి ఎక్కుడుగ సేవజేయజాలి యుండును. బి. వి. నరసింహయ్యగారు వెనుక తమిళభాషలో నుపన్యసించినపుడు, శాసనసభ

మధరాసు శాసనసభ

ఇరిగేషనుబిల్లుపై చర్చ

నీటితీర వనుండి మినహాయింపులు

మధరాసు శాసనసభయందు నిన్నటిదినమున చర్చయందు ప్రకటింపబడిన కార్యక్రమములకువాయి ఈక్రింద ప్రకటింపబడినది.

సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు సభలో లేనందున వారిపేరును సభ సమరణము లొబలి టి. యస్. సరసింహారావుగారుపాదించి వానిని రిజిస్ట్రాజు.

పిమ్మట "అనంతమైన స్థలములందు ఇరిగేషనువర్కులను తీసికొను ప్రభుత్వమువారి అధికారమును ఈ అధ్యాయము వలన ఏమియు మార్చుచున్నది"

సమరణ బలపరచబడినదివలన లామెంబరుగారు 56 వ క్లాజుగా జేర్చబడుటకు తమ కట్టియాతేపణయు లేదని తెలియజేసిరి.

వోటునుబట్టి సమరణ అంగీకరింపబడినది.

వి. సి. వెల్లింగ్రి గౌండ్సుగారు 56 వక్లాజు తదుపరి కొత్తక్లాజుగ క్రిందివిధమున ఉపపాదించిరి.

"మొట్టమొదటగాని లేక మొట్టమొదటగాని మిశ్రమమున సాగునకుగాని (క్రా) త్రప్రాత్యమైన ప్రభుత్వమువారు తీసికొనిన చో మొట్టమొదటగాని నీటికిగాని ప్రస్తుతమున్న భూస్వాముల వద్దనుండి సంపత్తిరమునకు కొంతదెబ్బ తేల్చిం చు నట్లు అగ్రిమెంటు వ్రాయించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారికి క్రాత్ర సహకారమే యుండును. మరియు నా అగ్రిమెంటుకు ఆ భూస్వాములయొక్క వంశములోని హక్కుదారులు భాగ్యతగ్గ లిగి యుందురు."

సమరణ బలపరచబడినదివలన, కె. కోటిరెడ్డిగారు సమరణము ఆక్షేపించుచు ప్రామాణ్యపు సకచుందు ఈ అధ్యాయము యందరచని తలంచుచు, తాము తలంచినట్టి క్రాత్రాధికారములను ప్రభుత్వమువారి అధ్యాయమువలన కలుగజేసికొనుచున్నారనియు, దాదాపు ప్రజలలో బహుసంఖ్యాకులు వ్యవసాయముపై వాధారపడి యుండువారు గావున ఈసమరణమున తమ కడప మొదలగు జిల్లాలకు నష్టము వాటిల్లు ననియు చెప్పిరి.

రా. బి. టి. వి. రామలింగరెడ్డిగారు సమరణము బలపరచుచు కోటిరెడ్డిగారు తెలిపినభయముల కీ సమరణమున ఏమి అవకాశములు లేవనియు కడపకు గాని లేక దత్తమండలములకుగాని ఇందువలన నష్టమేమియు గలుగజాలదు గాన సభ్యులు సమరణము అంగీకరింపవలయు నని కోరిరి.

లామెంబరుగారు సమరణమును కొలది మార్పులతో అంగీకరింపబడవచ్చు ననిరి.

రా. బి. టి. వి. యస్. సరసింహారావుగారు ప్రస్తుత ప్రాధ్యాయమునకును, క్రిందటి అధ్యాయమునకును లేకునందు భేదముగలదనియు, 2/3 వంతులు జనులు ఒప్పుకొనిన ప్రభుత్వమువారు పన్ను వసూలుచేయుచున్నదియు కావున ప్రస్తుత సెక్షనులోని విధానము ననుసరించి క్రాత్రబిల్లు చేర్చుట సమంజసనిరి.

పెద్దిరాజుగారు ఈసమరణ ముగాజేయెంతకాక మొట్టమొదటను సంబంధించు ననిరి.

సి. వి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు సమరణబలపరచిరి.

రా. బి. టి. వి. యస్. కృష్ణారావుగారు, ఈక్లాజువలన ప్రభుత్వములకు ఇతరజిల్లాలవలెనే సంబంధముగలదనియు దీనిని తీర్మానించుటకు ప్రస్తుత మొట్టమొదటకేతయులేదు గావునను గొయంబత్తూరుకు సంబంధించినమార్పులు 6 వ అధ్యాయముందు చేయబడుట కవకాశము లేదనియు కాన సమరణము సభ్యులు ఆమోదించ రాదనియు పల్కిరి.

సి. ఆంజనేయులుగారు సమరణము ఆక్షేపించుచు ఈసమరణ ఒక కోయంబత్తూరుయొక్క సౌకర్యమునే నూచించుచున్నదిగాని ఇతరజిల్లాలయందు దెబ్బ ఉపయోగము దీనివలన గలుగజోదనియు, అట్టిసిద్ధిలో కోయంబత్తూరువారు ప్రత్యేకబిల్లు కోరదానిని తీర్మానించుట మంచిదని నూచించిరి.

లామెంబరుగారు వెల్లింగ్రిగౌండ్సుగారి సమరణముందు మార్పులగావించి క్రిందసమరణముందల నుపపాదించిరి.

"ఏక్రిగేషను విధానము సంబంధములోగాని, ఆభూస్వాములవద్దనుండి ప్రత్యేకరేటుతో నీటివన్ను చెల్లించుటకు ప్రభుత్వమువారు అగ్రిమెంటు తీసికొనుట న్యాయక్రాత్రమైయుండెను. మరియు అట్లునిర్ణయింపబడిన రేటు 52 క్లాజు క్రిందభూస్వాములపై విధింపబడును."

నీసగారు సమరణము బలపరచిరి. వెల్లింగ్రిగౌండ్సు తమసమరణ ముపసంహరించుకొనినదివలన లామెంబరుగారి సమరణ వోటునుబట్టి సభ్యులచే తీర్మానింపబడినది.

అంతటితో సభ్యులు ఫలాహారములకై లేచిరి.

ఫలహారానంతరము

చెన్నపురి శాసనసభవారు నిన్న ఫలహారానంతరము తిరిగి మధ్యాహ్నము 2.30 గంటలకు సమావేశమై ఇరిగేషనుబిల్లును చర్చించిరి. నిన్న మధ్యాహ్నము 78 వ క్లాజువరకును చర్చించి 54 వ సమరణము పరిష్కరింపబడినది. ఇందు 29 సమరణము లుపపాదించబడగ నందు 10 సమరణము లంగీకరింపబడినది. 18 సమరణము వోటునుబట్టి వోడిపోయినది. 2 సమరణము లుపసంహరించుకొనబడినది. వోడిపోయిన సమరణములో ప్రభుత్వమువారివి 2 గలవు.

లాభముపొందిన భూములపై రేటునిర్ణయము

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు:— ఇరిగేషను వర్కులనుబట్టి నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పరచబడు స్క్రీములక్రిందనుండు భూములపై ప్రతివత్సరము వసూలుచేయురేటును నిర్ణయించు 59 క్లాజునకు "అట్టిరేటు స్థానిక శాసనసభ యందరచినచో శాసనసభవారు నిర్ణయింపబడును" అనుపదముల జేర్చవలసినదని యుపపాదించిరి. సి. ఆంజనేయులుగారు సమరణము బలపరచిరి. ప్రభుత్వమువారు సమరణము నెదిర్చినప్పటికిని సభవారిచే నామోదించబడినది.

మరమ్మత్తుల వ్యయము నెవరు భరింపవలెను?

59 సెక్షను మూడవశరాయందు, నీటిపారుదల వర్కులకు చెరువు గలుగు నెడల మరమ్మత్తున కగు వ్యయము నెవరెవరెట్లు భరింపవలెనను నిషయమును నిర్ణయింపబడినది. ఆశరా యంద డిట్లు గలదు.

నివారించబడవలసిన లోపము యేదైనను లోకలు గవర్న మెంటు వారిచేగాని యేమనిషిచేగాని నిర్ణయింపబడిన లేదా కలుగజేయుబడిన యేదైన కాలము, నీటి మార్పు, కోడ్లు లేదా యితర వర్కు లేదా అటంకమువలన నెయ్యి న్నంతమట్టుకు, సదరు లోపమును నివారించుటకు అగత్యమైన డ్రెయినేజీ వర్కుల కర్చులో దామాషాచొప్పుక ఒకవంతు ఆయాసంగతికి తగినట్లు అట్టి గవర్న మెంటువారిచే లేకా అట్టి మనిషిచే భరింపబడవలెను.

"డ్రెయినేజీవర్కుల కర్చు" అను పదముల తరువాత నున్న పదములకు బదులు "ఆనందగర్భము ననుసరించి ప్రభుత్వము వారిచేగాని లేక మనిషిగాని భరింపవలెను" అనుపదముల జేర్చవలెను, అనుసమరణము ప్రభుత్వమువారి తరపున అడ్వకేటు జనరలు పాపాదింపగా చర్చలేకయే అంగీకరింపబడినది.

నీటివన్ను లేకుండా సాగుచేసికొననగు భూమి

రామస్వామి మొదలియారుగారు:— 60 సెక్షను రెండవ శరారు సమరణము చెప్పిరి.

60 వ సెక్షనునందు, నీటితీరవాయి లేకుండా సాగు బడి జేసికొననగు భూములు నిర్ణయింపబడినవి. దీనిలో రెండవ శరాయందు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనను గావించి అధికారము వహించిన ఇరిగేషను వర్కులందు ఈభూమిని నిర్ణయించుటకు అనుబంధించబడు సూత్రము వివరింపబడినది. రెండవ శరారులో నిట్లు గలదు.

[అయితే, 8 వ సెక్షనులో (బి) నుండి (డి) వరకు గల క్లాజుల క్రిందనున్న సందర్భములో, ఇరిగేషను వర్కుయొక్క సైన్సిఫిక్ ఫీల్డులలో లేదా దానికి గల నీటిసరఫరాలో ముఖ్యమైన మార్పును కలుగజేయు యేదైన స్క్రీము లేదా ప్రాజెక్టు జరిగించబడిన మీదట మాత్రమే అట్టి నిర్ణయము చేయబడవలెనని నిర్దేశించబడినది.]

ఇందు "8 వ సెక్షనులో (బి) నుండి (డి) వరకుగల క్లాజులక్రిందనున్న సందర్భములలో" అనుపదములను వదలి చేయవలెనని ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారి సమరణ గోరుచుండెను.

లామెంబరు:— సమరణమునందు, ఈసమరణముయొక్క ఆదర్శము స్పష్టముగ చెల్లవలడలేదని నుడిచిరి.

సి. వి. ఎస్. సరసింహారావుగారు:— సమరణము బలపరచుచు, 20 వ సెక్షనునందు, 8 సెక్షనుక్రింద ప్రకటనగావించబడు ఇరిగేషనువర్కుల సందర్భమున, ప్రకటననాటికి అట్టి వర్కుక్రింద ఎట్టేలులలో నెంతప్రదేశము సాగుజేయబడుచున్నదో అంతపరిమితిభూమికి నుచితముగా నీరునొసగుటకంగీకరించినదియు, తిరిగి ఈ సెక్షనునందు అట్టిభూమిని తగ్గింపనెంచుట యందర్భము లేదనియు నుడిచిరి. జమిందారునకు మీర్గాసగన నీటిని ఆతని ఇష్టము వచ్చిన ట్లుపయోగించు కొనుటకు

స్వాతంత్ర్యముండవలెను. ఆతడానీటిని, ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు ప్రదేశమునకేగాని తనఎట్టేలులో నితర ప్రదేశమునకుపయోగించుకొన రాదని విధించుట న్యాయముగాను. ప్రభుత్వము తరపున అడ్వకేటుజనరలు, వరదాచారి, లీగార్లు సమరణము తీవ్రముగ నెదిర్చిరి. కాని వోటునుబట్టి సమరణ సభవారిచే నామోదించబడినది.

క్రాత్రనబుక్లాజు

సి. వి. ఎస్. సరసింహారావుగారు:— ఈక్రిందక్లాజును 60 సెక్షను కి క్లాజుగ నేర్పరచ వలసినదని యుపపాదించిరి. "భూస్వామియొక్క సహకారము", ఈశాసనము గావించబడుటకు పూర్వము గావించబడిన నిర్ణయము ఖాయముగా నెంచవలెను"

లామెంబరుగారు:— ఈసమరణమున వ్యాజ్యము లధికముగననియు, అట్టిసిద్ధిని ప్రాప్తహిం ప రా ద ని యు చెల్లువును సమరణ నెదిర్చెను.

సమరణ వోటునుబట్టి సభవారిచే నిరాకరింపబడినది.

నీటివన్ను లేని స్థలముల నిర్దేశము

సి. వి. ఎస్. సరసింహారావుగారు:— 61 వ సెక్షనునందు 1 వ క్లాజునందు "సంబంధముగల..... కల్వెర్లు కివార్లు జేసిన యెడల" అనుపదములను తొలగింపవలెనని సమరణ ముపపాదించిరి. అసలుక్లాజు నందిట్లు గలదు.

(1) విచారణచేసిన తరువాత, సంబంధముగల రయితుల లాభము నిమిత్తము అట్టి స్థలనిర్దేశము అవసరమని డిస్క్రిప్టు కల్వెర్లు కివార్లు జేసినయెడల లేదా అట్టి స్థలనిర్దేశముకొరకు అట్టి రయితులలో అధిక సంఖ్యాకులు దరిఖాస్తు పెట్టుకున్నయెడల, ఒక ఎట్టేలులో ఏదైన యిరిగేషను వర్కునుండి పన్ను లేకుండ ఉచితముగా నీరుపారుదల చేసకొనుటకు హక్కుగల భూమికి స్థలనిర్దేశము చేయబడవలెనని లోకలు గవర్న మెంటువారు ఆజ్ఞాపించవచ్చును.]

ప్రభుత్వమువారి సమరణ నెదిర్చిరి. సమరణము వోటునుబట్టి సభవారిచే నామోదించబడినది.

నష్టములకు పరిహారము నొసగుటకు

మినహాయింపు

ప్రభాకరతంపసుగారు:— 62 సెక్షనునందు 1 వ సలు క్లాజునందు "ఒకవత్సర" అను పదమునకు బదులు "మూడు వత్సరములు" అను పదమును జేర్చవలెనని సమరణము చెప్పిరి. బిల్లునంద డిట్లుగలదు.

"ఈ యాక్టులో యితర విషయము నిబంధించ బడినట్లు తప్ప, ఇందు నిటుతర్వాత ఉన్న నిబంధనలకు లోబడియును, ఈ యాక్టువలన ఇవ్వబడిన అధికారములను చెలాయించుట వలన కలిగిజేట్టి నష్టము విషయములో పరిహారప్రద్యము ఇవ్వబడవచ్చును."

కాని (1) [నష్టముకలిగిన] తేదీనుండి ఒక సంవత్సరము అంతమైనతరువాత, అట్టి కాలములోగా పరిహారప్రద్యము అడుగకుండుటకు చాలినంత కారణము సదరు పరిహారమును కోరువానికి కలిగిన కల్వెర్లు తృప్తిపాదిననే తప్ప, ఏ వత్సపరిహారపు దావాగాని అంగీకరింపబడగూడదు.

(2) [(ఎ) పల్లముగా రిజిస్టరు చేయబడినట్లును ఈ ఆక్టుయొక్క నిబంధనల ననుసరించి నీటిపారుదల హక్కు కలిగిన దైనట్టిన్ని, అట్టి నిలిచిపోవుటకు లేకా తగ్గిపోవుటకు పూర్వము ఎడతెగకుండ పది సంవత్సరముల కాలపరిమితి వరకు నీటి పారుదల చేయబడి యుండజేట్టిన్ని ఏదైన రయితువారి భూమికి నీటిపారుదలకు నీటిసరఫరా నిలిచిపోయినందుకు గాని తగ్గిపోయినందుకుగాని]

(బి) గవర్న మెంటువారి వశములో లేనికారణముల మూలమున నీటి సరఫరా నిలిచినందుకుగాని, తగ్గినందుకుగాని, హెచ్చినందుకు గాని;

లామెంబరు సమరణ నెదుర్చుచు, మూడు వత్సరముల కడు దీర్ఘ కాలముననిరి. అంతట ప్రభాకరతంపసుగారు తన సమరణ ముపసంహరించుకొనిన మీదట ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు "ఒక వత్సర" అను పదమునకు బదులు "రెండువత్సరము" అను పదమును జేర్చవలసినదని యుపపాదించగా సమరణ సభవారిచే నంగీకరింపబడినది.

మరియొకసమరణ

లీగారు:— 62 సెక్షనులో 1 సలుక్లాజునందు "నష్టముకలిగిన" అను పదమునకు పూర్వము "మొదట" అనుపదమును జేర్చవలసినదని సమరణము చెప్పిరి. కాని సమరణ వీగిపోయెను

రై త్వారీ భూములు

కోటిరెడ్డిగారు:— 63 సెక్షను 2 వక్లాజునందు "రయితువారి" అనుపదమును తొలగింపవలెనని సమరణము జేగా సభవారిచే నంగీకరింపబడినది.

కోటి రెడ్డిగారు:— రెండవ క్లాజులో “10 వత్సరము” అనుటకు బదులు “5 వత్సరములు” అనుపదమును జేర్చవలసిన దని సవరణ నుపపాదించిరి. సవరణ యంగీకరింపబడిన యెడల ప్రభుత్వవాదము తగ్గినదియు, రైతు తనలోపమవలన నీటి సుపయోగించుకొని 10 వత్సరములవరకు సాగుజేయవచ్చు యెడల సానీరు అంతయు వ్యయం చేయవలసియు అట్టి కాలపరిమితి 5 వత్సరములు జాలుననియు 10 వత్సరముల కాలపరిమితి చేర్చవలసి వారికంతటికి పరిహారము లానగుచున్న ప్రజల ధనమును దుర్వ్యయము చేయవచ్చుట మనననియు నుడివెరి.

పెద్ది కాజుగారు:— సవరణ నెదుర్చుచు రైతుల వేర్వేరు ఇబ్బందులచే 5 వత్సరములు బంబరుగా నుంచినంత మాత్రమున వారిహక్కును తొలగింపరాదనియు ప్రభుత్వపుబ్లిక్లో 5 వత్సరములని యుండెననియు సెల్లెట్ కమిటీవా రీవిషయమును బాగుగ విచారించి దానిని 10 వత్సరములుగా మార్చిన మునుడి వెను. సవరణవోటునకు బెట్టగా వీగిపోయెను.

తీగారు:— 62 సెక్షను 2 క్లాజు (బి) సబు క్లాజునందు “5 వత్సరములు వారిహక్కులలో లేని కారణమున” అనుపదముల తరువాత గాని లేక ఎర్రగేమను కాక డ్రెయినేజీ వర్కులను ఉపయోగకరముగ స్థితియందుంచబడాలక పోవుటచే గాని, అనుపదముల జేర్చవలసినదని సవరణను చెప్పిరి. డి. బి. అను చర్చ కృష్ణరావుగారు సవరణ నెదిర్చిరి. సవరణ వోటునకు బెట్టగా వీగిపోయెను.

అప్పీలు అధికారి

సి. అంజనేయులుగారు:— 68 సెక్షను మూడవ పేరా యందు “బిల్లా కలెక్టరు” అనుపదమునకు బదులు “జిల్లా జేజ్జీ” అనుపదముల జేర్చవలసినదని యుపపాదించిరి. 65 సెక్షనునందు డిల్లు గలదు.

“11, 24, 25, 26 లేదా 27 వ సెక్షన్లను అనుసరించి ప్రవేశించు ప్రతిసందర్భమునందును, అట్లు ప్రవేశించు ఆఫీసు సదరు ప్రవేశమువలనగాని పైసెక్షనుల ననుసరించి ఏదేని చేసినందునగాని స్వయం ఏదైన కలిగియున్నయెడల అది ఇంతమాత్రమున కనుగొని రికార్డు చేయవలెను. అట్లు ప్రవేశించిన లేదని నుండి ఒక సెలలోగా అట్టి ఆఫీసుగ హానిపొందిన సాక్షు యొక్క భావించునకు పరిహారద్రవ్యమును చెల్లించవలయును. హాని యంతమాత్రమును విమవయిగాని యిచ్చిన మొత్తము చాలియుండు విషయమయినా వివాదము కలిగిన యెడల, ఆ వివాదమును అతడు వెంటనే కలెక్టరును తెలియజేయవలెను.

వివాదములోనున్న విషయములను నడిచి కలెక్టరు విచారణచేసి పరిహారద్రవ్యపు మొత్తమును నిర్ణయించవలెను.

కలెక్టరు యొక్క తీర్పుమీద, జిల్లా కలెక్టరు కలెక్టరు ఒక ఆప్పీలు ఉండవలెను, మరియు జిల్లా కలెక్టరు యొక్క ఉత్తరువు కడపటిదిగా నుండునట్లు.

లామెంబరు:— సవరణ నెదుర్చుచు ఈసవరణ సంగీకరించునో కోర్టు సెక్యూరేషన్లపై వచ్చుననియు ప్రతివాదము అప్పీలునకు వెల్లడవనియు నుడివెను. సవరణ వోటునకు బెట్టగా నిరాకరింపబడినది.

పరిహారమునకు బదులు నీటిసరఫరా

వరదాచారిగారు:— 69 సెక్షను 1 క్లాజు బి. సబు క్లాజునందు “అట్టి ఇర్రీగేషనునకునుండి” యనుపదముల వదలివేయవలెనని సవరణ నుపపాదించిరి. డి. సబు క్లాజునందు ఇర్రీగేషనునకునుండి ఎవరిభూమివైనను ప్రభుత్వమువారు దీనుకొనినయెడల అతనికొక పరిహారము అట్టి ఇర్రీగేషనునకునుండి నీటిసరఫరా జేయురూపమునగూడ నుండునట్లును చెబుచుండెను.

సవరణ సభవారిచే సంగీకరింపబడినది.

వరదాచారిగారు:— 70 సెక్షనునందు “62 సెక్షను” క్రింద అనుపదముల తొలగింపవలెనని సవరణదే గా సంగీకరింపబడినది. 70 సెక్షనునందు డిల్లుగలదు.

ఈ ఆర్డరులన ఇవ్వబడిన అధికారులను చెబాయించుటలో ఏ మనిషికయినను నీటిసరఫరా, 62 వ సెక్షను ననుసరించి అతనికి పరిహారమునకు హక్కును కలుగజేయు సందర్భములలో నిలుపు చేయబడినపుడెల్ల లేదా తగ్గింపబడినపుడెల్ల, లోకలు గవర్న మెంటువారు అట్లుహక్కుగల మనిషి అంగీకారముతోను, ఒప్పుకొనబడగలగట్టి వరకులకు లోబడిన్ని, అట్టి పరిహారమునకు బదులుగా లేదా దానిభాగముగా ఏదయిన ఇర్రీగేషను లేదా డ్రెయినేజీ వర్కునుండి నీటిసరఫరాకు హక్కును ఇవ్వవచ్చును.

నిర్బంధముగా పని జేయుచుట

కోటి రెడ్డిగారు:— నిర్బంధముగా మనుష్యులచే పనిజేయుచుటనుగురించి వివరించుచున్న పదియవ అధ్యాయమును తొలగింపవలెనని సవరణను చెప్పిరి. నాగరికము జేరినదని జెప్పుకొనుచున్న ఈశతాబ్దమునగూడ ప్రతిఫలము నొసగకయే నిర్బంధముగా పనిజేయుచుకొనుట శోచనీయము. ఇట్లు పనిజేయుచున్న, వారికి తిరిగి ప్రతిఫలముగ కూలివోవగుటకు ప్రభుత్వమువారికికరించుచో నాకెక్కువ అర్హతరేఖముండుకూడెడిది. కానివారు కూలియిచ్చుటకంగీకరించుటలేదు. ఏదేనొక ర్కములందు ఇట్టి నేపథ్యమునగా వాచారముగలదో దెలుపవలసినదని ఎన్నియోమార్లు గోరినను వారావివరముల దెలుపలేదు. ఈకుడిమరముతు ఆచార మేయే సందర్భములందు గలదో ప్రభుత్వమువారికేదెలియదు. కుడిమరముతుపద్ధతినికను ఆచరణలో నుంచుటకు జూపుచున్న కారణములలో నొకటి అది అవసరమని. ఇట్టి అవసరమునకు రెండురారణములుండవలెను. వర్కులను సరిగా నూపరుచుజే జేయుటకు గ్రామముల సహాయ మనవరమునందొకటి, పనిజేయుచుకొనిన తరువాత కూలివోవగుటకు ప్రభుత్వమువారివద్ద ధనములేకపోవుట మరియొకటి. ఈరెండింటో నేకారణములచే నీనిర్బంధపద్ధతి నవలంబించికో స్పష్టముగ దెలుపవలెను. మొదటికారణమైనచో అందుకవసరముగ న్యాయముగ నేర్పాటులు జేయవచ్చును. కాని ధనములేదనుకొనుచు కూలియొసగకుండ నిర్బంధముగ పనిజేయుచు కొనగోరుచో నీ చర్య చాల అన్యాయమైనది. సాధారణముగ రైతు సాగుజేసికొనుటకు ఎకరమునకు 80 లేక 40 రూప్యముల విలువ గల కా య క వ్యయము ను వ్యయము చేసగును. దానికి తోడింక ను నిర్బంధముగ ప్రతిఫలము లేకుండ పనిజేయవలసినయెడల, వాతనికివచ్చు ప్రతిఫలముకన్న వ్యయ మధికమగుచుండును. ధనాభావమేకారణమునెడల అందరైనను సరిమానముగవచ్చునుచిచ్చించి దానివలన ఆదాయమునుండి కూలియొసగవలెనుగాని, ధనికులకొరకును భూస్వాములకొరకును, నిరుపేదలకుకూలినా దుచితముగపనిజేయవలెనని బలవంతపెట్టరాదు. ఇదివరకట్టి ఆచారమున్నను దానిని తొలగించుటకు బదులు దానిని కాస్త్రీయముగ నొసగవు కాననమొనర్చుట చాల అజేపజీయము. ఈసెక్షనునకు ప్రజలు నిర్బంధముగా నొనర్చవలసినచని చాలయధికముగనున్నది. ఇంతకుని ఎట్టిప్రతిఫలమును లేకుండ నుచితముగాజేయబాలరు.

లామెంబరు:— సవరణ నెదుర్చుచు, కుడిమరముతు సాంప్రదాయము చాలమందినియు, అందువలన గ్రామములయందనోన్యసహకారభావమభివృద్ధి జేయుననియు ఈఆచార మనాదిగావచ్చున్నదనియు నుడివెరి. కోటి రెడ్డిగారి ప్రతిపాదనవోటునకు బెట్టగా నిరాకరింపబడినది.

కుడిమరముతుపనులు

టి. నరసింహాచార్యులుగారు:— 76 వ సెక్షనునందు కుడిమరముతుపనులు వివరింపబడినవి. అందు (బి) సబు క్లాజునందు “బహ్యచిముడును...” అనుపదములకు పూర్వము “స్వల్పముగాపెరిగిన” అను పదములను జేర్చవలసినదని సరసింహాచార్యులుగారు సవరణ నుపపాదించిరి. (బి) సబు క్లాజునందు డిల్లు గలదు.

(బి) బ్రహ్మచెముడును, అడవి నేపాళమును, పొదలను, ఇతర విశేషముగా పెరిగినచెట్లను చెదారమును లేదా హానికరమయిన కలుపును తీసిజేయుట;

లామెంబరుగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఈసవరణ సంగీకరించునోడెల, కంచెలను పెరుగనిచ్చి, అటుతరువాత దానిని తీసివేయునట్టి స్వభావము ప్రజలలో వ్యాపించుననియు నుడివెను. అంతిముగాక, స్వల్పముగా పెరిగిన బ్రహ్మచిముడులును, అనుతప్పుడు “స్వల్పము” అను పదమునకు నిర్వచనములేనియు, అపదమునకు అధికారులకు అర్థము స్పష్టముగ తెలియదని నుడివెను.

నరసింహాచార్యుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు స్వల్పముగా పెరిగిన అనుమాటకర్థము తెలియనివా రుద్యోగమున నుండుట కర్హులగారని నుడివెరి.

సవరణ వోటునకుబెట్టగా 18 ప్రతిపాదనముగను 42 అనుకులముగను సమ్మతుల నొసగుటచే సభవారిచే సంగీకరింపబడినది.

ఇతరకుడిమరముతుపనులు

కోటి రెడ్డిగారు:— 76 సెక్షనునందు (ఎఫ్) సబు క్లాజును తొలగింపవలెనని యుపపాదించిరి. ఇందు కుడిమరముతుపనులవివరించిన తరువాత “(ఎఫ్) సబు క్లాజునందు” “ఇంకను ఇత

బెంగుళూరు వార్తలు

మహారాజాగారి సంచారము

మైసూరు మహారాజాగారు 14 వ తేదీన స్వపరివారముతో బొంబాయి వెళ్లి అక్కడనుండి ఈ త్రత పొందుపానము సంచారము చేతురిట. డిల్లీ, అగ్రా, కాన్పూర్, నేపాళములను దుంచి మరల ఏప్రిలులో బెంగాళంధమున తిరిగివచ్చురట.

వృద్ధేంద్రుగారి ప్రచారము

కర్ణాటకవృత్త ప్రతినిధివలె వృద్ధేంద్రుగారు బెంగాళం కాంగ్రెసు ప్రచార సందర్భమున 12, 13 తేదీల మాన్మేసులోనుండి. బెంగాళం కాంగ్రెసు సహాయముగూర్చి. యువస్థిపించిరి. అటనుండి జేవనగూ మిదుగా ధార్యుల వెళ్లుచురు.

మైసూరు సివిల్ సర్వీస్ సంఘము

14 తేదీన మైసూరు సివిల్ సర్వీస్ అసోసియేషన్ వారు తమవార్తసమావేశము జేయితి మైసూరులో హాలులో జరిగినది. కెక్కడనుండి సివిల్ సర్వీసువారు వచ్చిరి. కే. జి. సుప్రగా రధ్యక్షులుగనుండిరి. ముఖ్యుడుజిల్లా మిజ్ వాంజులూన్స్ బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు రసాలుసరి రిపోర్టుచదివిరి. గంభీరముగ నువ్వసించిరి. సివిల్ సర్వీసుబాధ్యతల నొక్కచెప్పిరి. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ వివాదములను సూక్ష్మ నెప్పుడు యిచ్చివాదముల లేరికగా నిర్ణయించుకొనవచ్చును. ఒకరినొకరు సానుభూతితో మాడవలయునని చెప్పిరి. రిపోర్టుస్థితిముతో మైసూరు నకు క్రొత్తదమువచ్చినదని యాస్పీషమున జ. ప్రదనగా నడిపించుట ప్రజలపైకడదనియు ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకు ననోన్య సహకార ముండవలయుననియు చెప్పిరి.

మైసూరు సంసాన కాంగ్రెస్ సంఘము

15 తేదీ సాయంత్రము మైసూరునగర జరిగినది. సాంఘత్విక నిలేదీకము చదువబడినది. అధికారవర్గ మెన్నుకొనబడినది. కె. మమనగారు బెంగాళం కాంగ్రెసు జహ్గీన సంఘమువారికి (స్పెషల్) ప్రత్యేక కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడినది. బెంగాళం కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట కొక సభ కమిటీ నియమింపబడినది.

బెంగుళూరు మునిసిసిల్ అధ్యక్షుల

5 తేదీన బి. కె. గరుడాచారిగారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. కాని యీ ఎన్నిక సక్రమము గాదని అబ్బాస్ ప్రభుత్వము దావాతెచ్చిరి. దివాన్ గారు తేను విచారించిరి. ఇంకను తీర్పుచెప్పలేదు.

సానుభూతి సభలు

బీయమ్మగారి మరణమునకు చింతించుచు బెంగుళూరు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు సభ గావించిరి. మైసూరుసంసాన కాంగ్రెసుసంఘమువారుగూడా బీయమ్మగారిమరణమునకు చింతించుచు ఆలీనోరలకు సానుభూతిదాపు తీర్మానముల కావించిరి.

మైసూరు శాసనసభ

జరుగబోవు శాసనసభలో ప్రభుత్వమువారు కాఫీ సెన్ బిల్లు, నిర్బంధజీవితములలో ప్రెమియం కలెక్టరులతో అమెండు మెంటుబిల్లు మొదలగునవి ప్రవేశ పెట్టుదురు. అనధికారసభ్యులలో బి. ఎల్. బహ్యున్నగారు శాసనసభా కార్యక్రమములయొక్క కన్నడభాషలోనే జరుగవలయునని తీర్మానము నుపపాదించురు. (స్పెషియల్ విలేజురీ)

పోస్టు ఆఫీసు నగదు ప్రతములు అమృతము

కలకత్తా, నవంబరు 17:— అక్టోబరు సెలలో 5 సంల పోస్టాఫీసు నగదుప్రతములను అవ్వగా రూ 455,800 లు వచ్చెను. అక్టోబరు 1922 సంలలో రూ 604,000లును, అక్టోబరు 1923 సంలలో రూ 595,400 లు వచ్చెను. (ఆ. (సె.))

రపనులును” అనిగలదు. కోటి రెడ్డిగారు సవరణ నుపపాదించుచు “ఇతరపనులును” అనిదెలుపుట చాలవికాలముగను అస్పష్టముగ ను ననుననీయు, ప్రభుత్వమువారింతకుందియుద్యోగులకు గలిగియుండియు ఆయితరసను తెల్పియో దెలుపబాలక పోయిరనియు నుడివెను. సాల్దావాగారు సవరణను బలపడివిరి.

ప్రభుత్వమువారు సవరణనెదిర్చిరిగాని వోటునకు బెట్టగా సవరణ సభవారిచే సంగీకరింపబడినది. సవరింపబడినమాదిరిగా, 59 మొదలు 78 వరకును అన్ని సెక్షనులను సభవారిచే నప్పుడప్పుడే ఆమోదింపబడినది. అంతట నాదినమునకు సభ ముగిసెను.

* * * * *
మదరాసు శాసనసభయందు జీదినముతో ఇర్రీగేషను బిల్లుపై చర్చయియున్నట్లు అనుకుచున్నారు. వ్యవధియున్నచో నీదినమునుండియే అధికారతరకార్యక్రమము ప్రారంభమగును. 19 తేదీ సాయంత్రముతోనే సభమగియును. తిరిగి జి. సెంబరు 1 వ వారముననే రెండవవారముననే శాసనసభకుదును. అప్పుడు తిరిగి ఇర్రీగేషనుబిల్లు కుదిపర్చుము చదువబడును.

లవరపూరిత మయ్యెను. నేటికింకను యిట్టిదృష్టిని హరకుండుట, శాసనసభ్యుల యలనభావమునకు దర్శనము.

వికేసీరు మహారాజగారి హెచ్చరిక

వికేసీరు మహారాజగారు రివ్యూ ఆఫ్ ఏవ్యూను పత్రికా ప్రతినిధితో నిటీవల దెలిపిన యభిప్రాయములు నేటి కన్నరేటిపు మంత్రులకు వారి కర్తవ్యమును బోధింపగలవు. వికేసీరు మహారాజగారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకును మిగుల విశ్వాస పాత్రులు. వీరు అతివాదులుగారు వారేమని సలహానిచ్చిరి? అభివృద్ధి నడపించుటకు గావించెడి బెదిరింపులు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు అనర్థదాయకములని వీరు తేటపరచిరి. పాలకులు భౌతిక లాభములచే గాక సేవాసక్తిచే ప్రేరేపితులు గావలయునని వీరు గోరుచున్నారు. విమర్శనములను ఓరిమితో తిలకించుటకును, స్వతంత్రబుద్ధిని రాజద్రోహమని తలపకుండుటకును, రాజకీయాభివృద్ధిని గోరుట బ్రిటీషు సంబంధమును తెంచుకొనుటయని భావించకుండుటకును, బ్రిటీషువారిని వికేసీరు మహారాజగారు వేడుచున్నారు. వీరి సలహానుగమించుచో ప్రస్తుత మవలంబింపబడెడి కొరమాలిన నిర్బంధములకు తావుండనేరదు. మరియొక సత్యమునుగూడ వీరు ప్రతిపాదించిరి. ప్రజలకు ప్రభుత్వమునా రనేకమేళ్లను చేకూర్చిరని దెలిపినజాలదు. స్వపరిపాలనాశయమును ప్రభుత్వమువారు సఫలపరచెదరను నమ్మకము ప్రజలలో గుదురవలయునని, వీరు గోరిరి. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును పొందవలయునని, దేశమునం దంతటను తీవ్రాభిలాష గలదనియు, ఎంతపాప్తమగు ప్రభుత్వ విధానమయినను యీసంగతిని సంతతము గుర్తించనియెడల చిరకాలము నిలువజాలదనియు, వికేసీరు మహారాజగారు సలహానిచ్చిరి. వీరివాక్యములను అతివాదుల యాటపులక్రింద పరిగణింప విలులేదు. జర్మన్ హెడ్లప్రభువుగారు వీరినుడువుల నాలకించి, తమ సంకుచితాభిప్రాయములను వదల్చకొనెదరా?

నిర్బంధపరిశ్రమ

ఇరిగేషనుచట్టములో, అనుశ్రుతముగ వచ్చుచున్న కుడిమరమ్మతు అనగ నిర్బంధపరిశ్రమను నిలిపియుంచిరి. సెలెక్టుమిటీవారయినను దీనిని సవరింపకుండుట శోచనీయము. కూలీయిచ్చినచో ఐచ్చికముగ పనిజేయువా రెందరోయ డగ్, ఉచితముగను నిర్బంధముగను పనిజేయుచుట కవసరము గనుపింపదు. నాగరికత కిది తుణుముగానేరదు. ఇందుకు సంబంధించిన అధ్యాయము నసలే తీసివేయవలయునని, కోటిరెడ్డిగారు చెచ్చినసవరణ ఎంతయు సంభావ్యముగ నున్నది. కాని శాసనసభ్యులుమాత్ర మింక కంగీకరింపకపోయిరి. ముఖ్యమగు నెక్కమూర్పును మాత్రము వీరుగావించిరి. కుడిమరమ్మతుపనిని నిర్వచించుటలో, చట్టమునందు “ఏయితర పనియయినను” సూచింపబడెను. ఇందుక్రింద ఏపనియైనను జేరవచ్చును. అనలు ఏర్పాటులే అధ్యాన్నముగనుండ, నిర్వచనము మరింత అధ్యాన్నముగనున్నది. అందుచే నీమాటలను తీసివేయవలయునని, కోటిరెడ్డిగారు సవరణ నుపపాదించగ, సభ్యులచే నడియంగీకరింపబడెను.

ఆంధ్ర ల గంధి మహాత్ముని పూజానిధి లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

18.11.24

చందాలు | కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వర | కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను
రావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు | వసూలు మొత్తము
ఇదివరకు 50374-12-8 | ఇదివరకు 24539-1-8 | కోశాధిపతివద్ద 24594-1-8

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు.

గుంటూరుతాలూకాబోర్డు: శారదానికేతనము
శారదా నికేతనమునకు గ్రాంటు నీయగూడదని అధికారులు గుంటూరు తాలూకాబోర్డును శాసిం చి రి. శారదానికేతనము రికన్స్ట్రక్షన్ బడని ప్రతిష్ఠాపనయనియు, అట్టి ప్రతిష్ఠాపనకు స్థానిక సంఘములు సహాయము జేయగూడదనియు మంత్రి గారుదెలిపిరి. స్థానిక స్వపరిపాలనము ఎంతనిస్సారమో యిందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. సర్ పాత్రో మంత్రి గారు శాసనసభలో దెలిపిన యభిప్రాయముతో గుంటూరు తాలూకాబోర్డువారు సరిపెట్టుకొనలేదు. తమ యసమ్మతిని మరల తీర్మానరూపమున దెలిపిరి. అసమ్మతితో సూరుకొనక తీర్మానము నాచరణలో బెట్టుటకుగూడ వీరు సంసిద్ధులయిరని వినుటకు సంతసించెదము. అందువలన గలిగెడిశిక్షను నయితము పాటింప, స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములు తమ స్వాతంత్ర్యకారవములను నిలుపుకొనిన గాని, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడజాలవు.

ఆత్మగౌరవము

నల్లమందు సమావేశము జనీవలో కొంత కాలమునుండియు జరుగుచున్నది. నల్లమందు దురభ్యాసమునుండి బయల్పడుటకు చీనాదేశము జూపిన కార్యదీక్ష యదృశ్యము. చీనా పునరుద్ధరణమునకు తోడ్పడుట కన్నిజాతులును సంసిద్ధులగుట న్యాయము. జనీవాసభలో చీనా ప్రతినిధి గోరినదియే. కాని యూరపియనుజాతులు విశాలభావముజూపక, గీచి జేరమలాడుచున్నట్లుల గనుపించును. నల్లమందు దిగుమతినర్హి ఫిక్స్చుల విషయమై జాతిభేదము జూపవలదని, చీనా ప్రతినిధి వేడుకొనెను. కాని, బ్రిటీషు ప్రతినిధి కొంచెము పరుషముగ ప్రసంగించెను. ఆత్మగౌరవమును తాము విడనాడజాలమని, చీనా ప్రతినిధి స్పష్టముగ దెలిపెను. జపాను ప్రతినిధియు, పీరిభావమును సమర్థించెను. ఇకముందునుండియు ఆసియా ప్రతినిధుల యభిప్రాయములను చూలక నజేయుట పాడిగాదని, యూరపియనులు గ్రహించెదరు గాక!

తమిళనాడు : గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక

తమిళనాడు రాష్ట్రీయసభవారు గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక సంగీకరించి తమ ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. కద్దరుధారణము బహిరంగసభలయందే గాక ఎల్లపుడును విధిగ నుండవలయుననియు, నూలుచందా సంవత్సరమునకు రెండుపేలగజము లుండిన చాలుననియు, స్వల్పపు మార్పులు సూచింపబడినవి.

మహాత్ముడు సభకుపంపిన సందేశము భావగర్భితముగ నున్నది. దాను-గాంధీ ఒడంబడికవలన అసహాయమునకు భంగము వాటిల్లదనియు, కద్దరునిర్మాణమున కీకముందు అధికావకాశము గలదనియు, మహాత్ముడు సమ్మతించుచున్నాడు. మహాత్ముని కోర్కె సఫలమగు గాక!

బొంబాయి సమావేశము

మహమ్మదాలీగారి ఆహ్వానమును జస్టిసు పత్రిక వందనములతో నిరాకరించినను జస్టిసుపక్షమువారు ఎక్కుడు దూరదృష్టితో మెలగినందులకు సంతసించెదము. సర్ పి. త్యాగరాయచెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద గూడిన సభయందు జస్టిసు పక్షమువారు బొంబాయి సమావేశమునకు ప్రతినిధుల సంపుటకు నిశ్చయించిరి. ఇయ్యది శుభ చిహ్నము. చెన్నరాజధానినుండి అన్ని పక్షముల వారును వెడలుచున్నారు. ఇందరును గలిసి మహాత్మునితో సంప్రతించుటవలన సంయోగ సూత్రము కుదురునని ఎంచెదము. భారతమాతృ దివ్య సందర్శనమునకు సేతుగలిగిన యవకాశము మహాత్మరమయినది.

ద్రవిడరాష్ట్రీయ సభ

తిరువణ్ణామలై సమావేశము

మహాత్ముని సందేశము

“స్వరాజ్యపక్షమువారితరపున వారి నాయకులను వ్యక్తిపరముగ నేనును అంగీకరించి ప్రకటించిన ఒడంబడికను సభవారు గ్రహించి ఆమోదించెదరని నమ్మెదను. దౌర్జన్యమును నిరసించుట ప్రధానతామవిషయమును సరిగా గ్రహించినచో యీఒడంబడిక యుచితమనిగూడ గ్రహింపవలెను. ఏది ఎటులైనను ఖద్దరువాడుక హెచ్చుటకు అగిన ఏర్పాటులను సభవారు చేసెదని నమ్మెదను” అని మహాత్ముడు తంతివార్త పంపెను.

ఆమోదింపబడిన తీర్మానము

“దేశీయలంఛనము ఏకీభవించి దొరతనము నెదిరింపవలసియున్నది గావునను వారి నిర్వాచిభాసమును కొనసాగించుకొనుటకు అన్ని పక్షములవారిని ఏకీభరింపజేయుటవలన గావునను దేశీయలంఛనము ఖద్దరును ధరించినవేగాని స్వరాజ్యమురాదని స్పష్టపరుపవలసియున్నది గావునను గాంధీ-దాసు ఒడంబడికను యీ సభవారు ఆమోదించుచున్నారు. ‘కాంగ్రెసు పక్షంలో మాత్రము’ అనువాక్యమునకు బదులు ‘ఎల్లప్పుడును ఖద్దరునే ధరింపవలెను’ అనియును, పాలుకు 240.0 గజములనూలు పంపవలెననుటకు బదులుగా, పాలుకు 2000 గజములనూలు పంపవలెననియును సవరింపజేయవలెను” అను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. (హిందూ)

భూకంపము- స్వల్పమైన అదురు

అలహాబాదు, నవంబరు 18:— నేడు ఉదయం 2.30 గంటలకు పెక్కండ్రు స్వల్పమైన భూకంపపు అందడును వినిరి. (అ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

సామ్రాజ్య విదేశాంగవిధానము

దొమినియనుపరిస్థితులు

క్రేటుప్రభువు విధానము

లీఫ్టు, నవంబరు 15:—పూర్వము విదేశాంగమంత్రిగ నున్న క్రేటుప్రభువు సామ్రాజ్యము, దొమినియనుల విదేశాంగ విధానమును గూర్చి ఇట్లు తెలిపెను:—సామ్రాజ్యమందున్న అన్ని భాగములకు ఒకే విదేశాంగ విధాన ముండవలెను. మిగిలిన ప్రపంచమునంతట దొమినియనులు అన్నియు కలిసి ఎదుర్కొనవలెను. విదేశాంగ వ్యవహారములనుగూర్చి స్వపరిపాలన దొమినియనులకు తెలియజేయమందవచ్చును. సభలో దొమినియను ప్రధానానాయకులను ప్రత్యక్షముగ గలిసి కొనుదు గొప్పతీర్మానములను జేయవచ్చును. ఆకస్మికముగ కష్టపడును మేర్పడినట్లు వారితో ఆలోచించుట వలసరము. కాని వారు ఎచటో దూరముననుండుటచే అట్టి సందర్భావస్థ ఏర్పడినపుడు ఆసాధ్యముగను. పూర్వమునకే క్రేటుప్రభువు ఒక చిన్నదనిగాదు. ఖండంతర వ్యవహారములందు ఎన్నడు ఎదుగనటుల క్రేటుప్రభువు చిక్కుకొన్నది. తలవనితలంపుగ సందర్భావస్థ లేర్పడకుండా ఎట్లు ఏర్పాటుచేయవలెనో ప్రతి సామ్రాజ్యసభయందును ఆలోచింపవలెను. కార్యవ్యవస్థలలో ఒకపుడు ఒక గొప్పదొమినియను క్రేటుప్రభువును వలెనే అవసరమునూ జాతీయమితి ఒడంబడికను నిర్ణయించెను. సామ్రాజ్యమందున్న స్వపరిపాలన దేశములన్నిటికిని విదేశాంగ విధానమున విశ్వతరగల్గుదలను సూచించెను. దొమినియనులకు, ఆకస్మికముగ బయలుదేరినపుడునుగూర్చి ఆలోచించుటకు వ్యవస్థలేకపోవునగాన ఇకముందు అట్టి తగవులు బయటికినో దొమినియనులను బాధింపక అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమునకు తెలియజేసెదము. లేదా పంచాయితీదారులకు తెలియజేసెదము. ఇదియే స్వపరిపాలన దేశములను తమకు యుక్తాయుక్తములను ఆకస్మికముగ బయలుదేరు తగవులలో ఆలోచించుటకు వ్యవస్థలేకపోవును అవసరముగ నభిప్రాయమును తెలియజేయుటని అభ్యుదయగనగైకొనవచ్చును.

దీనికి ప్రత్యుత్తరముగ దొమినియనులు ఇట్లుచెప్పెదరు: మా పరిస్థితులు మాకు తెలియును. ఆ అభ్యుదయమును నమ్మెదము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు శాంతియుతముగ ఏర్పాటులను జేసినపుడు ఎవరైన వాటిని నిరాకరించిరేని వారిని వ్యసరింపజేయదు. కయ్యమునకు కాకద్రవ్యవారుగ పరిగణింపబడుదురు. సామ్రాజ్యసభలో అభ్యుదయమిచ్చినటులే పంచాయితీ పరిష్కారమునకు మేము అంగీకరించి చేయూత నొసగెదము.

ఆంగ్లోపెరిషియాచమురుకంపెనీ

సాంవత్సరికలాభములు

మాఝి 31 తేదీ అంత్యముగ సంవత్సరముతో 25000000 పానులు లాభమువచ్చెనని ఆంగ్లో పెరిషియాచ చమురుకంపెనీ డైరెక్టరులు తెలుపుచున్నారు. దీనిదెండును ఆదాయపుపన్ను లేకుండా నూటికి 10-11వ పంచిపెట్టవలెనని డిశంబరు 31 తేదీని ఏర్పాటుజేసిరి.

మ్యుగిగారు బ్యాంకు

దివాలా తీయుటచే 1½ సిల్లింగు ప్రతి 100 పానులకు పంచిపెట్టెదమని కొనుచున్నారు.

ఇంబ్రిహత్యానంతరము

అమెరికనుల సూచనలు

రెవెరెండ్, నవంబరు 16:—ఇంబ్రిగారి కవమును అమెరికాకు గొంపోయినందులకై న మొత్తమును బ్యాంకులోవేసి ఆసామ్రాజ్యము మరల తీయకుండా ఏర్పాటుజేసి ఆనడ్డితో ప్రతిపాల్పన ఇచ్చుట పారితోషపు విద్యార్థులను అమెరికాకంపి సహాయము చేయవలెనని అమెరికను ప్రభుత్వమువారు సూచించుచున్నారు.

ఈవన్నుప్రీతిని ఇంపెరిహంతరము

మొక్కికోలో ఉరితీయబడెను.

బ్రిటిషుపార్లమెంటు ఆపుజేయరు

ప్రభుత్వవిధానము

లీఫ్టు, నవంబరు 16:—ఇట్లు సకాజే టైముపత్రికా విశేషం తెలుపుచున్నాడు. పార్లమెంటు వచ్చేనెల సమావేశమగును.

పార్లమెంటు నాపుజేయరనియు ప్రభుత్వవిధానమును ప్రకటించుట ఆలస్యము గాదనియు తెలియుచున్నది. కాని మొదటిసమావేశ మైనపిమ్మది ఆపుజేసి ఫిబ్రవరిలో మరల గూడెదరు.

డిశంబరు 9 తేదీని సార్వభౌము డిమ్మి యుపన్యాసమున ప్రభుత్వమువారు తక్షణము అవలంబించు చర్యను ప్రకటించెదరు. వచ్చేసంవత్సరము ప్రభుత్వమువారు చేయుకాననములను తెలియజేసెదరు.

సార్వభౌముని యుపన్యాసమును చర్చించుటకు ఒకవారము పట్టును.

క్రొత్త బిల్లులు అంతర్విషయముగ నుండకపోవచ్చును. కాననములతో కాలముగడుచుక సమర్థులగునారు పాలనమును క్రియారూపముగ జరిపించుటే బాద్మినియను గారి యుద్దేశ్యము. పార్లమెంటు డిశంబరు 18 తేదీని ఆపుచేయబడును. మరల ఫిబ్రవరిలో సమావేశమగును.

ఈలోపుగ ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముగ విదేశాంగ వ్యవహారములను గూర్చి ఆలోచించెదరు. జనీవా ఒడంబడిక, సోవియటులతో పరిష్కారము గావలసినసమస్యలను, ముఖ్యముగ జినివీపుగారి తేలునుగూర్చి ఆలోచించెదరు. రషియాను గూర్చి ఈవిషయములన్నిటిని విచారణసంఘముతో ఆలోచించుటకు విదేశాంగమంత్రి, అప్టిక్ చాంబర్లెనుగారు ప్రారంభించిరి.

భారతదేశములో బ్రిటిషువిధానము

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని యభిప్రాయము

ఇండియామంత్రిపదవి మంత్రివర్గపు ఉద్యోగములలో చాలముఖ్యమైనది. అందుచే ఆపదవికి అంగీకరించిరిని. సామ్రాజ్యము అంతయు భారతదేశమునొక ఆధారపడియున్నదని జెప్పవచ్చును. ఇండియామంత్రిపదవిని స్వీకరించినవారందరూమన సామ్రాజ్యజీవితమున చాలవిస్తారముగ ముందంజజేసి చాలపని జేయుననియు గొప్పదేశకు వచ్చుననియు తలంపవలెను. ఇండియామంత్రి తన్ను బాధ్యతలు ఇంకొక పదవి కంతగనంజెపు.

భారతదేశ విధానమునుగూర్చి ఏవిధానమును జెప్పజాలనపుడు, ఈ విషయమునుగూర్చి ఇంకను ఎంతయు జేర్చుకొనవలసియున్నది. 1919 సంవత్సరములో ఇవ్వబడిన సంస్కరణములకంటె నెక్కువగ బాధ్యతనిొసగుటకు భారతీయులు త్రికరణార్థిగజాపు సహకారమునుబట్టియుండును.

అర్ధరు-స్వక్రమపరిస్థితులు

ఎక్కువబాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నపేక్షించువారిని ఇండియాలో రెండు తెగలుగ భాగింపవచ్చును. కొందరు, వారి యభిప్రాయము పూర్తిగతవ్యగానిందు, ఈసమయమున స్వాతంత్ర్యముగల ప్రభుత్వము గావలెననుచున్నారు. వీరి యుద్దేశ్యము మంచిజే. రెండవతగమువారు జౌర్యవ్యవస్థలను నవలంబించి సాధించెదమనువారు. కొన్నివేళల సేరములను జేసిగూడ సంపాదించవలెననువారు. సక్రమపద్ధతుల ననుసరించి ప్రవర్తించువారిని ఈప్రభుత్వమునా కేమియు జేయదు. అర్ధరును నిలబెట్టవలెను. సేరముల నాపుజేయవలెను. కాని సక్రమ పద్ధతుల ననుసరించి యభివృద్ధి గాంచగోరువారిపట్ల ప్రభుత్వమున కెంతయు సానుభూతిగలదు. ఒకవేళ సత్వరముగ గావతే నని ఉద్దేశమునుజూపినను సానుభూతిని జూపెదము.

యూరపీయను సర్వీసు ఉద్యోగులు

లీకమిషను సలహాప్రకారము అమెరికానులోనే ఇండియాను సర్వీసు ఉద్యోగుల కష్టమును గూర్చి ప్రభుత్వము వారు చర్యను దీసికొనెదరు.

ఇంతలో భారతదేశమునకు పోతలంపులేదు. ఒకపుడు రాజప్రతినిధి ఇంగ్లండుకువచ్చుట వలసరముగా వచ్చును. కాని ఇండియామంత్రి ఇండియాకు పోవుటకుదు. కాని ఇద్దరుగూడ ఇంగ్లండునుగాని భారతదేశమునకుగాని పోవుటజడదు.

నల్లమందు వర్తకము

జాతివిభేదములు

సభ వ్యర్థముగావచ్చును

జనీవా, నవంబరు 15:—ఆదివారముగూడ చర్చజరిగినను సభ వ్యర్థముగనని తోచుచున్నది. ఒకపక్షమైనది సభ గూడికాని ఫలితమంతగ ఏమియు కనిపించదు.

నల్లమందును పీల్చువారు

చీనాలో నల్లమందును పీల్చుకుండజేయుటకు ఏర్పడిన సంఘమునుగూర్చి చీనాప్రతినిధి తెలియజేసెను. నల్లమందు పీల్చువారినందరిని నమోదుజేసి 1917 చీనాపరిస్థితులను మరల ప్రవేశపెట్టవలె ననిరి.

నల్లమందు వర్తకమునుగూర్చి బ్రిటిషువారు తయారు చేసిన ఒడంబడికను గూర్చి ఒడంబడికగాని అంగీకారముగాని ఎవరికిని కుదరలేదు.

వంట నల్లమందు ఉత్పత్తి నాపుజేయుటకు బ్రిటిషు ప్రతినిధి నూచలను కొన్నిటిని తెలియజేసెను.

నూనకొటి అభ్యుదయము నాలోచించి 1923 లో మే మాసమున గావించిన ఏర్పాటును అమలులో పెట్టవలెనని చీనాప్రతినిధి సర్కూల్లండాటి విగ్ని గారి నడిగిరి.

ఏమి చేయవలసినది ఒడంబడిక కుదరకపోవుటచే ఏ వరకులను జేసిన బాగుండునని సభాభ్యుత్తుడు, బ్రిటిషు ప్రెంచి ప్రతినిధులు సభ జేయుటకు ఏర్పాటుజేసిరి.

నల్లమందు ఎగుమతి దిగుమతిరవాణాలనుగూర్చి జపాను ప్రతినిధి సూచించిన విషయమునుగూర్చి చాల చర్చజరిగెను ఇది బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని నిందించుటయని బ్రిటిషు ప్రతినిధి తలంచెను. కొన్ని దిగుమతి ఎగుమతులమీద బ్రిటిషువారి అధికారమును తొలగించుట క్లుప్తముచేయుచున్నది. ఈ విషయమునుగూర్చి బ్రిటిషు జపానుప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు జేసికొనవలసినవిషయమనియు జపానుప్రతినిధియొకవిషయము. ఇటుల ప్రవేశపెట్టుట అసమంజసమనియు బ్రిటిషు ప్రతినిధి తీవ్రముగ ఆక్షేపించెను.

చీనావిజ్ఞప్తి

నల్లమందుసభ సాధారణచర్చంతయు 16 తేదీ సాయ కాలములో ముగిసెను. శుక్రవారమువరకు ఆపుజేయబడెను అపుడు సర్వీకేటులనుగూర్చి నిర్ణయించి ఆఖరు ఒడంబడికను జేసికొనవచ్చును. నల్లమందు ప్రభుత్వపు మనాపలీనిగూర్చియు లైసెన్సు పద్ధతులనుగూర్చియు ఆలోచించిరి.

నల్లమందు ఆదాయమును నల్లమందు కలవాటుపడిన చీనావానిని బాగు చేయుటకు ఏమి యోగింపవలెనని చీనా ప్రతినిధిగోరెను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి దేశములందున్న చీనావారి పరిస్థితును బాగుచేయుటకు శ్రమించన లేక ప్రయత్నించుచున్నామని బ్రిటిషు, ఇండియా ప్రతినిధులు ఇద్దరును తెలియజేసి అధికలాభములను బ్రిటిషువారి నల్లవిధానములో ప్రవేశపెడరనిరి.

దిగుమతి సర్వీకేటు

విషయమై సభసంభించెను. నల్లమందు దిగుమతి సర్వీకేటులనుపుడు, గాని అయ్యది ఆదిగుమతి న్యాయమైనట్లే యని అధికారులు ధ్రువపరచినపుడును ఈసరకు ఆజాతి ప్రశ్నిత్యమువారిది ఈజాతి ప్రభుత్వమువారిది అను జాతివిభేదములను జూపి అన్యాయము చేయబడని జపాను ప్రతినిధి తెలియజేసెను. బ్రిటిషువారు ఇట్టి జాతివిభేదములను ఈవిషయమై జూపలేదని బ్రిటిషుప్రతినిధి నడిపెను. జపాను ఏర్పాటులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి చర్యలను అన్యాయముగ ఆక్షేపించుచున్నది. ఈవిషయము బ్రిటిషు జపాను ప్రభుత్వమువారి కే సంబంధించినది గాదనియు అన్ని ప్రభుత్వములకు సంబంధించినదనియు జపాను ప్రతినిధి తెలియజేసెను. ఇతర దేశములపై అనుమానమును జూపుట తప్పని జపానుప్రతినిధి కినుక పడించెను అట్టి విధానమునే సాగించిరేని సభ జరుగుటవలన ప్రయోజనము లేదనిరి. దిగుమతి సర్వీకేటులను గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వ మెత్తను న్యాయముగ సేత్రవర్తించెననియు సర్వీకేటు విధానమును ఎట్టి వరతులతో ఇండియా ప్రభుత్వమువారుంగీకరించరనియు ఇండియాప్రతినిధి తెలియజేసెను. జపాను ప్రతినిధి బెడరించుచున్నట్లున్నది. కాని తాను బెడరింపలేదనియు అధికార సర్వీకేటు విధానమును ఆపుజేసిన అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను జేసికొనుటకు సిలుండదనియు జపాను ప్రతినిధి తెలియజేసిరి. దిగుమతిసర్వీకేటులు న్యాయమైనవా కాదా యను సందియ మేర్పడునపుడు వివక్షతను సరిగా జేయుటలేదను విషయమై వ్యవహారమంతయు అడ్డినటులున్నదని తెలుపుచున్నది.

నల్లమందువిడయమై పనిచేయు ప్రభుత్వములకు ఒకరియందొకరికి విశ్వాసములేనపుడు జపాను ఒడంబడికను సంతకముచేయు దని జపానుప్రతినిధి తెలియజేసెను. మాకు మానమే భూమణ మనిరి. ఆదేశధానముగాని వేరొకటిగాదనిరి. జపానుపై మాకు నమానములేదనియు ఆట్లు ఏమియునూచింపలేదనియు బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు తెలియజేసిరి అసలు సిద్ధాంతమును సమర్థించుచుంటిమి గాని వేరొకటిగాదనిరి.

చీనా జపాను ప్రతినిధులు అత్యంతసహకారముతో ప్రవర్తించిరి. శుక్రవారంవరకు సభ ఆపుజేయబడెను.

డబ్లిను బ్యాంకు

కు 5 గురెవర్లో తుపాకులతో బోయి కార్యాలయపు నిబ్బందిని కాల్చివేసెదమని భయపెట్టి 1600 పౌనులను తీసికొని పారిపోయిరి. పోలీసులుగూడ ప్రచ్ఛన్న చేయమతో లేరు.

ఇంగ్లండు - జాతీయమిత్ర

ప్రభుత్వసిద్ధాంతము

గ్రేప్రభుని యభిప్రాయము

లీస్టీలు, నవం 16:— జర్మను నష్టపరిహారములను గూర్చి మన్మథాల్లుగా లేర్పాటుజేసిన లండను ఒడంబడికనుగూర్చి బార్నిస్సుగారు మన్మథాల్లుగారిని కొనియాడినసంగతి నాకు ఇప్పటికే నేనుగూడ మన్మథాల్లుగారిని నుతించెదను. జాతీయమిత్రుల జర్మనీ తేరుటకు ఈ నష్టపరిహారములయే గొప్ప అటంకముగ నుండెను. ఈ కష్టమును తొలగించుటకు లండను ఒడంబడిక ఎంతయు సహాయభూతమాయెను. కార్మికప్రభుత్వమువారు తమ విధానమున జాతీయమిత్రుల ఎంతయు ప్రాముఖ్యమునిచ్చి గొప్పగ జేసిరి. బార్నిస్సుగారుగూడ ఆదేశభిప్రాయమును జూపుచు తానుగూడ జాతీయమిత్రుల బలపరచెదననుచున్నాడు. ఇదంతయు సంతోషము. ఏదే శాంతిని సంతరించునో పని చేయు వాడుకాదు. ప్రజలనక్కమును చూచుకొని ప్రవర్తించువాడు. సిసిలు ప్రభువుగూడ జాతీయమిత్రుల బలపరచుటకు తోడ్పడునని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదని గ్రేప్రభువు నుజివెను.

ఇటలీ ప్యాసిజం

ప్రభుత్వ పరిస్థితులు

ప్రతిష్ఠితగుట

ప్యాసిజు ప్రభుత్వము తీరేంచుచున్నదనియు కాని ఇంతత్వరలో ముస్సోలినీ ప్రభుత్వము అంతరింపదనియు ప్యాసిజులలో చీలిక కానినో ఆతనివనికి పార్లమెంటులో చర్యలు గలుగవలయు తెలియుచున్నది. దేశములో నెమ్మదికి రోములో అధిపతికి చాల వారయ్యెను.

మసాలలు సరిహద్దు

ను నిశ్చయింప నుండుటచే హద్దులను నిర్ణయించుటకు తురుష్కులు తమ ఆధికారులను నియమించినదియు మీరు బ్రిటిషు ఆధికారులతో కలిసి స్థలనిర్ణయము జేసెదననియు తెలియుచున్నది.

అనుకొన్న కాలములో తురుష్కులు పూర్తిగ నెనుక మరలిరని తెలియుచున్నది

ఆక్రమణ జరగను ప్రదేశము

నవంబరు 16 తేదీ అర్ధరాత్రినుండి జర్మను ఇనుపదారులను జర్మను ఆక్రమణ ప్రదేశములో జర్మనులకు స్వాధీనము జేయుటకు శాసనమును గావించిరి. డాన్ నివేదికము ననుసరించి జర్మనులకు స్వాధీనము జేసిరి.

భూకంపము- నవ్వులు

బహేలియా నవంబరు 17:— ఇటీవలి భూకంపముచే £10 మంది చనిపోయినదియు 12 గ్రామములు నాశనమైనవనియు భూమి ఇంకను అదురుచున్నదనియు 40 అడుగుల లాతుగల ప్రాతపర్వతము ఇప్పుడు ముందుచున్నదనియు తెలియుచున్నది.

ఇది రాను రాను మిక్కిలి ప్రబలమగుచున్నది. ఎందుకు? నుప్రసిద్ధమైన వెల్లర్సుగ్రాండు సర్క్సు

ఎస్టే నేడు, మదరాసు SHELLAR'S GRAND CIRCUS ESPLANADE, MADRAS

వీలనగా సాధారణమైన వాటికంటెను కొన్ని ముఖ్యమైన ప్రదర్శనములను ప్రదర్శించుటకు తన శ్రద్ధ వహించుచున్నాము. ఎవరు గాని మా సర్క్సునుండు ఒకే మోస్తరుగానే ప్రతిదినము ప్రదర్శించ బడుచున్నదని తెలుపదు.

ప్రతిదినము రెండు ప్రదర్శనములు

సాయంత్రం గం|| 5-30 నిమిషములకు — రాత్రి గం|| 9-30 నిమిషములకు

రెండు ప్రదర్శనములును మిక్కిలి అపూర్వమైనవి, అద్భుతమైనవి

12 సం|| రమలను లోబడినవారులకు అన్ని తరగతలకును మాటికి మాత్రము సగముచార్జీ తీసుకొనబడును.

టిక్కెట్లు ధరలు:— ర్యు. 3, 2, 1, గాలరి అ. 0—8—0 సి. రామానుజం, మేనేజరు.

ఈజిప్టు రాజకీయకషదశలు

మంత్రివర్గపు భిన్నాభిప్రాయములు

బగులులుగారి రాజీనామా

కయోరో, నవంబరు 16:— ఈజిప్టు పార్లమెంటు 17 తేదీ వరకాపుకేయించెను. ఆర్థిక విభాగం, లండను మంత్రిుల రాజీనామానుగూర్చి మంత్రివర్గములో భిన్నాభిప్రాయము కేర్పడినవట.

బగులులుగారి యుద్దేశ్యము

ఈజిప్టులమధ్య తనకు పనిచేయుటకు ఆరోగ్యము సరిపడకపోవుటచే రాజీనామా నీయమనివచ్చెనని బగులులు పాపాగారు తెలియజేసిరి.

ఈరాజీనామానువలన దేశములో విషమావస్థ ఏర్పడునని భయపడుచున్నారు.

నేనటువారు, పార్లమెంటువారు ప్రజలు అందఱును బ్రహ్మరథమును జగులుపాపాగారికి బట్టి ఆయనయందు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలవని తీర్మానించిరి. రాజుగా రిరాజీనామాను అంగీకరింపకుండ జేయుటకు పార్లమెంటులో ప్రయత్నము కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు.

విద్యార్థులందఱు సమ్మెకట్టిరి. పీఠులయందు తిరుగుచున్నారు. ప్రభుత్వమున పనిచేయు ఉద్యోగులకు గూడ సమ్మె గట్టునటుల జేయుచున్నారు. ఆర్థికమంత్రి కూటుమున పని జేయు ఉద్యోగులను పనిని మానిపించిరి.

బగులులుగారి రాజీనామా సంగీకరింపరాదని సార్వభౌమునితో తెలుపుటకు విద్యార్థులమంత్రి పనిలోనున్నవారు నిశ్చయించిరి.

బగులులు పాపాగారిని ఆతని అనుచరులను అపహరణముగ ప్రకటించిన వార్తాపత్రిక కార్యాలయములను వలగొట్టిరి. పత్రికలను తగులబెట్టిరి. అల్లరి జేసినవారిని పోలీసువారు బారదొలిరి.

బగులులు పాపాగారిని రాజీనామా నీయకుండ జేసెదననియు రాజీనామా నంగీకరింపననియు తేవు ఆయనను గలిసికొని ప్రధానామాత్యువలని నిర్వహించునటుల గోరెదనని ఈజిప్టురాజు నేనటురాధాయబులకు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసెరి.

బగులులుగారి వైఖరి

తనకు ఆరోగ్యమువారుకేపోవుటచేతనే పనిని చాలించుకొంటిని గాని కొన్ని ముఖ్యమైన నియామకమును రాజునిరాకరించుటచే రాజీనామానీయలేదనియు రాజీనామానిచ్చినను తనస్థానే నియమింపబడుమంత్రికి ఎక్కువగ తోడ్పడి ఆయనకు సదుపాయములను జేసెదననియు బగులులుపాపాగారు తెలియజేసిరి.

2000 దొమ్మిగాండ్ల కామగ్గెలలో నన్న పోలీసు దళమును ముట్టించిరి. బగులుగారు గానలెను లేదా విప్లవమేయనిరి.

కెమాలుపాపాగారి ప్రాంసుపయనము

పాపాగారు నైతిక నాకాదళపరివారముతో ఫ్రాంసుకు త్వరలో వెడలెవరని తెలియుచున్నది. ఇస్మితుపాపాగారు గూడ పోయెదరట.

హాల్లేనుప్రభువు

లిబరలు పక్షములో జేకడనియు కార్మికపక్షములోనే యుండుననియు తెలియుచున్నది.

బగులుల్ పాపాగారి రాజీనామా నువసంహరించుకొనుట

కయోరో, నవంబరు 16:— రాజుతో దీర్ఘ యుగ మాట్లాడినపిదప బగులులుపాపాగారు రాజీనామా నువసంహరించుకొనిరి. మంత్రిులను, పరిపాలక యుద్ధ్యోగులను నియమించుటలో తనకు స్వాతంత్ర్యమున్నచో ప్రధానామాత్యుపతిని మరల స్వీకరించెదననిరి. ఈ మరతులను రాజు ఒప్పుకొనెను

ఇండియా కార్యాలయపు సభ్యుడుగ సర్ మహ్మదు రహీమగారు నియమింపబడిరి. మార్చిలో యుద్ధ్యోగమును స్వీకరించెదరు.

ఇండియాకు వైమానికమార్గము

నేర్పాటుజేయుటకు సర్ విలియం బ్యాంకరుగారు ప్రయత్నించుచున్నారు. బర్మా ఇండియానుగూడ ఏర్పాటు చేసెదరట. ఇండియాలో వైమానికస్థానము నేర్పాటు జేయుటకు ప్రయత్నించెదరు.

కీ|| శే|| మాంటాగూగారు

రక్తము విషపూరితమగుటచే చనిపోయిరి. ప్రశంస

మాంటాగూగారి సంస్మరణములు ఇండియాకుగాని గ్రేట్ బ్రిటనుకుగాని సరిపడవు. చాలఎక్కువగ ఇచ్చబడినవి. కాని దయార్ద్రహృదయముతో మాంటాగూగారుఇట్టిసంస్మరణములను ప్రసాదించిరనుచు ఆయన మరణమునకు సజాతే తైమ్మపత్రిక విచారమును తెలుపుచున్నది.

చెల్మకుపష్టప్రభువు మెప్పకప్రభువులు మాంటాగూగారి మరణము చాలనవ్వచునిరి.

మాంటాగూగారికి భారతీయులయందున్న దయను, సానుభూతిని వారి భాగ్యదయమును పెంపొందజేయుటకు ఆయనకుగల యుద్దేశ్యమును కొనియాడుచు ఆయనచేసినమేలును మరచిపోవుటకు విలులేదని విల్లింగ్డప్రభు సర్ బార్బిలాయిడ్ గారు తెలియజేసిరి.

మాంటాగూగారు ఎక్కువగ పరిపక్వము గాకుండగనే స్వపరిపాలన బాధ్యతనిచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి గాని బ్రిటనుకు ఇండియాకు ఆయన స్నేహితులసంబంధ మేర్పడుటకు నిర్మించిన వంటెన ఎన్నటికిని అదృశ్యముగాదని అబ్బవర్ణపత్రిక వాకొనుచున్నది.

మొర్రాకో

వైస్ర సేనలు విముందుట

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకతంతివార్త)

మ్యాడ్రిడు, నవంబరు 18:— మొర్రాకోనుండి వైస్ర సేనలు మరక్షితముగ, అనేక కష్టము తెదుర్కొన్నను విరమించినట్లు ప్రకటింపబడెను. 10000 మంది సైనికులు విరమించునపుడు జాగ్రతగా పనిజేసిరి. అందు మావ్ర్యురు మాత్రము హతులయిరి.

ప్రీమోడి రివెరాగారు నేనాధిపత్యము వహించినపిదప విప్లవకారులచేత బడచున్న 180 స్థానములు విడచిపెట్టి ఖజీనాని.

స్థానిక వార్తలు

తపాలావాణా:— మారిషస్ కోలంబో మీదుగా పోవు తపాలు 2) తేదీ సాయంత్రం 6.25 గంటలకు జనరల్ పోస్టాఫీసుకుడ ముసివేయబడును. ఇదివరకు తెలిసినట్లు 19 తేదీన కావని తపాలాఫీకాయలు ప్రకటించుచున్నాడు.

బిరుదునన్నదుల నిచ్చు కర్పణారాగిపోయినది:—

మదరాసు కలెక్టరు గారికి యింట్లో జాబ్బయ్యముచే బిరుదునన్నదుల నిచ్చుకర్పణ ఇదివరకు ప్రకటించినట్లు జరుగదు. జరుగు లేదనియు తెలుపబడునని తెలియవచ్చుచున్నది.

చెన్నగర మరణములసంఖ్య:— 15 తేదీలో

అఖర్యోవారములో 1000 కి 46.8 చావులు. ఇంతక్రితం వారంలో 45.9 కలరా 15 మందికి తగిలి 3 చచ్చిరి. మజూరి 7 గురికి తగిలి 6 గురు చచ్చిరి. మిగతా జాడ్యములచే 39 చచ్చిరి. క్రిందటి ఏడు యావారములో 1000 కి 39.7 చావులు కలవు.

రాకపోకలు:— కోయంబత్తూరు లేబరు కాన్ఫరెన్సు

అధ్యక్షుడుగా పోయిన సి. ఆర్. రెడ్డిగారు సేతు వచ్చిరి. రా. బి. పి. శ్రీధర్ సాహెబ్ బహుమూర్, హమీద్ నుల్లా మరక్కాడూర్ బహుమూర్ (కానసభ్యులు) సేతు వచ్చిరి.

కమండల్ సి. ఆర్. కాంతెర్, ఏ. ఏ. బిర్ల, కిర్లస్కీ

గార్లు డిల్లీనుండి సేతువచ్చిరి. జె. కె. లాంకెస్టరుగారు యీ ఉదయం కడప వెళ్లిరి. ఎస్. మేకమైకిలుగారు నిన్నరాత్రి చెల్లిరి. జిన్నాగారి ఆధిపత్యము క్రింద జంబాయిలో సమావేశమయ్యె. ఆర్. ఎం. ఎస్. తపాలా ఉద్యోగుల సమావేశమునకు కొంతమంది ప్రతినిధులు నిన్న బయలుదేరిరి.

ఒక సవరణ

దక్షిణ ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సభ

చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారి ఉపన్యాసములో “ఉత్తరఆంధ్రులుగాక దక్షిణదేశమున నీరధ శాసించిన వర్ణ ద్వేషములకు కారణమగునని” లేఖకప్రమాదమువలన వ్రాయబడినది. “వర్ణద్వేషములకు కారణము గాజాలదు.” అని పాతక మహాశయులు సవరించుకొన ప్రార్థితులు.

చెన్నపురిమండల ఆంధ్రజాతీయోప సంఘము

వైసంఘముయొక్క అసాధారణసమావేశము ఈ నవంబరు నెల 19 వతేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమున జరుగును. ఆ సభయందు బెల్లూరుకాంగ్రెసుమహాసభకు ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనుట మున్నగు ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును. కనుక సభ్యులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు. ఫిర్యాదుసంఘస్థులెల్లరును ఈ సభకు హాజరు కావలయునై ఫిర్యాదుసంఘ కార్యదర్శులకు ప్రత్యేక లేఖలు వ్రాయబడినవి. వారు ఈసమావేశమునుగూర్చితమఫిర్యాదు సంఘస్థులకు నోటిసుమాలయుగ తెలియజేయ ప్రార్థితులు.

గడ్డేంగయ్యనాయుడు
కార్యదర్శి.

త్రాగి మత్తెక్కి పరాయిగ్రరపుబడిని తో

లుకొని పోయి, చెబ్బలుతీసి జరిమానాశిక్ష ననుభవించిన దురాగతము:— ఎస్. ఎస్. “ఈప్టెలిండ్” అను ఓడలోనున్న నలుగురు నావికులు యీ ప్రాద్దున తెగత్రాగి ఓడలుతెరియక మాకోవీక విధిలోనుండి వచ్చుచుండిరి. అచటనొక మహమ్మదీయవర్తకుని గుర్రపుబడి వారికగపడెను. వెంటనే వారు నలుగురును ఆ గుర్రపుబడిలోనికిమాకి కూర్చుని గుర్రమును బ్రాడ్వేకుండా నుగురుత్రొంచిరి. తుదకు చాళిపేట డి. పి. డబ్ల్యు. కర్కాగారము వద్ద బండి విద్యుద్దీప ప్రభమునకు కొట్టుకొని తునాతునియై పోయెను. ఆ వనస్థులలో యిరువురికి బలముగ గాయములు తగిలెను. వెంటనే వారినియ్యోను రాయపురం వైద్యశాలకు కొనిపోయిరి. ఈశేసు బార్డి పును బెంచికోర్టుకు వచ్చినది. కోర్టువారు వారినిగురికి ఒక్కొక్కరికి రూ. 20 జరిమానా శిక్ష విధించిరి. బండియజమానికి 60 రూపాయలు నుజరా నిప్పించిరి. ఈ నావికులలో నొకడు రాయపురం వైద్యశాలలో యింకా పేదంటుగాకర్పణపడెను.

మదరాసు న్యదేశీ ప్రదర్శనము:— సేతునో

ఫండ్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ ఎసోసియేషన్ వారి యాజమాన్యముక్రింద ప్రదర్శనము డిసెంబరులో పార్కు ఉత్సవముల లోజులలో జరుగును. ప్రజ లిందులకు విరాళములముల మన సహాయము జేయుదురుగాక! ఆలోజులలో మదరాసులో తయారయ్యే న్యదేశీ వస్తువుల నన్నిటిని తత్కారముల ప్రదర్శింపవచ్చును. వస్తువులు మదరాసు రాష్ట్రమున న్యదేశీ సంస్థానములలోను తయారుఅయి యుండవలెను. వస్తువు లేరకములైనను పరే దేశీ తయారుచేసినను (లోహమయములు, నేతవృత్తులు మొనలగునవి, మట్టిబొమ్మలు, చిత్రకళలు) అన్నివిధములైనవి డిసెంబరు 10 తేదీలోగా క్రిందివారికి దరఖాస్తులు పంపవలెను. తాము పంపువస్తువు లేనో తెల్పుచు రి రూపాయలు ప్రవేశ రుసుము కట్టవలెను. ప్రదర్శనము 20 డిసెంబరుకు మదరాసు చేరవలెను. వారికాకను క్రిందివారికి తెలుపవలెను. ఖర్చులు ఎవరికీవారే భరింపవలెను. ప్రదర్శనముల తమవస్తువుల అమ్మకొన వచ్చును. అసోసియేషన్ నియమించిన కమిటీవారిచే మంచి వస్తువులకు బహుమతు లీయబడును. ఈవిషయమున ప్రజలు సహాయముచేసి న్యదేశీవస్తువుల మధ్యగతురుగాక! రామనాథన్ కార్యదర్శి సేతునో ఫండ్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ ఎసోసియేషన్ (మదరాసు) గారితో ఉత్తరప్రత్యక్షరములజరుపవలెనని వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీయుత కొప్పరపు శేషగిరిరావు పంతులుగారు పత్రికావిమోచము

చెన్నపురి హైకోర్టులో తెలుగు బ్రాహ్మణేటరుగానున్న మామిళ్లల శ్రీయుత కొప్పరపు శేషగిరిరావు పంతులుగారి భార్య శ్రీమతి కృష్ణవేణమ్మగారు బంగోలలో నిన్నరాత్రి 10 గంటలకు మృతికొందరిని మాకు తెలిపారా వచ్చినది. శేషగిరిరావు పంతులుగారికిని వారి కుటుంబమువారికిని మాసంతాపమును సానుభూతిని అంద చేయుచున్నాము. (ఆం॥పి॥సం)

ఆర్యవైశ్య మహాసభ-గుంటూరు

గుంటూరులో సభాకాలము నిర్వహించుటకు కలపనర్థము తూముగుంట అప్పయ్య, పుల్లయ్యగార్లు 10 వేలచెడుగ్లను సప్తయిచ్చేసెదమని దయతో వాగ్దానముచేసిరి. కథజరుగు తావున స్నానపానములకు తాత్కాలికముగా 20 కొళాయిలను మునిసిపాలిటీవారు పెట్టించుచున్నారు. కాలము నిర్వహించుట కళాశాలవారు తమ ఆటలమైదానమును దయతో నొసగిరి. కాలాసంఘమువారు చురుకుగా పనిచేయుచున్నారు. సహాయము చేసిన వారికిందరికిని వందనములు చేయుచున్నాము అనికార్యదర్శి సేతు తెలిపారనంపెను.

డికెంబరు మాసాంతమువరకును ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోపసంఘకార్యాలయము బెజవాడలోనే యుండును

శ్రీయుతులు అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారి నేతృత్వముగ కార్యభారమును వహించిన శ్రీ వెన్నేటి స్వయంరాజుగారు ఆస్పత్రి తానివారణ సందర్భమున గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలలో సంచారముచేయదలచిరి. కావునయీ కార్యస్థానమును ప్రస్తుతం గోదావరిలోలూకు తీసుకొనిపోయిరి. కార్యస్థానము డిసెంబరుమాసాంతమువరకును బెజవాడలోనే యుండును. కావున యెల్లరును యిదివరకువలెనే ఉత్తరప్రత్యక్షరములు బెజవాడకే జరుపుచుండవలయును.

వేలూరు సత్యనారాయణ
సహాయ కార్యదర్శి

ఇండియాలో వైద్య విధానము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార)
మేజరు జనరలు గాడ్ఫ్రై ఫర్డుగారు ఇను ఇండియా అసోసియేషను యాజమాన్యమున ఉపన్యసింపును ఇండియాలో పబ్లిక్ మెల్ట్రాఖి తప్ప యితర మెడికల్ సర్వీసు లన్నిటొలగించవలెనని దెలిపెను. అగ్రత్యుడుగా నుండిన సర్జను జనరలు సర్ రిచర్డు హావలకు ఛార్జసుగాక, ఐరోపియనులకు ఐరోపియను వైద్యులే యుండవలెనని గోరిరి.

సిద్దన్తాము ప్రభువు

బ్రిటిషు పునుకు పేట్రెయిటికు లీలవారికి ఉపన్యసింపును ఇండియాలోని ప్రస్తుత పరిస్థితులు ప్రభుత్వ విధానమునకు ఫలితముగానే సంభవించినవి తన అభిప్రాయమును దెలిపిరి.

పూనా మ్యూనిసిపాలిటీ

నిమ్మజాతుల ప్రతినిధి

నిమ్మజాతుల ప్రతినిధిగా మ్యూనిసిపలు సంఘము ఎన్నికలకు ప్ర్యుత బాబూ లక్ష్మీనారాయణ పిండేగారు నిలిచెదరు. బహుళ ఆయనయే సంఘాధ్యక్షుడు డలనని తెలియుచున్నది. (ఆం. ప్రె)

డాక్టరు పరంజిపాయిగారి రాజీనామా

ఫెర్నానెస్ కళాశాలనూతన ప్రిన్సిపాలు

డాక్టరు విద్యాసంఘముయొక్క ప్రొత్కార్యదర్శి పునహా, నవంబరు 17—సన్న విచారణ సంఘమునందును తేదికసంఘముయందును బాల్కాను సం దర్శములందు దీర్ఘ కాలము పునహా విధునవలసి నెచ్చుటచే ఫెర్నానెస్ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయత్వమునకు డాక్టరు పరంజిపేగారు రాజీనామా యిచ్చిరి. డాక్టరు విద్యాసంఘము యాజమాన్యమున ఈకళాశాల నడపబడుచున్నది. సంఘముయొక్క యావజీవసభ్యులు నిన్న సమావేశమై కనిత్ కార్ పండితుని ప్రిసిపల్ గా నెమ్మకొనిరి. డాక్టరు పరంజిపాయి గారు పరంజి రాజీనామా యిచ్చినప్పటికిని సంఘములో సభ్యులుగ నున్నారు. (ప్రిసిపలు పదవిలో సంఘకార్యదర్శిగా కనిత్ కారుగారు నందురు. కేసుపండితుడు టాల్ఫోబోగ్స్ విచారణా వంతరము వచ్చువరకు కనిత్ కారుగారు కార్యదర్శిగా నుందురు. రాజోపు జూరై నెలనాటికి కేలుగారు కళాశాలకు వచ్చెదరు. కొలోహత్ కారుగారు వైసు (ప్రిసిపల్ గా మనుషటివలె నుండెదరు. (ఆం. ప్రె)

ఓడల రాకపోకలు

గాలి నడిగాలేకపోవుటచే ఆలస్యమగును

రంగూను, నవంబరు 17—బంగాళా సంయుక్తాగ్రగుడములో వాయువు అసహాయముగా నుండకపోవుటచే సేతు ఉదయము కల తేదీ 7 గంటల కిచ్చటకు రావలసిన యన్. యస్. “యిథోపియా” ఓడ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు వచ్చెను

మదరాసునుండి యిచ్చటకు సేటి మధ్యాహ్నమునకు రావలసిన యన్. యస్. “యిస్ ఫురా” ఓడలేపు వచ్చును. లేపు రావలసిన టపాఓడ గురువారము నాటికి యిచ్చటికి వచ్చును. (ఆం. ప్రె.)

కావలెను

ఒక గొప్ప ఇండియన్ కంపెనీకి పెట్టుబడిపెట్టుట్టి భాగస్థులు కావలెను. మూలధనము పూర్తిగానేకరించబడును. నెల 1 కి రూ. 1000 ల లాభము తప్పక దొరకును. మర్యాదగల ప్రితివంతులుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. C/o Andhrapatrika Post Box NO. 212 MADRAS

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో

As. No. 326 of 1924.

Between
అప్పిల్యాంటు:—పుద్గంటి సుబ్బయ్య పురభ బాబయ్య.

అందు

రెస్పాండెంటు:—యిరగల కోటయ్య వగ యిరా.

నెల్లూరు అడివిశర్ డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టు ఫయలు అసలు నెం 325-1922 రు తీర్పుపయిన యీ నెంబరు 5 దో రెస్పాండెంటు ఆయన కల్పం రామలింగముకు జారీకావలసిన నోటిసు వాయిదా 24-11-1924 డికి వాయిదా వేయబడి యున్నది. గనుక తే 24-11-1924 డి నాటికి సదకు 5 దోరెస్పాండెంటుకు గల అక్షేపాలు కోర్టులో తెల్పుకొను వాయిదా అయియున్నది. సదకు వాయిదానాడు 5 దోరెస్పాండెంటు హాజరుకానియడల అతని పరోక్షములో ఆప్పిలు తీర్మానము చేయబడునని కోర్టువావి నిర్ణయించియున్నారు గనుక తెలుపడమయినది.

సి. మాలెకొండయ్య

నాడితరపున ప్లీడరు,

బొంబాయి సభలు

బొంబాయి లో ఏర్పాటులు

జస్తి పార్టీవారుగూడ ప్రతినిధులను పంపెదరు

జస్తి పార్టీవారి సభ

16 వ తేదీ సాయంకాలమున జరిగినది

మన సాయంకాలము చెన్నపురిలో జస్తి సుపరికా కార్యాలయమున దివానుబహదరు కృష్ణనాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద బ్రాహ్మణేతర జస్తి సుపక్ష మనబడు సౌతు యిండిను లిబరల్ ఫెడరేషనుపక్షమువారి సభ జరిగినది. ఈపక్షమునకు ప్రధాననాయకుడగు సర్ పి. త్యాగగాయక్వేష్టి (ఎం ఎల్ సి) గారును మరి పెద్దవారి ప్రముఖులును సభకువచ్చిరి. మాలా నా వహమ్మదాలీగారి ఆహ్వానమునగూర్చి ఒక గంటనేపుచర్చ జరిగినది. కాసనసభలలో స్వరాజ్యపక్షమువారే కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా నుండవలెను నీయమును గాంధీ-దాసు ఒకటే ఒకటి నుండుటచే అట్టినిశువు నుండగూడదని పలువురు తీవ్రముగా ఆక్షేపించిరి. "అన్ని మండలముల ప్రతినిధులతోగూడిన ప్రతినిధిసంఘమువారు బొంబాయి వెళ్లి బొంబాయిలో జరుగ నున్న నాయకులసభలో బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారికిని గూర్చి విచరింపవలెను. వంగరాష్ట్రమున దొరతనమువారు స్వీయ ధన కాసనముల నములుజరుపుట, న్యాయముగాదని బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారుగూడ ఆక్షేపించెదరు గాని ఆకాసనములు అరాజకులమైన గాక స్వరాజ్యపక్షము వారిమైననే ప్రయోగింపబడెను విషయమునుమాత్రము అంగీకరింపజాలరని బొంబాయి సభలో ప్రతినిధులు తెలుపవలెను." అను తీర్మానము చివరకు ఆమోదింపబడెను. ప్రతినిధులపేర్లు ముందు ప్రకటింపబడును. (జస్తి సుపరిక)

చెన్నపురి సంఘ క్షజాతీయపక్షము

బొంబాయికి ప్రతినిధులను పంపెదరు

మదరాసు యైనై టెడ్ నేషనలిస్టు పక్షము వారి సభ గూడ 14 వ తేదీని మహాజన సభాహాలులో జరిగినది. "ఈపక్షమునకు ప్రధాననాయకుడగు సి. వి. ఎన్ నరసింహారాజు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, డాక్టరు పి. సుబ్బారాయణు, ఏ. రంగనాథ చంద్రయ్య, ఎన్. సత్యమూర్తి, టి. ఎ. రామలింగ స్వామి, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు, పి. సి. నేంకటపతి స్వామి, సి. నళిశమీచంద్రయ్య, జే. ఏ. సాల్వానా, మాసానేట, బి. రాజు, ఆంజనేయులు గార్లు మున్నగు వారిలో పెద్దలకు కీర్తుగలవా రందరును ప్రతినిధులుగా బొంబాయి వెళ్లవలె"నను తీర్మాన మామోదింపబడెను. వారికి కొన్ని ఉపదేశములు చేయబడెనుగాని అది వెల్లడికాలేదు. (హిందు)

భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు

ఎన్నికలు

నాగపూరు రాష్ట్రీయసంఘము

స్వరాజ్యపక్షమువారు రంగ డాక్టరు ముంజీ, అభయార (ఎం. ఎల్. ఏ.) సుమిల్లాఖాను (ఎం. ఎల్. ఏ.) చాక్లే (భండారా), గార్లును స్వతంత్ర పక్షమువారగు పథకు, సతి దాసు, తిహారీ గార్లును భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. పే.)

బెల్గాం కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

ధిల్లీ మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఎన్నికలు హకిం అజ్మీఖాను, డాక్టరు అస్సారీ, అస్సారీగారి భార్య, బాలానా మహమ్మదాలీ, మహమ్మదాలీగారి భార్య, బాలానా అబ్దుల్లా అజదు, అసఫాలీ, శంకరలాల గార్లును మరికొందరును బెల్గాం కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ. పే.)

(ఆ. పే.)

కలకత్తా కార్యరేషను

సుభాషచంద్ర బోసుగారి ఆరెస్టు

17 వ తేదీని కలకత్తా కార్యరేషనుసభ జరిగినది. "బోసుగారిని చెరసాలలో నిలిపియుంచితకాలమును తాత్కాలికముగాగాని స్థిరముగాగాని మరియొకరిని ప్రధానకార్యనిర్వాహకాధ్యక్షిగా నియమింపగూడదు" అని ఉపసంఘముగా నేర్పడపబడిన ముగ్గురు సభ్యులును రిపోర్టుచేసెరి. దానిని గూర్చి చర్చజరిగినపిమ్మట అతీర్మాన మామోదింపబడెను. "ఆ కస్తికముగా బోసుగారిని రి వ రిస్కరేషనుక్రింద ఆరెస్టుచేయుటవలన అపూర్వపరిస్థితు లేర్పడెనుగాన కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకు కార్యరేషనువారు ఈఉపసంఘము నేర్పరచిరి. చట్టము ప్రకారము ప్రధానాధ్యక్షికి కొన్ని అధికారములు కలవు. కార్యరేషనువారు వాటిని అధికారములనుగూడ బోసుగారి కిచ్చిరి. వానిలో కొన్నిటిని బోసుగారు ఆయాకాల ప్రధానాధ్యక్షులకును యితర ఉద్యోగులకును వాడుకప్రకారమిచ్చియున్నారు. తన అధికారమునుగూడ డిప్టీ ఆఫీసరుకు ఇచ్చి యున్నాడు. ఇంకను ఇత్యవలసిన అధికారములనుగూడ డిప్టీ ఆఫీసరు జే. సి. ముఖర్జీ గారికిచ్చివేయుటకు బోసుగారిని కోరవచ్చునుగాన యింకొకరి నిపుడు నియమించుట అవసరము" అని రిపోర్టులో నున్నది.

"బోసుగారు చెరసాలనుండి జైలుకు 16 వ తేదీలోగా వచ్చునెడల వచ్చునరకుగాని లేనిచో 16 వ తేదీవరకుగాని ఆయనకు సెలవిచ్చి ముఖర్జీగారిని ప్రధానాధికారిగా నియమింపవలెను" అను సవరణను జే. జి. కోహెనుగా రుపపాదించిరి. "ప్రధానాధ్యక్షి యింపువుమెట్లు బ్రట్టులోగూడ సభ్యులుగా నున్నాడు. ప్రస్తుతము ముఖర్జీగా రాసంఘమునసభ్యుడుగా నుండవలెను. బోసుగారు వ్యవహారమును పరిశీలించవలెను. బోసుగారిపుడుగూడ కొన్ని పనులను పరిశీలించవలెను ఉపసంఘమువారు నూచించిరి. అపుడాయన కలకత్తాలోనే యున్నట్లు అర్థమగుచున్నది." అని కోహెనుగా రనిరి.

మేయరు:—బోసుగారు కలకత్తాలోనే యున్నారని కార్యరేషనువారు చెప్పెదరు. కార్యరేషని తీర్మానము ఆయన కడ కేగి ఉత్తరవులను బడయుచున్నాడు.

కోహెను:—ఉపసంఘమువారి కీనిషయము తెలియునా?

మే:—ఆ విషయమును మన మిపుడు తెలుపజాలము.

కో:—తెలుప జాలనిచో బోసుగారి స్థితి ముందెటులుండునో మీకసలత తెలియవచ్చును.

మే:—అంతవరకును నిదానించగూడదా?

కో:—నాకోరికయు నదియే. ఇద్దరు జడ్జిలు క్లాతముల నన్నిటిని పరిశీలించి రిపోర్టు పంపివచ్చుట దొరతనము వారు ఆవ్యక్తిని వదులుటయో నిర్బంధమున నుండుటయో నిర్ణయించెదరు గాన అంతవరకును మనము ఏర్పాటుచేయవలెను.

మే:—జైలుకు 15 వ తేదీని కాసనసంఘసభ జరుగునని వాకు తెలిసినది. అంతవరకును చర్చను నిలుపగూడదా?

కో:—అంతవరకును ముఖర్జీగారిని నియమించినచో అపుడు బోసుగారిసంగతి పరిష్కారమగును. అపుడుగూడ ఆయనను వదలనిచో అపుడు స్థిరమున ఏర్పాటులను చేయవలసి యుండును.

మే:—అది దొరతనమునకే నే నేల వదులగూడదు?

కో:—ప్రభుత్వ కార్యనిమర్శనము ఇపుడు అప్రస్తుతము.

మే:—మీరు దాని నాలోచించుచున్నారు. ఆలోచింపగూడదనియే నేను తెలుపుచున్నాను.

ఈప్రసంగ మిట్లు జరుగుచుండగా డబ్ల్యు. ఎన్. జే. విల్సనుగారు తేదీ సవరణను బలపరచిరి.

బోసుగారు కలకత్తాలో నున్నంతకాలము ఏర్పాటులను చేయుట అవసరమని సంతోషపడవార బానుగారు నుడివిరి.

మే:—దొరతనమువారు యన నింకొకచోటికి తీసికొని పోవలెనని మీరు నూచించుచున్నారు.

బాసు:—వారు చెడ్డసలహాలను విని అటుల చేసినచో కార్యరేషనువారును దేబయులునుగూడ గ్రహింప జాలక పోరు.

ప్రధానాధికారి సహాయాధికారికి అధికారమును మార్చుటకు చట్ట మనుసరింపచో నా కాక్షేపణలేవని జి. మార్గసు గారు నుడివిరి.

జిహ్లాలోను డాన్స్టోనులోను ఉండి ఉద్యోగులు పరిపాలన జరుపుచుండ మరియొకచోటనుండి మాత్రము బోసుగారేల వ్యవహారమును చూడగూడదని బాబూ న్యపేలద్రసాగ బానుగారు నుడివిరి.

ఇపుడు కార్యరేషనుకు కలయేలేదు. ఇది చాల అక్రమముని విల్సనుగా రనిరి.

అది సరిగాదు. కొంతపనిని బోసుగారు చూచుచున్నారగాన సగముకల లేదనవలెనని దేశబంధువానుగా రనిరి.

(పరిహాసము)

ఉద్యోగి అందుబాటులో ఉండవలెను. అదిగాక బోసుగారి కిపుడు చిత్తకాంతి యుండదు గాన ఆయన సరిగా వ్యవహారము చూడజాలరని విల్సనుగా రనిరి.

మే:—మీరాయనను చూచినచో అటు లనియుండదు.

పలువురు:—ఆయన నిర్వచారముగా నున్నారు.

విల్సను:—నాకాసంగతి తెలియక నే నట్లుంటిని.

మేయరు:—తెలిసియుండుట ఎప్పుడును లాభకరమే.

విల్సను:—వర్తకసంఘములలో పెద్దఉద్యోగి సెలవుమీద వెళ్లినచో అతడు రాజీనామాయిచ్చియుట భావించి యింకొకరిని నియమించెదరుగాని ఆయనమరల రాగానే ఆయనపని ఆయనకే యిచ్చెదరు.

మే:—మీరు నెలవిచ్చితిమని మనము బోసుగారికి తెలుపవలెనని కోహెనుగా నూచించిరి. అటుల తెలుపుటకు మన కధికారము కలదా? చట్టముప్రకారము మనకట్టి అధికారము లేదు. మీరు సెలవుదరఖాస్తుపెట్టుడు. పెట్టకపోయినను మిమ్ములను మేము తొలగింపము అనిమాత్రమే మనము చెప్పవచ్చును. ఆయన సెలవు కోరలేదు. ఆయనను ఈరీతిగా ఆరెస్టుచేయుట వలన ఆయన ఉద్యోగమున కస్తర్మ డగు నందురా? అట్లన పిలువలేదుగాన ఉపసంఘమువారి నూచన నంగీకరించుటయే కర్తవ్యము. లేనిచో మీరు బోసుగారిపై దోష మారోపించినవారగుదురు.

పలువురు:—లేదు. లేదు. మేము దోష మారోపింప గోరము.

మే:—కోరనిచో ఆయన నెలుల సెలవుపుచ్చుకొనుమని నిర్బంధించగలరా? పనికి భంగము గలుగుచున్నదనియో? దానిక బోసుగా రేమి చేసెదరు? మీరు సెలవుకు పెట్టుడు. లేనిచో మిమ్ములను తొలగించెదమని మనము ఆయనకు తెలుపుట ఎట్టి అవకాశమును లేదు. అధికార ముసలేలేదు.

దాసుగారిటుల తెలుపగా కోహెనుగారు సవరణను వదులుకొనిరి. అసలుతీర్మాన మామోదింపబడెను. (ఆ. పే.)

బొంబాయి నాయకులు

బాపి స్టాగారి ఆనొడము

దాసు-గాంధీ ఒడంబడికకు జోసెపు బాపిస్టాగారు సంపూర్ణమొందును తెలిపిరి. గాంధీమహాత్ముడు బొంబాయిలో గామచేవిలో లాబర్నుంగోడులో నివసించును. ధామరుద్వారాలోనున్న ఎం. ఆర్ జయకరుగారి మండిరమున దేశబంధుదాసు గారు విడిసెదరు.

కీ॥ శే॥ బీ అమగారు

రంగూను సభ

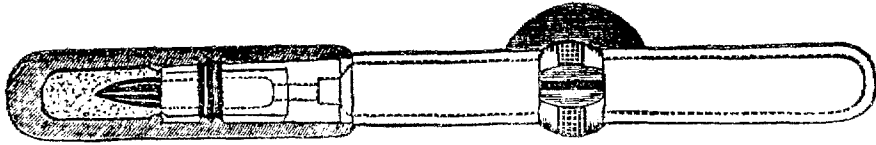
శ్రీ అమ్యగారి మరణమునకు సానుభూతి తెలుపుటకు రంగూనులో 16 వ తేదీ సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. చాలమంది హిందువులును మహమ్మదీయులును యితరులును వచ్చిరి. బ్రాహ్మరాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘమువారే యీ సభను ఏర్పాటుచేసిరి. మాలానా ఓస్మానునద్వీగారధ్యక్షత వహించిరి. 16 వ తేదీని చాలమంది దుకాణములను మూసివేసిరి. సభలో సానుభూతి తీర్మానము లామోదింపబడెను.

మధురలో సభ

16 వ తేదీ సాయంకాలము మధుర కాంగ్రెసుసంఘము వారి ఏర్పాటుప్రకారము మాలానాసాహెబుగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. అందును లేచి నిలచి సానుభూతి తీర్మానము నామోదింపిరి. (ఆ. పే.)

నూలుపంపుట

మధురనుండి 209 మంది 650227 గజముల నూలునడక సభ్యులకి పంపిరి. (ఆ. పే.)

గౌను
పాల్సీలు

పాంతున్ పేనాల బంగారపు పాల్సీలు యీ సుతనగ్గూను పాల్సీలు దేశమంతయు వాడుకలో నున్నవి. గ్రోసు రూ॥ 14.
గౌను పాల్సీల కలము ఒక తూరి సిరాలో నుంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్రోసు రూ॥ 14. గౌను పాల్సీ ఫ్రంట్ పేనా రూ॥ 1. దబను రూ॥ 10.
మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

(1398)

ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాతి

ముసలితనము, ఇతర కారణములచే గలిగినవరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దబ్బడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచేడుట అలసిపోవుట మొదలగు

వాటిని విశేషవైద్యము, ఖచ్చితకాయ బాగుచేసి, శాశ్వతయవ్వనము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమృద్ధిగా తయారుచేసిన ఈవిద్యోగ్య పద్ధతి నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తచదువుతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమార్వనను కలిగించును. భూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యీనామగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ॥ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును కైకివాడుటచే నపుంగకత్త ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును.

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ॥ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలను ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేళవణి, నెం. 49 బందరువీధి, మద్రాసు.

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

1593

భగవద్గీత

చక్కని నులభపదనము. నుండగమైన బైండు. సాగనైన గ్రేజుకాగితములపై ముద్రితము. మేల పదితరాలు. ఈ నులభతైలి వచనగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సహృదయులను దెల్పుచు, ఎల్లరకు నత్యంతోపయుక్తమై యుండును ప్రతిహిందూగృహమునందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

పైపుస్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్కు డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

కామినియానూనె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పొగరును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుదు.

వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్ని ఈ

దివ్యోషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.

ఒకపరీక్షవల్లమీకే తెలియవలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లభరీదు రూ॥ 2-10-0.

126

పీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

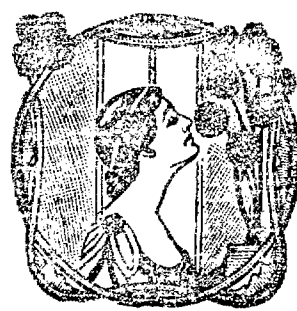
ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ॥ 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతివోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలువకెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్మూనగరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

వారాంతర నివృత్తి

1924 సం॥ నవంబరు నెల 18-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-న వేదినుండి వర్షము	సం॥ నెల మొత్తము
గోపాలపురం	74.7	71.6	0.97	18.61	44.96
విశాఖపట్టణము	82.6	74.1	0.07	14.56	87.09
కాకినాడ	85.5	75.6	...	15.82	89.09
మచిలీపట్టణము	86.9	74.7	...	9.78	41.59
కర్నూలు	87.2	67.8	...	3.45	26.01
బళ్లారి	88.5	68.1	...	2.44	20.51
కడప	88.6	67.5	...	6.51	81.28
కెల్లూరు	88.7	71.2	...	15.51	87.98
మద్రాసు	85.4	68.4	...	15.68	50.74
కడపూరు	88.6	69.6	...	20.89	52.94
సేలము	87.5	64.9	...	5.52	89.80
కోయంబత్తూరు	88.2	59.8	...	10.29	22.29
తిరుచనాపల్లి	86.4	68.0	...	7.07	83.18
నాగపట్టణము	84.8	71.5	...	19.04	54.98
మధుర	91.2	69.7	...	4.65	88.58
పాంబన్	88.9	78.2	...	8.48	87.00
తిరునల్వేలి	15.05	28.84
తిరువేండ్రము	88.4	73.3	...	11.02	64.51
కొచ్చిన్	87.1	70.9	...	13.20	114.51
కాలికట్టు	87.8	67.4	...	19.11	117.16
మంగళూరు	87.2	69.6	...	3.44	125.68
కెంగళూరు	82.9	58.7	...	2.90	85.87
మెర్కార	73.6	52.2	...	4.94	125.46
కొడైకనాల్	64.4	46.5	...	8.09	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.97 వర్షము. విశాఖపట్టణంలో చిన్నజల్లు చడినది. ఉత్తరభాగము దెబ్బక మేఘములు గలవు. పగటివేడిమి గోపాలపురములో 81¹/₂ డిగ్రీలు తక్కువ. కాకినాడలో 8 డిగ్రీలు ఎక్కువగ నున్నది. రాత్రి వేడిమి గోపాలపురం కాకినాడలలో 5 డిగ్రీలు మచిలీపట్టణంలో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువగ నున్నది.

దక్కను:—మేఘములు తక్కువ. రాత్రివేడిమి ఎక్కువగ నున్నది.

కర్నాటకము:—పగటివేడిమి కెల్లూరులో 8 డిగ్రీలు అధికముగా నున్నది. రాత్రివేడిమి మదరాసులో 8¹/₂ డిగ్రీలు తక్కువగ నున్నది.

సర్కారులలో చిన్న జల్లుపడుట తప్ప వాతావరణ మంతటను అనుకూలముగ నుండునట్లు.

ఆర్. ఎన్. సామూరు,

వారాంతరవాస్తవజ్ఞుడు.

పెనుగొండ డిస్ట్రిక్టు

మునుసపుకోర్టు

స్మార్ట్ కాసు నెంబరు 487/1924

వాది:—మట్టానుబ్బయ్య

ప్రతివాది:—పి. నారాయణరావు

ప్రెజ్డ్ లో ప్రతివాదిపయిన రు 72-12-0 లకు తేలిక యినదావాదాఖలుచేసినాడు ఇదరు నెంబరు 27-11-1924 లు వాయిదా వేసబడినది. అదినము ప్రతివాది కోర్టువాగ్దయెదుట హాజరయి ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవచ్చును. లేనంతట పికోర్టు మందు తీర్మానించబడును, అని యిందువల్ల తెలుపడ ను యిది.

పెనుగొండ } ఎన్. నారాయణరావుగారు
28-11-1924 } వాదిభరం పరీక్ష

జాబులు

విజయనగరపుర జాతీయోద్యమము

విజయనగరపుర జాతీయోద్యమము జూలై 22 వ
లేదీ మొదలు ఆక్టోబరు నెలఖయవరకు పాఠశాల (వీధి అమ్మకపు
దారు) విరామము
బట్టలు అమ్మకం 640.6.4
ఖజుర్ నిధి 2.2.10
నెలవారీ చందా వివరాలు 117.0.0
గాంధీపూజానిధి వివరాలు 0.4.8.4

మొత్తం 159.18.10.4

కలబరిగె నర్సింగరావు,
కార్యదర్శనపు వ్యవహార.

కళావంతుల సేవాసంఘము - అమలాపురం

పైపేర నిచ్చుట నొక సంఘమును గూర్చుటయు తదుద్దేశ్య
ములను ఇదిగతే కొన్ని కరపత్రముల ద్వారా తెలియచే
యడమయినది. తత్సంఘమునకు ఆక్టోబరు నెలగాయకు విరాళ
ములు వసూలుచేయబడినవి. విశేషధన మింకను సమకూర్చవచ్చు
టికిన్ని సంఘోద్దేశ్యముల నొకటాకటిని సాధ్యమైనంత త్వరలో
వాచనముల ద్వారా వివరములను తెలియజేయుచున్నాము. పైపేర
లుకను విద్యార్థి వేతనము లొసంగ నీసంఘకార్యనిర్వాహకవర్గ
మువారిచే తీర్మానింపబడినది. కాబట్టి విద్యార్థి వేతనములు గోరు
కళావంతుల విద్యార్థులు ఈసంఘోద్దేశ్యమునకు వాడు (వాసి
వలయు దరఖాస్తుకాగితములను బడసి వెంటనే దరఖాస్తులను పం
పించుకొన గోరడమయినది.

కోటిభగి కనకం,
అధ్యక్షుడు.

౧౨ వ ఆర్కవై శ్యమహాసభ, గుంటూరు

నేటివరకు గుంటూరులో వార్షికమైన మొత్తము.

రూ. ౨౦౮౩.౦౦.౦౦
సభ్యులవల్ల ... ౭౩౫.౦౦.౦౦
విరాళములు ... ౧౬౩.౦౦.౦౦
వసూలుమొత్తము ౧౦౮౮.౦౦.౦౦

తెనాలిలో వసూలు మొత్తము ౫౫౦.౦౦.౦౦

చీరాల, పేరాల, బాండ్ పేట, వేటపాలెంలో

వార్షికమైన మొత్తము ౭౦౦.౦౦.౦౦

చేసిన ఆహ్వానసంఘసభ్యుల సంఖ్య ౯౧.

నాల్గు సర్కిల్ కమిటీల నుండి యింకా మహాసభాధ్య
క్షుని పేర్లు రాలేదు. తొందరచేయుచున్నాము.

గుంటూరు పట్టణములో యంతెవరకు వసూలు ఆయిన
మొత్తము చాలాస్వల్పము గనుక వైఖ్యలందరు శీఘ్రముగా
చందాలుజేసి యాకార్యము నెరవేర్చు ప్రార్థనలు.

౮-౧౧ ౧౯౨౮ వరకు జమాఖర్చు లెక్క.

జమ, ఖర్చు.

రూ. ౯౩౫.౦౦.౦౦ ఆహ్వానసంఘ సభ్యుల చందావల్ల

౧౬౩.౦౦.౦౦ విరాళములవల్ల

వేతనవరి ... ౧౩-౧౫-౩
పాత్రేతి ... ౧౮-౪-౦
కూలి ... ౧-౯-౦
బండ్ల బాడీలు ... ౩-౮-౬
ప్రయాణపు ఖర్చులు ౨-౨-౦
సాదరు ... ౦ ౫-౦

గ్రామములకు వెళ్లినవారికి } ౫౧-౦-౦
ఖర్చులనిమిత్తం ఆదానములు }

కోశాధికారి మా జేబ్ లో } ౯౭౩-౦-౦
గురువయ్యగారివద్ద నిల్వనగదు }

నగలు చిరానిల్య ౩౪-౪-౩

౧౦౯౮-౦-౦ ౧౦౯౮-౦-౦

మద్ది రాధాకృష్ణయ్య
చీమకుర్తి కుమారస్వామి
ఉప్పలూరి వెంకటపున్నయ్య
కేశవలి భాస్కరరావు
అధ్యక్షసంఘ కార్యదర్శులు.

కృష్ణామండల
ప్రాథమిక పాఠశాల
ఆవసర సభ

శ్రీ కృష్ణామండల ప్రాథమిక పాఠశాల ఆవసరసభ
యూనెల 80 లేదీని ఏలూరు పంచుపేట మ్యూనిసిపల్ పాఠ
శాలయందు మధ్యాహ్నము 2 గం|| సమావేశమగును. సర్ పా
త్రోగారు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠశాలల సభకు ఆ
గ్రాసనాధిపతులుగ దయచేయుదురు. మురాలి కృష్ణ మోతే గం
గంగరాజు జమీందారు యమ్. యల్. సి. గారు వారి ఆహ్వా
నమునకు తగు హాజరు చేయుదురు. ఈసభ యేలూరు పురము
ననే ఈ సంగతి దిశించునెలలో జరుగను గాన యిందుకు తగిన
ప్రయత్నము జరుపవలసియున్నది. సంఘముల వేర్వేరుట
కన్నివిధములను తక్కిన మండలములకు మన మండలమే మార్గద
ర్శియై యున్నది. రాష్ట్రసభ మన మండలముననే జరుగవలెను
న్నది. కనుక ఈకృష్ణామండలము అన్నివిధములను మార్గదర్శియై
యందులెను. పెద్దలు దయచేయునపుడు మనమెంతయో పు
తానామంబుమై యుండవలెను. ఇచ్చట సంప్రదింప వలసిన
విషయములు పెక్కులుండుటవలన ఆవసరసభ సమావేశము
ఆవశ్యకమై యున్నది. తాలూకాసంఘముల పంచాయితీ సభ్యు
లను సెంట్రల్ క్లాసు సెక్రటరీలు ఈ సభకు హాజరుటకు
ప్రార్థించుచున్నాము.

తెన్నేటి వెంకటకామేశ్వరావు
దోనెపూడి సుబ్బారాయుడు
కార్యదర్శులు.

టీచింగు గ్రాంటు
కృష్ణామండల

1924.25 సంవత్సరములకు ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠ
శాలల కివ్వవలసిన గ్రాంటులో నూటికి రు 25.0-0-0ల చొప్పున
తక్కువ నూతనకనబడుటవలన ఆ సొమ్ము పూర్తిగా యిప్పించవల
యునని శ్రీకృష్ణామండల ఎడ్యుకేషన్ కాన్సిల్ ప్రెసిడెంటు
గారు చేసిన సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించ నందున
ఈసంవత్సరం గ్రాంటు నూటికి రు 25 లు తగ్గ ననియు ఆం
ధ్రప్రదేశ్ లోగల పాఠశాలల నిర్వాహకులు (వివిధ మిషనరీలు;
సంఘము, వ్యక్తులు) గలసి యూనిటి కాన్ఫరెన్సు జరిపి గ్రాం
టు పూర్తిగానిచ్చునట్లు కొరవలెననియు నవంబరు నెలఖయలో
పల బందరులో జరిపబోవు కృష్ణామండల ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ
పాఠశాలల మానేజర్ల డ్వీటీయస్ సమావేశమునే యూనిటి కాన్ఫ
రెన్సుగా జరుగుటకు జిల్లానిర్వాహక సంఘమువారు తలచు
చున్నారనియు నొక పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సంఘములములన కార్యములు సమకూరగలవు. గాన జిల్లా
లోగల టీచర్లు మానేజర్ల వ్యయప్రయోజనముల తలంపక ఎక్కువ
పట్టుటలతోను ఉత్సాహముతోను సమావేశమునకు హాజరై జిల్లా
సంఘకార్యదర్శిగారు కోరినట్లు టీచర్లు రు 1.0.0 చొప్పున
చందానిచ్చి సంఘముతరపున మనకష్టములను వివరించుకొనుటకు
మంత్రిపుంగవునకు డిప్యూటీ కమిషనరీని వెళ్లు ప్రయత్నము
చేయుటకున్న సభను జయప్రదముగా జరుపుటకున్న కొర
చున్నాను. కొన్ని ఆభిప్రాయ భేదము లుండుటవలన జిల్లావ్యవస్థాప
క సమావేశమును యూనిటి కాన్ఫరెన్సుగా జేయకుండునట్లును
కెందుసమావేశములు విడిగా జరుపవలయుననియు జిల్లాకార్య
నిర్వాహకసంఘమువారిని కోరుచున్నాను.

తోటకూర కోటయ్య

సాయంకాల ప్రార్థనలు

కలకత్తా, నవంబరు 36— మెట్రోపాలిటెన్ ఆఫ్ యిం
డియా, మదరాసు, బొంబాయి, కొలంబో
లా మూడు, రంగూను, చోటానాగపురం,
లక్నో, బెరహంపూరు, తిరువల్వేరి, మధుర, నాగపురము, ద్వారక
కలు, అస్సాము విమపూలు కలకత్తా కెఫ్ డిలలలో గావింప
బడిన ప్రార్థనలందు బాల్గొరి. డిక్టేటోవరెండు విమపూ
ఆఫ్ కొలంబోగారు యిందుపై (హీ బ్రూన్ 80, చరణము 8)
ఉపన్యసించిరి. రేపు ఎవినకోపలుసినాడు ప్రారంభమై 29 వ
లేదీని ఆంధ్రమగును. (ఆ. ప్రె.)

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుపతి
(బీవీలేఖరి)

మా మునిసిపాలిటీనుండి యొక ప్రాధికారముని, ఏమలు
చేయుట, నూతనీయుట, మొదలుగాగల పనులు నేర్చుకొను
టకు, సమగ్రత ఆశ్రమమునకు పంపునట్లు ఆక్టోబరు 80 లేదీని
తీర్మానించి అందుకుకాగల ఖర్చులు రు 80.0-0 యలు మం
జూరు చేసిరి.

పురపాలక సంఘ వైస్ చైర్మన్ కె.యెన్.సి.కె.
రేవ లేదీని జరిగిన ఎన్నికలలో శ్రీయుత వేటూరు రంగ
స్వామి అయ్యంగార్ వైస్ చైర్మన్ గా నెన్నుకొనబడిరి
కలుడుకాగము
మానిసిపల్ సరిహద్దులలోనుండి కల్లు దుకాణములను
తొలగించిరి.

శ్రీయుత నేలం రాజగోపాలాచార్యులవారి రాక:—
19.11.24 లేదీని శ్రీయుత నేలం రాజగోపాలాచా
ర్యులువారు తిరుపతికి విచ్చేయుదురు. వారికి సన్మానపత్రమును
సమర్పించుటకు పురపాలక సంఘసభ్యులందరు 14.11.24 లేదీ
జరిగిన మీటింగులో నేకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి.

సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము
ఆంధ్రదేశ చిత్రకళ
(నన్నేయివిలేఖరి)

రాజమండ్రి, నవంబరు 14:— ఆంధ్రదేశ హైందవ
చిత్రకళాసంఘసభ్యులగు శ్రీయుత దామెర్ల రామారావు, వి.
వెంకటగర్లు, సి. భావ్యకాన్తరావుగారు (రాజమండ్రి) వెం
ల్లిలో జరిగిన సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునకు పంపిన చిత్రపటములు
పాశ్చాత్యులచే మిగుల కొనియాడబడినవని తెలియుచున్నది. పై
సభ్యులు పంపిన చిత్రపటముల వివరముల నిట వెల్లుచున్నాను.

దామెర్ల రామారావుగారు పంపినవి:— కార్తికభూష
మ (విలం పా 100) అజంతావిహార (40 పానులు) సిద్ధార్థరా
గోదయ (10 పానులు)

వి వెంకటగర్లుగారు - నటరాజ (పానులు 20) సి.
భావ్యకాన్తరావుగారు - శివశీర్షిక (25 పానులు) గోపికలు.

కనేడియన్ జాతీయ ప్రవర్తనాధికారులు 'సిద్ధార్థరా
గోదయ' 'నటరాజ' పటములకు తమ ప్రవర్తనమును తీసికొని
వెళ్లుటకు ఉత్తమ హైందవ చిత్రకళా చిహ్నములుగా వివిధ
రాష్ట్ర చిత్రకళాప్రదర్శనములలో ప్రచారము చేయుటకును
వైచిత్రకారల అనుమతిని కోరిరి.

బోర్డుపాఠశాల-మరుబొమ్మ
(నెల్లూరు తాలూకా)

ప్రైవేట్ పాఠశాలయొక్క (పశ్చిమవార్తిక మ హాత్మ్యము
ఈనెల 9 లేదీ ఆదివారము సాయంత్రము జరుపబడెను.
నెల్లూరుతాలూకాలోగల ఆధ్యక్షులు శ్రీయుత కామటూరు
లింగారెడ్డిగారు ఆధ్యక్షులు త వహించిరి.
పాఠశాల విద్యార్థుల వైస్ ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభించినది.
పాఠశాల ప్రధానాధికారియగు పాఠశాలయొక్క సాంవత్స
పాఠశాలిన్యను చరిత్రను, కొలంబోడు చివరకాశ్రమిగాచే
వ్రాయబడిన పంచత్తుములను చదివిరి. "ఉపాధ్యాయుల
విధులు గ్రామస్థుల బాధ్యత" అను విషయమునుగూరించి
గూడూరు రేంజిపాఠశాలల డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగా రగు
మ.రా.రా.శ్రీ. ఏ. పద్మనాభరెడ్డిగారు యొక గాంధీశ్లోక
వ్యాస మొసగిరి. మ.రా.రా.శ్రీ. గునుపాటి యేనాదిరెడ్డిగారు
ఆధునికవిద్యకును, వర్తమానవిద్యకును గల వ్యత్యాసములను
సమావేశముగ జూపుచు, నుపన్యసించిరి. ఏతత్ విషయమును
గురించియే శ్రీయుత మరుపూరు రామిరెడ్డిగారు ఉపన్య
సించిరి. ప్రవృద్ధులలోని కొన్ని భక్తిరసపదములను పాశ్చాత్య
లోని విద్యార్థులు ప్రదర్శించిరి. ఆధ్యక్షులు తమ ఆంతోష్ఠ
వ్యాసములో ఇటువంటి మహోత్సవ సమావేశములవలనవిద్యా
ధుయొక్కయు, ఉపాధ్యాయులయొక్కయు భవిష్యత్తు
పై ధీకీ సహకారము లనియు, ప్రాథమిక పాఠశాలయలకు
లిక్కునవేరైన మొసగునది సభ్యునియు, ఆర్థికదృష్టిపలన
జాన్తి ఇచ్చుటకు బిలువేసెడ యున్నదనియు సమయముగూర్చి
యపన్యసించిరి. ఆధ్యక్షునికి వందనములతో సభ ముగింప
బడెను. (బీవీలేఖరి)

నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

9 వ వార్డు కేటుపేయర్ల సభ:—నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘమునకు చేరిన 9 వ వార్డు (నాయజివిధికి వత్తిగాము, తిప్ప రాజువారిపేది ఎడనాటిపేది, చండువారిపేది, చాకలిపేదివై రా) కేటుపేయర్లు కడచినమాసమున జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘకార్యాలయమున సమావేశమై తమవార్డుకు సంబంధించిన అనేక కార్యములగుర్తి చేర్చించిరి. ఈ దిగువతీర్మానములకు గావించిరి.

౧. నెల్లూరు మునిసిపల్ వారి యెన్నిక ప్రకారం ౯9 రు వార్డులోని మునిసిపల్ పట్టులు చెల్లించువారు యావత్తు మందిని చేరి ఒక సంఘముగా ఉండవలసిగానున్నది, ఇదరు సంఘమును 9 వ వార్డుకేటుపేయర్ల సంఘమని పిలువవలసినదిగా నున్న తీర్మానించుచున్నారు.

౨. ఈ సంఘమునకు శ్రీయుత మొదలి బమ్మినరసు గారు. బి. ఏ. బి. యల్, అధ్యక్షులుగను, శ్రీ పోలవరపు ను బ్బరామయ్య, టి. దండాయుధంపేటిగార్లు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనడమైనది.

౩. ఈ సంఘమునకు వీధికి యిద్దరువంతున కార్యనిర్వాహకసభ్యులు యేర్పాటుచేయవలసినది.

౪. ఈ దిగువకేటగొనినవారు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమైనది -- ౧. మూలం కామయ్యగారు ౨. సయ్యదు యిక్రహీంసాహేబుగారు ౩. పెరుగొండ ను బ్రాయలునాయుడుగారు ౪ కంటూర్రుని వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు (దావూరు)గి. బి.వి. వరదాచార్యులుగారు (వకీలు) ౫. ఆనం కుబ్బారెడ్డిగారు ౬. యె. వెంకటనారాయణయ్య గారు ౭. మొదలి బమ్మినరసుగారు (వకీలు) ౮. పోలవరపు నుబ్బరామయ్యగారు ౯. యరగుడిపాటి వెంకటచలంపంతులు (వకీలు) ౧౦. దుర్గా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు (కాలేజిపండితులు) ౧౧. కొడ్లూరామిరెడ్డిగారు (బ్యాంకరు) ౧౨. టి. దండాయుధంపేటిగారు ౧౩. కుంపటి నూర్యభగవానులు (వకీలు) ౧౪. యస్. శ్రీనివాసయ్య (వకీలు)

మునిసిపల్ సంఘ సమావేశము

ఈనెల ౧౦ తేది కార్యాలయమున మునిసిపల్ సంఘ సమావేశము జరిగెను. శ్రీ ఆన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ప్రథమమున సుతనాథులు రాజభక్తి ప్రమాణముల గైకొనిరి. కార్యక్రమమునందు అనేకముఖ్యవిషయముగూర్చి యోచించిరి. ఇర్యకాలములందు నీరు కొరతయి లలో పరులుచండవలయుననియు, కొన్ని ఘంటలు ప్రతిదినము నిలుపు పద్ధతుల మానివేయవలయుననెడి అభిప్రాయము పూర్వమే కొండలు మునిసిపల్ కమిషనరు కలిగియుండెను. ఈవిషయముగూర్చి యీసభలో చర్చింపవలసియుండెను. కారణాంతరములచే దీనిని ప్రత్యేకసభయందు చేర్చి మెనుగారు వచ్చినతర్వాత తీర్మానించనిచో బాగుండునని తలచి సభ్యులు కొరకుచే యీతీర్మానము ఆపుదలచేయబడెను.

నలహాసంఘములు

మునిసిపల్ సంఘములో నిర్వహింపవలసినట్టి కార్యములన్నిటిని చక్కగ నెరవేర్చుటకై కొన్ని ఉపసంఘములు ఏర్పాటుపడియున్నది. ఈ ఉపసంఘసభ్యులు తామెక్కొక్క కాఖిలందు శ్రద్ధవహించి పనిచేయుచు, మునిసిపల్ పరిపాలన మన అధ్యక్షులకు పరియోజనకరమని నొసంగుచుండ నుద్దేశింపబడి యున్నది.

సుతనాథులమునకు యీసమావేశమున సంఘసభ్యుల ఎన్నికలు జరిగెను. ప్రథమమున శ్రీ నేలూరు కింగరాచార్యులుగారు ఈనలహాసంఘము లనవసరమనియు, కడచిన వత్సరమున నీ సంఘములు యేలాటి కార్యముల నిర్వహించి యుండలేదనియు, యీవిషయమై తాము సంఘాధ్యక్షుల కొక ప్రశ్న వేసియుండ, వారు ను యీ సంఘములవలన విశేషము పని జరుగలేదనెడి అభిప్రాయమును చెల్పు ప్రత్యుర మొసంగియున్నారనియు వాదించిరి. వీరి అభిప్రాయమున యెవ్వరును ఏకీభవించుటలేదు. అంత ఎన్నికలు జరిగెను. ఈ దిగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి.

- ౧. పల్లివెమ్మ (కోడ్లూరువైరా)-విడితూరు ఆదినారాయణయ్యగారు, కాకటూరు లింగారెడ్డిగారు.
- ౨. ఆరోగ్యశాఖ - అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారు (వై నచేర్ మెం) వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు.
- ౩. విద్యాశాఖ-మహమద్ ఫల్లాఉద్దీన్ సాహేబు, వాల్మీకి నరసింహారావుగారు, మేరియమ్మగారు.

౪. పనులుపై రాలు - (శ్రీతిక్కవరపు రామిరెడ్డి, నా తా నందెయ్యగారు శ్రేష్ఠిగారు.

౫. దీపములు, కొర్రాయిలు, నీరుగైరా :— శ్రీ అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహేబుగారు, సుబ్రహ్మణ్య ఆచారి గారు.

౬. అంగరక్షణానా కాంగ్రెసు-శ్రీ పి. పున్నయ్యగారు.

౭. రిమ్యూనరేటివ్ ఎంటర్ప్రైజెస్:— ఖాజామి య్యాసాహేబు, నారాయణరామయ్య శ్రేష్ఠిగారు.

శ్రీదీక్షితసంస్కృత పాఠశాల తురియవార్డి కోత్తవనభ-గారపాడు

గుంటూరు తాలూకా గారపాటిగ్రామములో శ్రీదీక్షిత సంస్కృత పాఠశాలభవనమున మధ్యశ్రీ కాశీకృష్ణచార్యుల వారియాధిపత్యమున శ్రీదీక్షితసంస్కృతపాఠశాల తురియవార్డి కోత్తవనభ (2-11-24) తేదీన జరుపబడినది. ఆనాటియంద యమున శ్రీదీక్షితలవారిచారిత్రాపటమును సర్వాలంకార శోభిత మైననొకమందిరమువలనని భజనసమాజముతోడను భేరిమృదంగాది మంగళవాద్యములతోడను నారుగంటలుమొదలు తొమ్మిది గంటలవరకు సేతానందమగ గ్రామమంతయును నుత్సవమొనర్చు బడి భోజనాంతరము రెండుగంటలకు సభ ప్రారంభింపబడెను. పథమున దైవప్రార్థనకేసినసభాసదులకు స్వాగతమొసంగిన పిమ్మట శ్రీవడ్డపాటి సీరంజీవశాస్త్రిగారిచే ప్రోత్సహించబడి కొమ్మూరి వేంకటరత్నశాస్త్రిగారిచే బలపరచబడినవెనుక శ్రీకాశీ కృష్ణచార్యుల వార్డుగ్రామపక్షపాటింబిరి. పాఠశాలప్రధానోపాధ్యాయులగు వడ్డపాటి కొటయ్యశాస్త్రిగారిచే పాఠశాలగత సంతకముల నివేదిక వినిపించబడిన తరువాత నాచార్యులవారు విద్యార్థుల విద్యాభ్యాసవిధానమును బోధింపసేరి. ఇట్లు రామలింగస్వామిశాస్త్రిగారు సంస్కృతవిద్యాప్రాముఖ్యమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. పాఠశాల నిర్వహణమునగూర్చి శ్రీ నిరంజనశాస్త్రిలవారు విపులముగా బ్రబోధించిరి అంగలకుడిటి ముఖ్యశాస్త్రిగారు పాఠశాలమారి సుబ్రహ్మణ్యముగారు పాఠశాల విరాళధనమును పరమాలచేయుటకు గొందరు ప్రచారకులు గావలయునని వచించుచు తాముప్రచారకన్యమును నంగీకరించి శక్త్యను సారము పాఠశాలకు వార్షికవిరాళముల వాగ్దానపూర్వకముగా నొసంగినపిమ్మట గొందరు మహాజనులుచేరి ప్రచార కాంగీకారభావము నూచించుచు మూడువందలరూపాయిల వార్షికవిరాళముల వాగ్దాన పూర్వకముగా సమర్పించిరి. పిమ్మట సగ్రాసనాధిపతిగారు భారతీయులప్రాచీనాన్నత్యమునకు నిదానమై యశేష భాషాభివృద్ధిగను సంస్కృతభాషను దురదృష్టవశమున విడనాడి యన్యభాషలనభ్యసించి నీతియతదూరమై యనన్యభాషాన్యమైన యన్యస్వత్యమును గోల్పోయి నిజేజన్మమై యుండిన మనభారతీయులొకనైన మాతృభాషావిజ్ఞానమును సంపాదించి యధికప్రజ్ఞావంతులై యన్యస్వస్నేహభాషముతో మెలగుచుండిన యెడల చిరకాలములోనే మరల మనప్రాచీనాన్నత్యమునుబడయగలమని బోధించుచు, యీపాఠశాల విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు అధిపతులు శుక్లపక్షశతకభాతి దినదిన ప్రస్ఫుద్ధిగాంచిన ప్రకాశమొందుటకు బరమేశ్వరుని బ్రార్థించుచున్నారని తమయవ్యాజప్రేమ భావమును చెల్పుచు యం తోన్యస్వాసమును ముగించిరి. అగ్రాసనాధిపతులకు సభ్యులకు కుసుకొమ్మూరి వేంకటరత్నశాస్త్రిగారువందనములచెల్పుటతో సభముగింపబడెను. నాటిరాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు కొమ్మూరి వేంకటరత్నశాస్త్రిగారు నభిషేచిచరిత్రమును బెజగడ లింగ మూర్తిగారు ఉత్తరరామాయణమును కొత్తపూడి మల్లికార్జున రావుగారు తులసీచరిత్రమును హరికథారూపమున జెప్పిరి.

(ఒక విలేఖరి)

సాస్థులుగారి రాజీనామా

వంగరాష్ట్ర శాసన సంఘసభలో స్వరాజ్యపక్షము సభ్యులలో నొక రగు సాస్థులుగారు సభ్యత్వము రాజీనామానిచ్చిరి. (అ. వె.)

కుంభకోణం మ్యునిసిపాలిటీ

మహాత్ముని ఛాయాపటము

“సభామందిరమున మహాత్మునిఛాయాపటమును నెలకొల్పవలెను. ఆశ్రయమును సంఘమువారే భరింపవలెను. ఎరిమెంటరీ పాఠశాలలో బాలురును బాలికలును విధిగా నూలునదుకు నల్లెగ్గులుపడవలెను. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనములను నిరసింపవలెను.” అనుతీర్మానములు సంఘసభలో ఉపపాదించబడును. (అ. వె.)

నార్దువెప్పర్ల వైద్య అడ్వైజరీ కమిటీ

ఆదాయము సంత్కృష్టికరముగనున్నది

లాహోరు, నవంబరు 15:—ఆర్థికపత్రమువందు వివరింపబడిన మొత్తముకంటె ఆదాయముపెచ్చుగా నున్నదనియు ప్రయాణీకులవలన తాడి మామూలుగ నెయ్యుండెననియు సరకులన రాబడిపెచ్చిననియు పదిపాసన నార్దువెప్పర్ల వైద్య అడ్వైజరీ సంఘ సమావేశమున అగ్రాసనాధిపతి చెప్పెను. ఆలస్యముగా వచ్చి టిక్కెట్లుకొనుటకు కాలములేక యున్న ప్రయాణీకులకు ట్రావిలింగు టిక్కెట్టు తగిల్చి వారు స్వేచ్ఛెట్టుచేయ నధికార మియవలసినవని కోరు మూచన ఉపసంహరింపబడెను. ఆములులో వీరి కొంత దగాగా పరిణమించునని అగ్రాసనాధిపతి చెప్పెను. గాడ్గులకు గూడ నీ అధికారము దీనివేయుటకు ఆలోచింపబడు మన్నదనియు ప్రయాణీకులు కాలక్రమపట్టికలో చెల్లబడిన వేళలకు స్టేషనులకు వచ్చి టిక్కెట్లు కొనుక్కొనుటయే మంచివని అగ్రాసనాధిపతి చెప్పెను. (అ. వె.)

ప్రతివాదికి న్యాయవాది కుదరకపోవుట కేసు ప్రాజెక్టునకు మార్పుబడెను

ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారి హెచ్చరిక ఆలహాబాదు, నవంబరు 16:—షాజహాన్ పురము మన సలు కోర్టునుండి ప్రాజెక్టునకు త: కేసును విచారణనిమిత్తము మార్పుపలసినదని గుల్లామాల్ అను నొక సలివాది ప్రాజెక్టునకు దరఖాస్తుచెప్పెను. చాలభాగ్యవంతుడగు నొక స్థానిక స్త్రీడరు వాది యగుటచే షాజహాన్ పురములో తనకేసు యే పీడరునుబట్టి లేవని దరఖాస్తుదారుడు చెప్పెను. దరఖాస్తువిషయమై విచారిం చుచు ప్రధాన్ న్యాయమూర్తిగారు యిట్లు జెప్పిరి:— బారు సభ్యులు తగిన రుసుము దీసికొని ప్రజలకు తోడ్పడవలయును. ప్రజలమైన కారణములగులగ్నజే యేన్యాయవాదియు కేసు దీసికొనుట తిరస్కరించిన బాగుగనుండురు గాని సర్వసాధారణ వ్యాజ్యములందు ప్రజలకు సహాయము నీయుండుట ఉచితమై నది గాదు. బారు ప్రజాసేవ తీవ్రమునకు తోడ్పడవలయునని రెండురు స్వప్రము నెయంగలయు నని ప్రధాన్ న్యాయమూర్తి చెల్చి మనసబుజోగ్గులో విచారణ నాపుచేయుట కుత్తరవిచ్చి కేసు ప్రాజెక్టులో విచారణచేయుటకువాయిదావేసిరి. (అ. వె.)

మార్కము

కలకత్తా, నవంబరు 15:—బ్యాంకు తెలిగ్రాపు ట్రాన్స్ ఫర్ 1 పి 5 18 16; డిమాండు 1 పి 5 27.12 (అ. వె.)

నోటిసు

దక్షిణవహ్నూరుఎస్టేటు సీనియరుజమీన్దారు గారగు శ్రీ రాజా బామ్మదేవర సత్యనారాయణ వరప్రసాదరావు బహద్దరు జమీన్దారుగారి మీద తేబడిన యిన్సాల్ వెన్సి గ్రంథములో:—

కృష్ణా జిల్లాకోర్టు ఫయిలు.

ఐ. పి. నెం 21/1924 రు.

ప్రైగ్రంథములో జిల్లాకోర్టువారు ఈదిగువ సంతకము చేసినవారిని “ఇంటరిం రిసీవరు”గా అప్రాయింటుచేసి ఎస్టేటు తాలూకు యావదాస్తిని స్వాధీనము చేసికొనుటకు ఉత్తరవులు ఇచ్చించియున్నారు. సివిలు ప్రాసీజరుకోడ్డు ఆర్డరు నెం41రు, రూలునెంబరు 1, లోని అధికారము యావత్తు వారికి ఇచ్చించి యున్నారు. సదరు ప్రకాశము ఆన 1924 సం॥ రెం॥ డి 10 నవంబరు తేదీన పబ్లికేషన్ చేసికొనడ మయినది. గనుక ఇంతటి నుంచి సదరు ఎస్టేటుకు సంబంధించిన వ్యవహారములను గురించిన్ని, పరిపాలనావిధానము యావత్తున్నా వారిచే జరుపబడును. గనుక వారికే వ్రాసుకొనవలసి యుండుంది. అట్లు పైన ఉపహరించినప్రకారము జరుగక జమీన్దారుగారితో జరుపుకొనువారికి గలుగునవచ్చు వారు (రిసీవరుగారు) ఎంతమాత్రము జవాబుదారీ కాదు. సదరుగవ్యము వారే భరించవలసియుండుంది. ఎస్టేటుతో నిమిత్తము ఉండవచ్చు. ఇంతేగాక, రాజాగారు ఇవ్వవలసిన బాకీదార్లకున్నా, ఋణికులకున్నా కూడా సదరు ఎస్టేటుమీద రావలసిన బాపతులన్నిటి విషయములోనున్నా ఈదిగువ సంతకము చేసినవారికే డి 15-12-1924 తేదీలోగా తెలియపరుచుకొనవలసి యుండుంది.

మచిలీపట్నము. } వడ్డపాటి ప్రేరాజు, బి. ఎ. బి, ఎల్.
16-11-1924.

కృష్ణా జిల్లాకోర్టువారిచే నియమింపబడిన ఇంటరిం రిసీవరు.

రెడ్డిబదర్న రామవరము, గోదావరిజిల్లా.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టిన్ది మదరాసు.

Now Ready for Sale:

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factories, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Bank and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సంజీవి మేనాము, నిక్కాక శుక్ల నవ్వు ము, నిస్సత్తువ, అతిమాత్రము, వీటిని వాతించి వంచి బలమును, యావ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు కరప్రపాదము. 2 డబ్బీలను వాడుదు.

20 తులముల డబ్బి రూ. 1-4-0. వి.పి. చార్జి 0-8-0, 3351 పి. జి. పి. అందు కంపెనీ,

అయ్యుర్వేద సమాజం పెరిశేషి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

శిలనులభము! (పోస్తుభుర్పులుప్రత్యేకము) గుణవర్ధకము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాకల

కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము, అశ్లేష్మము, అరుచి, అప్రతింతము,

అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల

యందు బలతయను. పిక్కలు, పార్శ్వములు, కిరస్సు,

ప్రశ్న, అనులు, మువలగువానియందు గలిగిడి నొప్పు

లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు

చెప్పును.

ఈ మాత్రలు మేనావాక నొప్పులను పెంపనే

మాన్యును. యిందు అనేక ఔషధులు చేరినవి. అనుభవము

గల ఔషధమగుచేతను పరమమాంశక్రియ యని చెప్ప

చెప్పును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

అయ్యుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

హిందీ - తెలుగు.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

నిలయున శుభకైలిని వ్రాయబడినది.

హాలిశిక్ష 0-8-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెలుగు భిక్షు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజ్యము - కెన్నపురి.

రొమ్మహరి డిశ్చా 1-కి రు. 0-8-0

ఈ భిక్షుమును సీటితో కలిపి పట్టించిన రొమ్మములు

సంవిమములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము

లు పెక్కుదు, మంటయొందదు. రొమ్ములు రాలిపోవును

దంతశుభ్రాల హరి

శిల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-1-0

దంతశుభ్రము, రసపట్టు, పుష్పిపప్పులు, వల్లిక

దిరిగి దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చోట,

మూచిని మందులో కడిపి పెట్టిన నొప్పి పెంపనే పోవును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి.